

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

Nezávislosť a zodpovednosť súdnictva prokurátorov

Ukazovatele výkonnosti 2015

Správa ENCJ 2014-2015

ZHRNUTIE

V roku 2013/2014 vytvorila ENCJ rámec a víziu nezávislosti a zodpovednosti súdnictva a súbor ukazovateľov pre posúdenie skutočného stavu nezávislosti a zodpovednosti súdnych systémov EÚ. ENCJ začala sa súdnictvom v užšom slova zmysle, bez toho, aby výskum zahŕňal aj prokurátorov. Na valnom zhromaždení v roku 2014 sa ENCJ rozhodla pokračovať v týchto činnostiach niekoľkými smermi. Táto správa predstavuje na jednej strane výsledky skutočného použitia ukazovateľov vo vzťahu k súdnym systémom členov a pozorovateľov ENCJ, ktorí sa chceli výskumu zúčastniť, ako aj niekoľko ďalších rozšírení (časť 1). Na druhej strane predstavuje správa rozšírenie koncepčného rámca aj na prokuratúru.

ČASŤ 1: NEZÁVISLOSŤ A ZODPOVEDNOSŤ SÚDNICTVA

Ukazovatele výkonnosti

Takmer všetci členovia a pozorovatelia použili ukazovatele na svoje súdne systémy. Počas tohto procesu boli ukazovatele priebežne zlepšované. Správa uvádza výsledky pre každého člena a pozorovateľa, ktorí sa zúčastnili. Výsledky budú použité jednotlivo každým súdnym systémom, aby odrážali jeho silné a slabé stránky. Tieto údaje musia byť používané s opatnosťou, pretože je obtiažne zachytiť v ukazovateľoch odlišnosti jednotlivých právnych systémov.

Pre celú skupinu účastníkov sú uvedené niektoré štatistiky k ukazovateľom. Na základe týchto štatistík sa dospelo k záveru, že (1) je tu veľký priestor na zlepšenie vo vzťahu k nezávislosti a zodpovednosti na základe rozdielu medzi skutočným skóre a tým, čo sa považuje za dobré opatrenia. (2) Vo všeobecnosti platí, že štáty majú vyššie skóre v objektívnej nezávislosti (formálne charakteristiky právnych systémov) než v subjektívnej nezávislosti (vnímanie nezávislosti). (3) Pokiaľ ide o objektívnu nezávislosť, financovanie súdnictva a správa súdov majú najnižšie skóre. Financovanie súdnictva vo všeobecnosti nie je dobre usporiadané a súdnicvá sú závislé na rozhodnutiach vlády. Správa súdov je často priamo alebo nepriamo v rukách ministerstva spravodlivosti. (4) Pokiaľ ide o zodpovednosť, vonkajšie revízie súdnictva a (zverejňovanie) dodatočných funkcií sudcov získalo nízke skóre. Vonkajšia revízia je komplikovaná záležitosť, pretože, ak nie je vykonávaná samotnou súdnou mocou, otvára priestor pre vonkajšie zásahy, čím znižuje nezávislosť súdnictva.

Prieskum medzi profesionálnymi sudcami ohľadne vnímania ich vlastnej nezávislosti

Na valnom zhromaždení 2014 bolo poznamenané, že sudcovia neboli nikdy systematicky skúmaní vo vzťahu k vnímaniu ich vlastnej nezávislosti, čo vedie k prázdnomu miestu v ukazovateľoch o subjektívnej nezávislosti. Bolo rozhodnuté uskutočniť prieskum medzi európskymi sudcami. 22 súdnych organizácií bolo ochotných a v tak krátkom čase schopných zorganizovať prieskum vo svojich krajinách. Zúčastnilo sa celkovo 5,878 sudcov.

Výsledky sú prezentované vo všetkých zúčastnených krajinách. Všeobecne možno konštatovať, že (1), aj keď existujú rozdiely medzi krajinami, prevažná väčšina sudcov nebola pod nevhodným tlakom, aby v posledných dvoch rokoch prijala rozhodnutie v prípade určitým spôsobom. V súlade s tým, priemerné skóre sudcov každej krajiny keď bolo požiadaní, aby posúdili svoju nezávislosť na stupnici medzi 0 a 10 (10, je úplne nezávislý) je 8 alebo vyššie. Keď sa mali vyjadriť k nezávislosti sudcov vo svojej krajine všeobecne, priemerné skóre bolo 7 alebo vyššie (s jednou výnimkou 6). Ak dôjde k nevhodným tlakom, pochádzajú tieto z rôznych strán, vonkajších aj vnútorných.

(2), prijímanie úplatkov je ďalšia forma vzdania sa nezávislosti. S ohľadom na presvedčenie sudcov či sú prijímané úplatky, existuje v tejto veci v Európe jasný kontrast. Kým často niekto verí, že sudcovia berú úplatky pravidelne, zhruba v polovici krajín sudcovia neveria, že úplatky sú prijímané vôbec, zatiaľ čo v druhej polovici značné percento sudcov verí, že úplatky sú príležitostne alebo veľmi vzácné prijímané. (3) Podľa sudcov, vnútorné záležitosti, ako je pridelovanie prípadov a disciplinárne opatrenia nepredstavujú veľký problém, pokiaľ ide o ovplyvňovanie výsledku prípadov. Aj vedenie súdu nepredstavuje tlak vo vzťahu k rozhodovaniu sudcov konkrétnym spôsobom. Avšak, mnoho sudcov má skúsenosti s tlakom, aby rozhodli prípad v stanovenom čase. Toto sa často vyskytuje aj v štátoch, ktoré inak vykazujú vysoký stupeň nezávislosti. Sudcovia neboli požiadaní, aby sa vyjadrili k tomu, či toto vnímajú ako ohrozenie ich nezávislosti, takže ostane na diskusiu, či takýto tlak je dobrým alebo zlým javom. Rovnako je to s ohľadom na rozhodovanie v súlade s usmerneniami vypracovanými sudcami na rovnakej pozícii.

(4) Vplyv médií na rozhodovanie sudcov je dôležitá otázka. V mnohých krajinách sa sudcovia domnievajú, že ich rozhodnutia sú ovplyvnené médiami. Priamy vplyv sa (zatiaľ?) nevyskytuje s ohľadom na sociálne médiá.

(5) Sudcovia boli tiež požiadaní, aby sa vyjadrili k zmenám v ich pracovných podmienkach a ich vplyvu na nezávislosť. Plat, počet prípadov a zdroje boli vnímané ako faktory, ktoré ovplyvňujú nezávislosť.

(6) Dôležitou otázkou je menovanie a funkčný postup sudcov. Mnoho sudcov takmer vo všetkých krajinách sa domnieva, že sudcovia sú menovaní a povýšení inak ako na základe schopností a skúsenosti.

(7) A nakoniec, veria sudcovia tomu, že ich nezávislosť je rešpektovaná ostatnými? Rešpekt je viac ako len neprítomnosť tlaku na sudcov rozhodnúť prípady špecifickým spôsobom. Je to skutočné uznanie významu sudcovskej nezávislosti. Veľké percento sudcov vo väčšine krajín nemá pocit, že ich nezávislosť je rešpektovaná vládou, parlamentom a (sociálnymi) médiami. Až na niekoľko výnimiek, majú pocit, že rešpekt prichádza od interných orgánov súdnictva: súdna správa, súdne rady, najvyššie súdy, ústavné súdy a združenia sudcov. Zatiaľ čo tento výsledok nie je prekvapujúci, predchádzajúci je znepokojujúci.

Pilotný prieskum medzi prísediacimi ohľadne vnímania ich vlastnej nezávislosti

Mnoho z právnych systémov v Európe, nevyužíva iba profesionálnych sudcov, ale aj prísediacich. Sú neoddeliteľnou súčasťou týchto súdnych systémov. Nakoľko však prísediaci zvyčajne trávajú len malý zlomok svojho času v rámci súdnictva, nebolo jasné, či môže byť medzi nimi vykonaný významný prieskum. Bol preto vykonaný pilotný prieskum medzi prísediacimi v Nórsku, Švédsku a Dánsku. Výsledky sú prezentované podľa jednotlivých krajín. Hlavné výstupy prieskumu sú nasledovné. (1), Prísediaci majú veľmi podobné názory ako sudcovia z povolania. Prísediaci sa necítia menej nezávislí než sudcovia. Zatiaľ čo by sa dalo čakať, že budú pociťovať vplyv sudcov, najmä keď sedia spolu, výsledky to neukazujú. Nie je preukázaný nevhodný tlak v súdnictve. (2), prísediaci sú vo všeobecnosti viac neistí vo svojich odpovediach než sudcovia, ukazuje sa vo väčšom množstve odpovedí "nie som si istý", aj keď to nie je odpoveď v každom prípade a na každú otázku.

(3) V skúmaných troch krajinách majú prísediaci úplne odlišné názory na rešpektovanie súdnictva zo strany (sociálnych) médií, vlády a parlamentu. Zdá sa, že toto je oblasť, v ktorej majú prísediaci názory otvorenejšie ako sudcovia. Kým pilotný prieskum bol vykonaný iba pre tri škandinávске súdnictva a preto nemôže byť generalizovaný na všetky súdne systémy, v ktorých sa využívajú prísediaci, tieto výsledky sú sľubné. Nezdá sa, že je rozdiel medzi prísediacimi a sudcami vo vzťahu k nezávislosti, čo znamená, že nezávislosť ako základná hodnota je potvrdená všetkými sudcami. Z metodologického hľadiska sú výsledky sľubné rovnako. To znamená, že nemusí byť potrebné rozšíriť prieskum na prísediacich, aby sa získal spoľahlivý prehľad stanovísk všetkých sudcov. Avšak toto sú len prvé výsledky a predtým, než môžu byť dosiahnuté konečné závery, je potrebné opakovať tento prieskum v ďalších (a rôznorodých) súdnych systémoch, v ktorých je široké využitie prísediacich.

Pilotná dialógová skupina

Zmyslom ukazovateľov nezávislosti a zodpovednosti je zabezpečiť informovanú diskusiu o týchto otázkach v rámci súdnych rád a medzi ďalšími riadiacimi orgánmi a riešiť relevantné nedostatky v právnych systémoch. Na zabezpečenie diskusie medzi súdnymi radami a ďalšími riadiacimi orgánmi bol vyvinutý formát dialógových skupín. Ako je popísané v správe o nezávislosti a zodpovednosti súdnictva 2013/2014, účelom dialógových skupín je diskutovať o výsledkoch uplatňovania ukazovateľov a identifikovať skutočné problémy, ktorým čelia nezávislosť a zodpovednosť súdnictva v jednotlivých krajinách ako aj identifikovať možné prostriedky nápravy. Bolo tiež rozhodnuté, že dialógové skupiny by mali podávať správy Výkonnej rade a každoročne Valnému zhromaždeniu ENCJ. Na zistenie, či je možný zmysluplný dialóg na tému nezávislosti a zodpovednosti na základe ukazovateľov, sa uskutočnilo pilotné stretnutie v marci 2015. Pilotná dialógová skupina pozostávala z

účastníkov z Talianska, Slovinska, Litvy a Nórska. Aj keď toto stretnutie nemohlo naplniť všetky očakávania bolo považované za úspešné nakoľko, výsledky dávajú príležitosť pre skutočne hĺbkový dialóg.

Časť 2: Nezávislosť a zodpovednosť prokurátorov

Táto časť správy bola vypracovaná podskupinou, ktorá bola zložená z predstaviteľov piatich členov ENCJ, ktorých súdna rada zahŕňa sudcov aj prokurátorov (Belgicko, Bulharsko, Francúzsko, Rumunsko a Taliansko) spoločne s niektorými zainteresovanými pozorovateľmi. Názory a odporúčania uvedené v tejto kapitole sú preto názormi a odporúčaniami týchto 5 súdnych rád a nie celej ENCJ.

Prácou podskupiny bolo zväžiť, ktoré z ukazovateľov stanovených ENCJ, ktoré boli použité pre nezávislosť a zodpovednosť sudcov by boli tiež použiteľné na nezávislosť a zodpovednosť prokurátorov. Podskupina dospela k záveru, že veľká väčšina ukazovateľov bola použiteľná na prokurátorov s menšími zmenami v niektorých prípadoch. Podskupina sa snažila identifikovať všetky príslušné medzinárodné a európske dokumenty, ktoré zahŕňajú všeobecne platné normy vo vzťahu k nezávislosti a zodpovednosti prokurátorov a použiť ich k analýze členov a pozorovateľov ENCJ. Táto analýza viedla k vytvoreniu rámca zodpovednosti a nezávislosti prokurátorov.

Nakoniec bolo rozhodnuté, že ukazovatele nezávislosti a zodpovednosti prokurátorov vyvinutých podskupinou v tejto časti, nebudú v tejto fáze použité, a to ani dokonca na 5 zúčastnených súdnych rád. Hlavným dôvodom bolo počkať na reakcie ostatných členských súdnych rád, ktoré nezahŕňajú prokurátorov. Okrem toho, s ohľadom na ústavné podobnosti medzi pozíciami sudcov a prokurátorov v krajinách podskupín, možno očakávať, že výsledky ukazovateľov použité pre prokurátorov budú obdobné ako tie pre sudcov.

Odporúčania pre súdnictvo a prokurátorov.

1. V 2015/2016 by sa dialógové skupiny mali rozšíriť na všetkých členov a pozorovateľov, ktorí budú mať záujem. Výsledky by mali byť zjednotené a závery predložené Valnému zhromaždeniu vo Varšave o stave nezávislosti a zodpovednosti v EÚ a kandidátskych krajinách, a o krokoch, ktoré treba prijať k riešeniu výziev, či na národnej alebo nadnárodnej úrovni.
2. Metodika ukazovateľov výkonnosti pre nezávislosť a zodpovednosť súdnictva a pravidiel bodovania by mali byť zdokonalené. Mohla by byť vykonaná analýza citlivosti na

zhodnotenie vplyvu rôznych bodovacích pravidiel na bodovanie. K zmenám ukazovateľov môžu viesť aj výsledky dialógových skupín. Revidované ukazovatele (verzia 1), by mali byť implementované v rokoch 2016/2017.

3. V logickej nadväznosti na zavedenie ukazovateľov týkajúcich sa súdnej nezávislosti a zodpovednosti by malo byť zavedenie ukazovateľov kvality spravodlivosti, lebo cieľom nezávislého a zodpovedného súdnictva je vytvárať kvalitnú spravodlivosť pre občanov. Preto sa odporúča vytvoriť metodiku k vytvoreniu ukazovateľov kvality súdnictva ako rozšírenie aktuálneho projektu. Bude to zložité, ale určite to stojí za to skúsiť.
4. Prieskum medzi sudcami by sa mal vylepšiť (verzia 1), a členom a pozorovateľom by mal byť poskytnutý dostatok času , aby sa pripravili na ďalší prieskum. Tento prieskum by sa mal konať v rokoch 2016/2017. Pretože sú nezávislosť a zodpovednosť navzájom naviazané , mali by byť preskúmané možnosti začleniť do prieskumu aj zodpovednosť.
5. Pokračovanie prác na nezávislosti a zodpovednosti prokurátorov v systémoch, ktorých súdne rady zahŕňajú aj prokurátorov, bude na zväžení Výkonnej rady a Valného zhromaždenia.
6. Bolo by žiadané, aby sa Eurobarometer spravodlivosti v EU zopakoval aj vo vzťahu k vnímaniu obyvateľstva ohľadne (aspoň) nezávislosti súdnictva. K dosiahnutiu tohto cieľa by sa mala začať diskusia s Európskou komisiou.

Všeobecný úvod

V snahe prekonať diskusiu o nezávislosti a zodpovednosti súdnictva na teoretickej úrovni, v rokoch 2013/2014 vyvinula ENCJ rámec a víziu nezávislosti a zodpovednosti a súbor ukazovateľov pre posúdenie skutočného stavu nezávislosti a zodpovednosti súdnych systémov EÚ. ENCJ začala so zameraním na súdnictvo v užšom slova zmysle, pretože už toto bola náročná úloha: nezávislosť a zodpovednosť prokurátorov bola odložená do ďalšej fázy. Je vhodné znova zopakovať rámec a víziu, tak ako to bolo zhrnuté v správe:

"Nezávislosť súdnictva ako celku a jednotlivých sudcov leží v srdci právneho štátu. Bez nej súdnictvo nemôže plniť svoje funkcie. Ale nezávislosť nestojí sama o sebe. Nezávislosť je priamo spojená so

zodpovednosťou. Súdnicstvo, ktoré tvrdí, že je nezávislé, ale ktoré odmieta nie byť zodpovednosť voči spoločnosti nebude mať dôveru spoločnosti a nedosiahne nezávislosť, o ktorú sa usiluje.

ENCJ má predstavu, že nezávislosť si treba zaslúžiť a nevzniká automaticky. Súdnicstvo dosiahne legitimitu a rešpekt svojich občanov vynikajúcim výkonom, z ktorého vyplývajú nestranné, dobre odôvodnené rozhodnutia. Najlepšou zárukou nezávislosti je vynikajúci a transparentný výkon. Týmto spôsobom súdnicstvo plní svoj mandát a preukazuje, že tak robí. Aj keď sa vždy budú vyskytovať chyby, ktoré pritiaľnu kritiku, nezávislé a zodpovedné súdnicstvo je otvorené odôvodnenej kritike a učí sa zo svojich chýb. Tento mechanizmus predstavuje silné spojenie medzi nezávislosťou a zodpovednosťou.

Vynikajúci výkon nemôže nahradiť formálne záruky. Z tohto dôvodu, je objektívna a subjektívna nezávislosť súdnicstva rovnako dôležitá. Objektívna nezávislosť odráža potrebné formálne záruky, zatiaľ čo subjektívna nezávislosť sa týka vnímania v spoločnosti, vrátane samotných sudcov. Súdne rady by sa nemali zameriavať len na formálne záruky, ale mali by sa usilovať o zlepšenie výkonnosti a informovania verejnosti o funkciách a fungovaní súdnicstva. Každý sudca má v tomto smere svoju úlohu.

Pokiaľ ide o súbor ukazovateľov, pilotný projekt bol vykonaný v štyroch štátoch. Valné zhromaždenie dospelo k záveru, že nakoľko touto empirickou metódou boli dosiahnuté užitočné výsledky bolo by dobré ju aplikovať na všetky členské štáty ENCJ ako aj na pozorovateľov, ak budú mať záujem. Dospelo sa k záveru, že rozsah projektu môže byť rozšírený aj na prokurátorov. Bola stanovená nová projektová skupina na vykonanie týchto úloh. Súčasná správa predstavuje výsledky týchto aktivít. . Má dve časti: Časť 1 sa týka súdnicstva, Časť 2 sa týka prokurátorov. Zatiaľ čo prvá časť predstavuje aktuálne výsledky ukazovateľov pre všetky zúčastnené krajiny a výsledky všetkých aktivít, časť o prokurátoroch je stále koncepčná. Používa rámec a súbor ukazovateľov vyvinutých pre súdnicstvo na prokurátorov a implementuje nevyhnutné úpravy. Je potrebné zdôrazniť, že zatiaľ čo všetky rady, ktoré sa zúčastňujú v ENCJ majú právomoci nad súdnicstvom, len niektoré z nich majú zodpovednosť za prokurátorov. V dôsledku toho len málo členských rád sa podieľalo na identifikácii rámca a ukazovateľov pre nezávislosť a zodpovednosť prokurátorov v systémoch, ktoré majú súdne rady, ktoré zahŕňajú ako sudcov, tak aj prokurátorov. Je na zváženie, či by nebolo vhodné konzultovať nadnárodné prokurátorské orgány.

ČASŤ 1 NEZÁVISLOSŤ A ZODPOVEDNOSŤ SÚDNICTVA

1. Úvod

Ako je uvedené vo všeobecnom úvode, ENCJ vyvinula v rokoch 2013/2014 súbor ukazovateľov pre nezávislosť a zodpovednosť súdnych systémov EÚ. Tieto testovali ukazovatele v pilotnom projekte pre štyri krajiny. Valné zhromaždenie dospelo k záveru, že nakoľko touto empirickou metódou boli dosiahnuté užitočné výsledky bolo by dobré ju aplikovať na všetky členské štáty ENCJ ako aj na pozorovateľov, ak budú mať záujem. Bolo tiež rozhodnuté, že uplatňovanie ukazovateľov zo strany členov a pozorovateľov bude podporované a výsledky budú vyhodnotené expertnou skupinou, ktorá sa skladá zo 4 členov, 3 z ENCJ a z externého odborníka. Expertná skupina zabezpečí jednotnosť a správnosť vyplnených dotazníkov, ktoré slúžia na zhromažďovanie údajov pre ukazovatele. Na Valnom zhromaždení bola zriadená projektová skupina na vykonávanie týchto činností. Toto je správa projektovej skupiny. Správa poskytuje spresnenie ukazovateľov a prezentuje výsledky pre všetky krajiny, ktoré sa zúčastnili (celkovo 23 krajín). Bola tiež zriadená expertná skupina, ktorá vykonávala kľúčovú úlohu v zlepšovaní ukazovateľov a súladu bodovania.

Na valnom zhromaždení bolo tiež uvedené, že nikdy nebolo preskúmané ako sudcovia vnímajú svoju vlastnú nezávislosť. Toto vnímanie bolo videné ako základná informácia v nadväznosti na názory v spoločnosti a účastníkov súdnych konaní. Preto bolo rozhodnuté vykonať prieskum medzi profesionálnymi sudcami v Európe. Projektová skupina vyvinula prieskum a zorganizovala jeho vykonanie. Výstupy sú v tejto správe. Výsledky poskytujú meranie jedného z doteraz chýbajúcich ukazovateľov. Prieskum je však viac než len to. Dáva vzácny pohľad do vnímania sudcov, ako môže byť zachytené jedným z ukazovateľov a výsledky sú preto podrobnejšie opísané v tejto správe. Zúčastnilo sa 22 krajín. Vzhľadom na krátkosť času sa nemohli zúčastniť všetky súdne organizácie. Mnoho právnych systémov v Európe využíva okrem inštitútu sudcov aj inštitút prísediacich. Vnímanie prísediacich je tiež veľmi dôležité, ale prieskum medzi nimi vyvoláva špecifické otázky. Pilotný prieskum bol vykonaný na dvoch súdoch vo Švédsku, dvoch súdoch v Dánsku a dvoch v Nórsku. Výsledky sú tu prezentované.

Vývoj a meranie ukazovateľov nie sú cieľom sami o sebe. Ukazovatele sú vyvinuté k tomu, aby poskytli faktický základ k preskúmaniu silných a slabých stránok právnych systémov a otvorili dialóg medzi súdnicami v Európe. Zámerom Valného zhromaždenia bolo zväziť najvýhodnejšiu metódu implementácie dialógových skupín. Bolo dohodnuté stanoviť počet dialógových skupín obsahujúcich 4 členov ENCJ z rôznych častí Európy (a možno pozorovateľských krajín, ak sa chcú zúčastniť), ktorých cieľom je diskutovať výsledky uplatňovania ukazovateľov a identifikovať skutočné problémy, ktorým čelia nezávislosť a zodpovednosť súdnicstva v každej krajine a taktiež identifikovať prostriedky nápravy. Projektová skupina zriadila pilotnú dialógovú skupinu. Skúsenosti s touto dialógovou skupinou sú hodnotené v tejto správe.

Predpokladalo sa, že dialógové skupiny by mali aj naďalej pôsobiť po dobu niekoľkých rokov. Navyše uplatňovanie ukazovateľov vrátane prieskumu medzi sudcami, sa bude opakovať každé 2 roky tak, aby sa zistilo zlepšenie alebo zhoršenie nezávislosti a zodpovednosti v priebehu času. K tomu je stanovený rámec. Ďalšie zlepšenia sú možné a mali by byť vykonávané v nadchádzajúcich rokoch. Je to proces, ktorý by mal postupne zlepšovať naše vedomosti o nezávislosti a zodpovednosti sudcov a zlepšovať nezávislosť a zodpovednosť samu o sebe. Správa poskytuje návrhy na pokračovanie.

Na Valnom zhromaždení sa napokon dospelo k záveru, že okrem aktuálneho súboru ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú k súdnictvu, by mali byť vytvorené ukazovatele pre nezávislosť a zodpovednosť prokurátorov v systémoch, ktoré majú súdne rady, ktoré zahŕňajú ako sudcov, tak aj prokurátorov. Nezávislosť a zodpovednosť sú tiež kľúčové pre prokurátorov na plnenie ich úloh v právnom systéme. Táto úloha bola tiež vykonaná. Výsledky sú prezentované v 2. časti tejto správy.

Členovia projektovej skupiny zahŕňali zástupcov 19 členských súdnych rád a 7 pozorovateľov. Projektovú skupinu koordinoval pán Frits Bakker a pán Frans van Dijk z holandskej súdnej rady. Tajomníkom bola zo začiatku pani Merel Berling, tiež z holandskej súdnej rady, nasledovaná pani Ymkje Lugten.

Projektová skupina bola rozdelená na dve čiastkové podskupiny:

1. Všetky činnosti, ktoré sa týkali súdnictva boli koordinované holandskou súdnou radou.
2. Všetky činnosti, ktoré sa týkali prokurátorov koordinoval pán Horácius Dumbrava a pán Flaviocău Poppa z rumunskej Vysokej rady.

Expertnej skupine predsedala Sonia Naidenov (VSS Bulharsko). Ďalšími členmi boli: Nuria Diaz (CGPJ Španielsko), Colin Tyre (súdna rada Škótsko), Sven Johannisson (Dom-stolsverket Švédsko) a ako tajomníčka pôsobila Monique van der Goes (kancelária ENCJ). Traja z členov zastupovali súdne rady a jeden člen pozorovateľa, ktorý pôsobil ako externý odborník. Expertná skupina sa zišla 06.10.2014 v Haagu a 26. januára 2015 v Bruseli.

Projektová skupina stretla pri týchto príležitostiach:

18-19 septembra 2014 v Madride, Španielsko

1-2 decembra 2014 v Bruseli, Belgicko

12-13 februára 2015 v Bukurešti, Rumunsko

9-10 apríla 2015 v Lisabone, Portugalsko

Táto časť o súdnictve je organizovaná nasledovne. Odsek 2 sumarizuje metodiku, na základe ktorej sú založené ukazovatele výkonnosti a ich meranie, zatiaľ čo odsek 3 poskytuje prehľad ukazovateľov a ich súčastí. Odsek 4 ukazuje výsledky ukazovateľov pre všetky krajiny dohromady a pre každú krajinu oddelene. Odsek 5 opisuje prieskum medzi profesionálnymi sudcami o vnímaní ich skutočnej nezávislosti a výsledky tohto prieskumu, zatiaľ čo odsek 6 popisuje pilotný prieskum medzi prísediacími. Odsek 7 opisuje využitie ukazovateľov k diskusii silných a slabých stránok jednotlivých súdnych systémov a vyvíja prostriedky nápravy, ktoré boli vyskúšané v dialógovej skupine. Nakoniec sú návrhu na pokračovanie v projekte.

2. Metodika ukazovateľov

Správa ENCJ 2013-2014 Nezávislosť a zodpovednosť súdnictva, stanovuje koncepčný rámec nezávislosti a zodpovednosti, ktorá je základom ukazovateľov a detailne opisuje ukazovatele. Základné aspekty sú stručne zhrnuté. Nezávislosť a zodpovednosť sú vzájomne previazané a multi-dimenzionálne koncepty. Na to, aby bolo možné sa vyrovnáť s touto zložitou je potrebný všeobecný rámec. Tento rámec môže byť sumarizovaný v piatich základných bodoch.

1. Nezávislosť a zodpovednosť patria k sebe: zodpovednosť je predpokladom pre nezávislosť. Nezávislosť je udelená spoločnosťou. Súdnictvo, ktoré nechce byť zodpovedné spoločnosti a nevníma potreby v spoločnosti, nezíska jej dôveru a ohrozí svoju nezávislosť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte. Zodpovednosť bez nezávislosti znižuje úroveň súdnictva na štátny orgán.
2. Existencia formálnych, právnych záruk nezávislosti (objektívnej nezávislosti), nie je dostatočná pre sudcov, aby boli nezávislí. Skutočná nezávislosť závisí na ich správaní a ukazuje sa v ich rozhodnutiach, pričom toto odráža nezávislosť tak ako je vnímaná v spoločnosti a jej skupinách, ako aj samotnými sudcami (subjektívna nezávislosť sudcov). Je potrebné poznamenať, že vnímanie sa často odlišuje medzi spoločenskými skupinami.
3. Pre nezávislosť súdnictva je dôležité, že nezávislé musí byť súdnictvo ako celok a nezávislý musí byť aj individuálny sudca. Rozdiel musí byť vykonaný medzi nezávislosťou súdnictva ako celku a nezávislosťou sudcu. Kým nezávislosť súdnictva ako celku, je nevyhnutnou podmienkou pre nezávislosť sudcov, nie je postačujúcou podmienkou. Individuálna nezávislosť môže byť ovplyvnená vonkajším vplyvom štátnych a iných organizácií a vnútornými vplyvmi v rámci súdnictva.
4. K tomu ako byť zodpovedný, nie je potrebné splniť iba formálne požiadavky o zodpovednosti, ale obyvateľstvo musí vnímať súdnictvo ako zodpovedné. Aj keď existujú formálne objektívne postupy na zabezpečenie súdnej zodpovednosti, subjektívne vnímanie občanov o

zodpovednosti sudcov je rovnako dôležité. Napríklad sudcovia a súdny systém môže byť vnímaný ako "zatvorený obchod", pracujúci skôr pre vlastný prospech než na prospech spoločnosti.

5. Zodpovednosť, rovnako ako nezávislosť, sa týka súdnictva ako celku a individuálnych sudcov. Na úrovni súdnictva ako celku, zodpovednosť znamená transparentný výkon, zatiaľ čo zodpovednosť jednotlivého sudcu sa týka najmä transparentnosti jeho súdnych rozhodnutí.

Ako stanovený rámec rozlišuje medzi objektívnou a subjektívnou nezávislosťou a zodpovednosťou, sú potrebné definície. Objektívna nezávislosť sa týka spôsobu, akým sú súdne štruktúry v praxi usporiadané, zatiaľ čo subjektívna nezávislosť sa týka vnímania súdnictva medzi rôznymi záujmovými skupinami, vrátane občanov všeobecne, účastníkmi súdnych konaní a sudcov.

Ukazovatele výkonnosti sa skladajú z objektívnych a subjektívnych ukazovateľov. V súlade s definíciami, objektívne ukazovatele sú o právnych a iných objektívne pozorovateľných aspektoch právneho systému, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislosť a zodpovednosť. Pokiaľ ide o meranie týchto objektívnych hľadísk, hodnotenie alebo kategorizácia sa vykonáva pomocou súdnych rád, alebo v prípade neexistencie takejto rady, iných orgánov, pomocou štandardizovaného dotazníka. Jedná sa o samohodnotenie, ale ohľadne tých aspektov, ktoré môžu byť kontrolované každým kto je oboznámený s príslušným právnym systémom.

Subjektívne ukazovatele sa týkajú vnímania nezávislosti a súvisiacich tém medzi obyvateľstvom, účastníkov konaní a samotných sudcov. Subjektívne ukazovatele o zodpovednosti ešte nie sú k dispozícii. ENCJ má v úmysle pozrieť sa na vnímanie zodpovednosti v neskoršej fáze. S ohľadom na nezávislosť a príbuzné témy, sú k dispozícii externé prieskumy o vnímaní v spoločnosti. Niektoré súdne systémy tiež vykonali prieskumy spokojnosti medzi účastníkmi súdnych konaní. Nie sú k dispozícii žiadne údaje o vnímaní sudcov, projektová skupina sa preto zaviazala zaplniť túto medzeru. Na získanie správnej predstavy o nezávislosti súdnictva je potrebné objektívne a subjektívne ukazovatele posúdiť spoločne. V ďalšej časti sú uvedené ukazovatele a sú popísané zmeny, ktoré sa ukázali ako nevyhnutné v ukazovateľoch, tak ako sú definované v správe z rokov 2013/2014.

Po vymedzení vhodných ukazovateľov pre objektívnu a subjektívnu nezávislosť súdnictva a objektívnu zodpovednosť, je ďalším krokom určenie vhodnej metodiky na hodnotenie výsledkov. To si vyžaduje normatívne posúdenie toho, čo sú dobré a zlé spôsoby. Pre zjednodušenie bodového systému je použitý bodovací systém, ktorý využíva hodnotiace pravidlá a použijú sa ďalej uvedené základné princípy:

1. S ohľadom na všetky formálne záruky, kľúčovou otázkou je možnosť akou tieto záruky môžu byť odstránené alebo pozmenené. Záruky, ktoré sú priamo v ústave poskytujú väčšiu ochranu ako také, ktoré sú obsiahnuté v normálnej legislatíve. Zákonné záruky sú účinnejšie ako tie, ktoré sú predmetom podzákonných noriem, všeobecnej právnej vedy alebo tradície.
2. Je žiaduce, aby súdna samospráva bola vyvážená zodpovednosťou. Tam, kde iné štátne sily majú právomoc rozhodovať o súdnictve, rozhodnutia na základe objektívnych kritérií, majú prednosť pred diskrečnými rozhodnutiami.
3. Odpovede založené na transparentných pravidlách, majú byť uprednostňované pred *ad hoc* reakciou na konkrétnu situáciu.
4. Súdne rozhodnutia a postupy, vrátane postupov pri sťažnostiach by mali byť všetky formálne, verejné a transparentné.
5. Transparentnosť vyžaduje aktívne šírenie informácií, skôr ako jednoducho nechať informácie teoreticky k dispozícii.

Väčšina ukazovateľov sa skladá z niekoľkých aspektov, zachytených čiastkovými ukazovateľmi. S každým čiastkovým ukazovateľom možno získať body a celkové body za ukazovateľ a sú dosiahnuté sčítaním bodov za čiastkové ukazovatele.

Nedá sa vyhnúť tomu, že v bodovaní čiastkových ukazovateľov prostredníctvom dotazníka vzniknú v niektorých prípadoch odlišné výklady, čo ale vytvára príležitosť pre krajiny, načrtnúť pozitívny (alebo negatívny) obraz, ak si to želajú a ak poznajú pravidlá bodovania. Toto by však bolo v rozpore so zámermi ukazovateľov: vytvoriť silné a slabé stránky právneho systému a tým nájsť možnosti pre zlepšenie. Kým expertná skupina bola závislá na individuálnych súdnych radách a odpovediach, ktoré od nich dostali, snažila sa chrániť proti tejto (teoretickej) možnosti kritickým zhodnotením daných odpovedí na dotazníky. Zverejnenie odpovedí na dotazníky a ich bodovania je na príslušných vnútroštátnych orgánoch.

3. Ukazovatele výkonnosti a čiastkové ukazovatele nezávislosti a zodpovednosti 2015 (verzia 0 ukazovateľov)

Ako bolo vysvetlené v kapitole 2, súbor ukazovateľov sa skladá z objektívnych a subjektívnych ukazovateľov do tej miery ako sú dostupné. Objektívne ukazovatele sa delia na ukazovatele ohľadne súdnictva ako celku a individuálneho sudcu.

3.1 Oblasti pokryté ukazovateľmi

	nezávislosť		zodpovednosť	
Objektívna	Súdnicstvo ako celok	Individuálny sudca	Súdnicstvo ako celok	Individuálny sudca
Subjektívna	Všeobecné vnímanie		Nie je k dispozícii	

Ukazovatele výkonnosti boli detailne popísané v správe z rokov 2013/2014. Nakoľko tieto ukazovatele boli testované v pilotnom projekte pre 4 krajiny, následne boli vykonané zmeny v ukazovateľoch a bodovacích pravidlách keď sa ukazovatele použili na všetky krajiny, predovšetkým z dôvodu odlišností v interpretácii. Tiež niektoré nezrovnalosti, ktoré boli nepovšimnuté tak boli neskôr opravené. Výsledná skupina ukazovateľov pre rok 2015 je uvedená nižšie.

Ukazovatele objektívnej nezávislosti súdnicstva ako celku

1. Právny základ nezávislosti s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Formálne záruky nezávislosti súdnicstva;
- Formálne záruky, že sudcovia sú viazaní iba zákonom;
- Formálne metódy na stanovenie plátov sudcov;
- Formálne mechanizmy na úpravu plátov sudcov;
- Formálne záruky pre zapojenie sudcov v rozvoji právnych a súdnych reforiem.

2. Organizačná autonómia súdnicstva s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi, kde je súdna rada alebo ekvivalentný nezávislý orgán:

- Formálna pozícia súdnej rady;

- Dodržiavanie usmernení ENCJ;
- Povinnosti rady.

Čiastkový ukazovateľ, pokiaľ nie je súdna rada alebo jej ekvivalent:

- Vplyv sudcov na rozhodnutia

3. Financovanie súdnictva s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Rozpočtové opatrenia;
- Systém financovania;
- Riešenie konfliktov o rozpočte;
- Sebestačnosť aktuálnych rozpočtov.

4. Riadenie súdneho systému.

- Zodpovednosť správy súdov.

Ukazovatele objektívnej nezávislosti jednotlivých sudcov

5. Rozhodnutie odboru ľudských zdrojov o sudcovi s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Výber, vymenovanie a odvolanie sudcov a predsedov súdov;
- Výber, vymenovanie a odvolanie sudcov Najvyššieho súdu a predsedu Najvyššieho súdu;
- Súlad s ENCJ pokynmi o vymenovaní sudcov;
- Hodnotenie, funkčný postup, disciplinárne opatrenia a vzdelávanie sudcov;
- Súlad s ENCJ pokynmi o funkčnom postupe sudcov.

6. Nepreložiteľnosť sudcov s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Formálne záruky nepreložiteľnosti sudcov;
- Opatrenia na preloženie sudcov bez ich súhlasu.

7. Vnútornej nezávislosti s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Vplyv vyššie postavených sudcov;

- Využívanie a stav pokynov;
- Vplyv vedenia súdov.

Ukazovatele subjektívnej nezávislosti súdnictva a jednotlivých sudcov

8. Nezávislosť vnímaná občanmi vo všeobecnosti;

- Eurobarometer 2013, priemer cez rôzne oblasti práva (Q5.2. Q6.2 and Q7.2);
- Globálna správa o konkurencieschopnosti 2013-2014 (položka 1.06);
- Svetová spravodlivosť právny štát - Index 2014 (položka 1.2).

9. Dôvera v súdnictvo vo vzťahu k dôvere v iné štátne moci ako je vnímaná občanmi vo všeobecnosti ;

- národné prieskumy.

10. Súdna korupcia ako je vnímaná občanmi vo všeobecnosti;

- Eurobarometer špeciálny prieskum: EB79.1 Korupcia:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb_special_399_380_en.htm

11. Nezávislosť ako je vnímaná užívateľmi súdov (účastníkmi);

- národné prieskumy.

12. Nezávislosť ako je vnímaná sudcami samotnými;

- ENCJ prieskum.

Ukazovatele objektívnej zodpovednosti súdnictva ako celku

1. Pridelovanie prípadov, s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Existencia transparentného mechanizmu pre pridelovanie prípadov;
- Obsah mechanizmu pridelovania prípadov.

2. Proces sťažností, s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Dostupnosť postupu podávania sťažností;
- Externá účasť v konaní o sťažnostiach;
- Rozsah procesu sťažností;
- Odvolanie proti rozhodnutiu o sťažnosti;
- Počet sťažností.

3. Pravidelné podávanie správ o súdnictve s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Dostupnosť výročných správ;
- Rozsah výročných správ;
- Benchmarking súdov.

4. Vzťahy s tlačou s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Vysvetlenie súdnych rozhodnutí médiám;
- Dostupnosť tlačových pokynov;
- Vysielanie súdnych prípadov.

5. Externá revízia s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Využívanie externej revízie;
- Zodpovednosť za externú revíziu.

Ukazovatele objektívnej zodpovednosti jednotlivého sudcu

6. Kódex sudcovskej etiky s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Dostupnosť kódexu sudcovskej etiky.

7. Odstúpenie a vylúčenie s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Dobrovoľné odstúpenie;
- Porušenie povinnosti odstúpiť;
- Žiadosť o vylúčenie;
- Rozhodovací orgán ;
- Odvolanie proti rozhodnutiu o žiadosti o vylúčenie.

8. Prípustnosť externých funkcií a sprístupnenie externých funkcií a finančných záujmov s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi

- Politika o prípustnosti externých funkcií;
- Dostupnosť a (verejný) register externých funkcií sudcov;
- Dostupnosť a (verejný) register finančných záujmov sudcov.

9. Zrozumiteľné postupy s nasledujúcimi čiastkovými ukazovateľmi:

- Povinnosť sudcov zabezpečiť, aby súdne procesy boli zrozumiteľné pre strany;
- Školenia sudcov.

Hlavné zmeny v porovnaní s ukazovateľmi za obdobie 2013/2014 sú nasledovné:

- Skoršie ukazovatele obsahovali aj ukazovatele postupov v prípade ohrozenia nezávislosti. Z tohto hľadiska viedol dotazník k takému množstvu odpovedí vzhľadom k množstvu možných hrozieb, že konštantný výklad nebol možný. Tento ukazovateľ bol odstránený.
- Ukazovateľ "Organizačná autonómia súdnictva" má ako jeden z čiastkových ukazovateľov, či je súdna rada súčasťou súdnictva. Táto otázka nemôže byť zodpovedaná jednoznačne pre mnoho krajín. Nakoľko následné čiastkové ukazovatele riešia postavenie a úlohy súdnej rady v detaile, tento čiastkový ukazovateľ bol odstránený.
- S ohľadom na ukazovateľa "financovanie súdnictva", čiastkový ukazovateľ, ktorý sa týkal frekvencie konfliktov ohľadne rozpočtu mal veľa odpovedí, v zmysle že neexistujú žiadne konflikty, ale nie preto, že by neexistovali žiadne konflikty, ale iba preto, že súdne rady neboli žiadnym spôsobom zahrnuté vo finančných diskusiách. Čiastkový ukazovateľ bol preto vynechaný ako nezmyselný.
- Ukazovateľ "neodstrániteľnosť" (bol premenovaný na "nepreložiteľnosť", aby sa zabránilo problémom s výkladom výrazu, ktorý by označoval „prepustenie z funkcie“) dostal nekonzistentné odpovede. Bolo rozhodnuté nemeniť ukazovateľ a čiastkový ukazovateľ, ale bolo treba objasniť, že prvý čiastkový ukazovateľ, ktorý sa týka toho, či sudca môže byť preložený s jeho / jej súhlasom, vyžaduje striktný výklad. Ak je čo i len v jednej konkrétnej situácii možné, že sudca môže byť preložený bez súhlasu, odpoveď musí byť, že sudca môže byť preložený bez súhlasu. Až potom môžu byť následné otázky zodpovedané. Tieto čiastkové ukazovatele umožňujú rozdielny pohľad na nepreložiteľnosť.

- Ukazovateľ o dôležitej otázke vnútornej nezávislosti začal diskusiu o problematike (záväzných) usmernení zo strany vyšších sudcov a sudcov na rovnakej úrovni, aby bola zabezpečená jednotnosť a súlad súdnych rozhodnutí. Príslušný čiastkový ukazovateľ bol zjednodušený, aby sa predišlo problémom s definíciou. Jednoznačne sa dospelo k záveru, že z hľadiska nezávislosti je dobré ak neexistujú žiadne pokyny, nezáväzné usmernenia sú preto preferované pred záväznými pokynmi. To sa odráža v pravidlách bodovania.

Dve zmeny boli vykonané s ohľadom na zodpovednosť :

- S ohľadom na externé revízie, problémy s definíciou vznikli ohľadne metód externých revízií, zatiaľ čo rozdiely neboli vnímané ako obzvlášť dôležité. Preto boli čiastkové ukazovatele odstránené.
- Ukazovateľ o prípustnosti doplnkových funkcií a zverejňovaní majetku bol systematizovaný a zefektívnený, aby bolo ľahšie zaradiť právne systémy. V pravidlách bodovania bolo výslovne uvedené, že obe spôsoby (1. doplnkové funkcie nie sú povolené; 2. doplnkové funkcie sú povolené a transparentné), sú rovnako prijateľné, z hľadiska zodpovednosti. Z tohto pohľadu rozdiel medzi konkrétnymi verejnými / politickými a súkromnými funkciami, nebol považovaný za relevantný.
- Tieto zmeny boli začlenené do novej verzie dotazníka, ktorý bol použitý na zhromažďovanie údajov pre jednotlivé krajiny pre ukazovatele. Dotazník je priložený ako príloha 1.

4. Stav nezávislosti a zodpovednosti v Európe

Výsledky sú zhrnuté nižšie pre všetky krajiny spoločne. Skóre pre každú krajinu v kombinácii s minimálnym a maximálnym skóre dosiahnutého u niektorého zo zúčastnených krajín, je uvedený pri každom ukazovateli. Ukazovateľ 12 o nezávislosti, tak ako je vnímaná sudcami, nie je zahrnutý v grafoch, ale je podrobne popísaný v ďalšej časti ako špecifický prieskum, ktorý bol vykonaný na zhromaždenie údajov o tomto vnímaní.

4.1 Metódy prezentácie

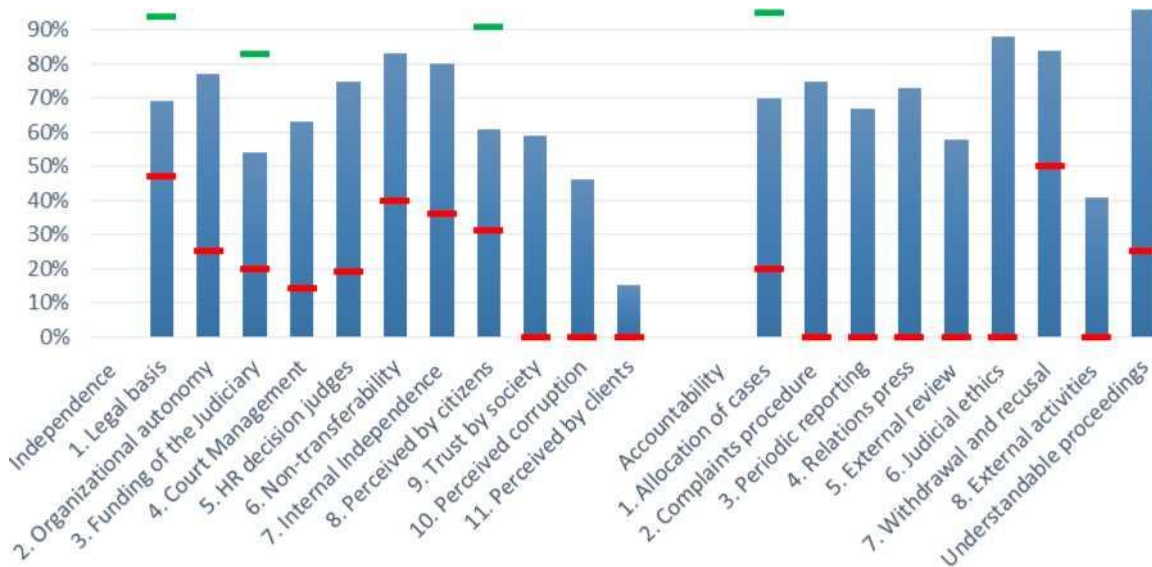
Objektívne ukazovatele explicitne nastavili štandard, ako by mali formálne opatrenia vyzeráť. Oni určili, čo je dobré a čo je menej dobré. V ideálnom prípade by tento štandard mal byť splnený pre všetky čiastkové ukazovatele. Projektová skupina sa nepokúsila definovať, čo by pre každý

ukazovateľ predstavovalo (len) prijateľné usporiadanie. Okrem praktických záležitostí je to v podstate nežiaduce. V správe 2013/2014 boli farebné kódy aplikované mechanicky na body na stupnici od 0 do 10, pričom 5 bolo označené ako neutrálne. Táto prezentácia bodovania ale mohla vyvolať nesprávny dojem, že neutrálne skóre je dostatočne dobré. Aby sa predišlo tomuto dojmu, výsledky pre každý ukazovateľ sú uvedené ako percento štandardizovaného maximálneho skóre, ktoré označuje najlepšiu úpravu. V dôsledku toho, štatistika, ako je priemer a štandardná odchýlka, môže byť vypočítaná pre každý čiastkový ukazovateľ, ako aj ukazovateľ pre všetky krajiny. Nie je možné toto vykonať naprieč ukazovateľmi.

4.2 Stav nezávislosti a zodpovednosti v Európe: výsledky vo všeobecnosti

Nižšie uvedená tabuľka uvádza priemerné skóre na ukazovateľa cez všetkých zúčastnených členov a pozorovateľov ENCJ. Červená pomlčka dáva najnižšie skóre akejkoľvek krajiny a zelená pomlčka naopak najvyššie skóre. Pri všetkých ukazovateľoch platí, že vysoké skóre je dobré a nízke skóre zlé. Je zrejmé, že priemerné skóre poskytne len veľmi nejasnú predstavu o výsledkoch.

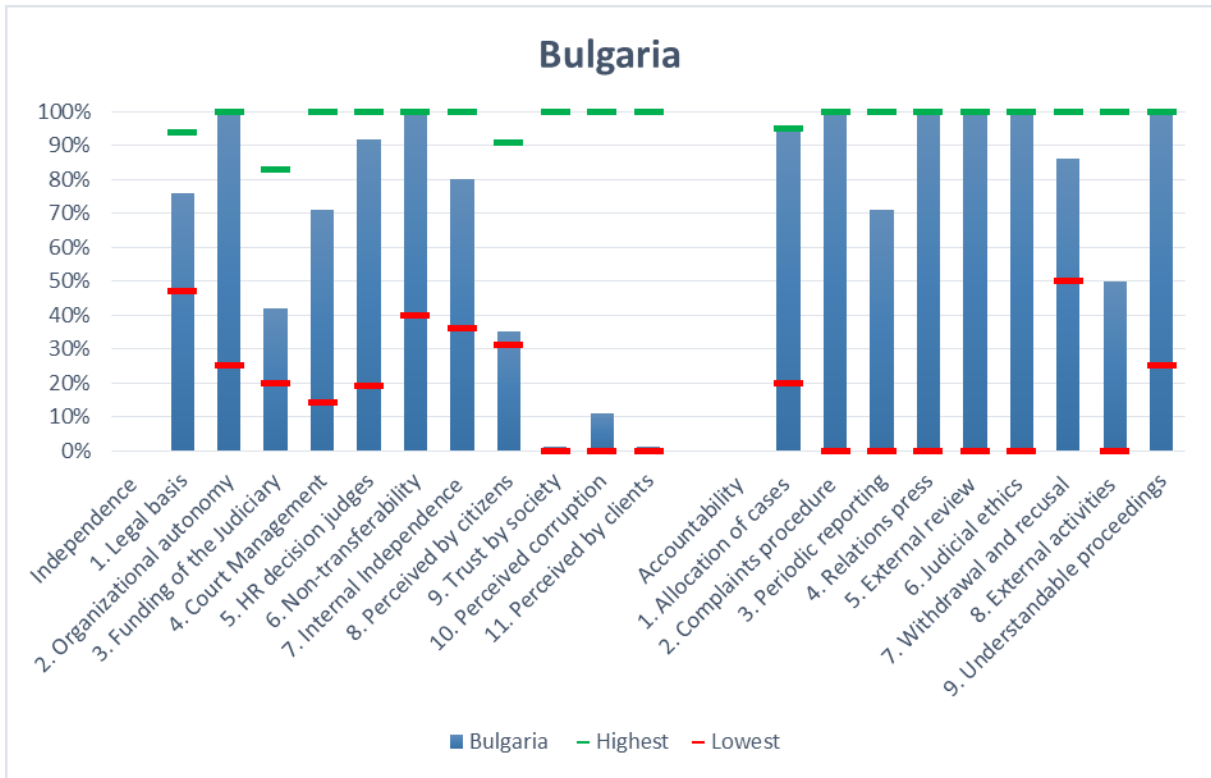
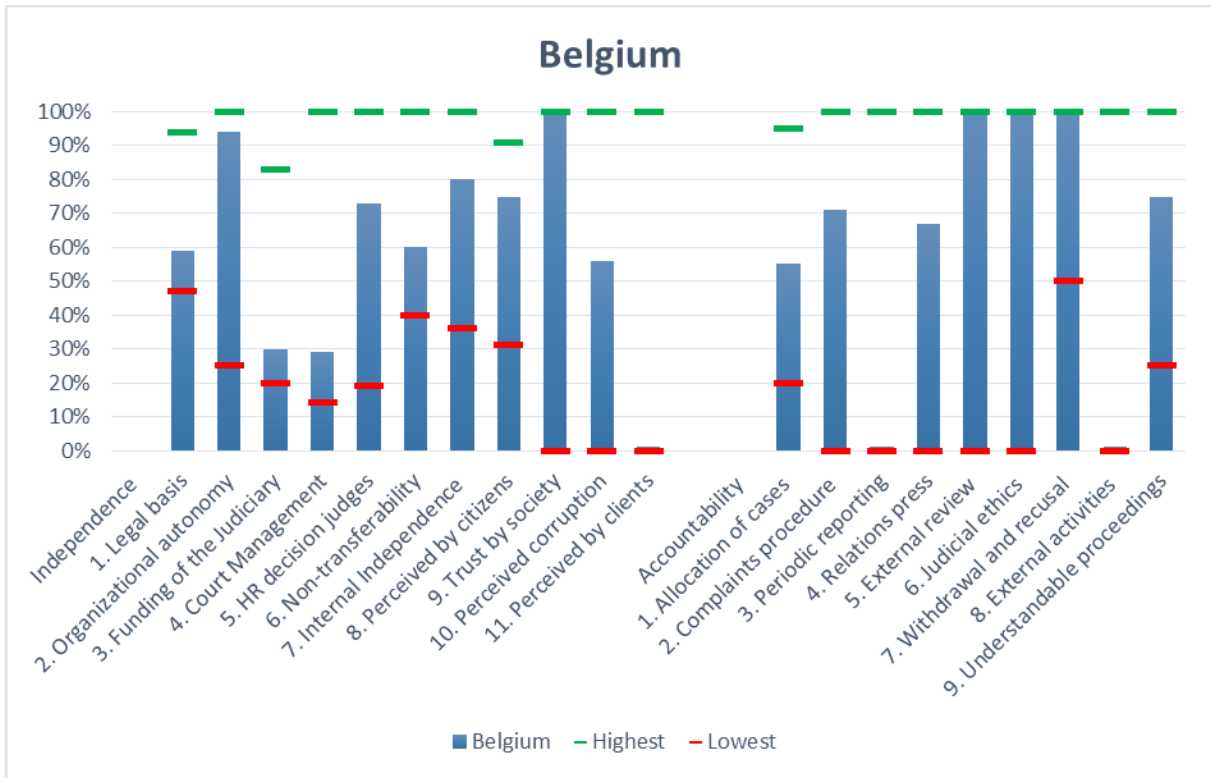
Výsledky vo všeobecnosti

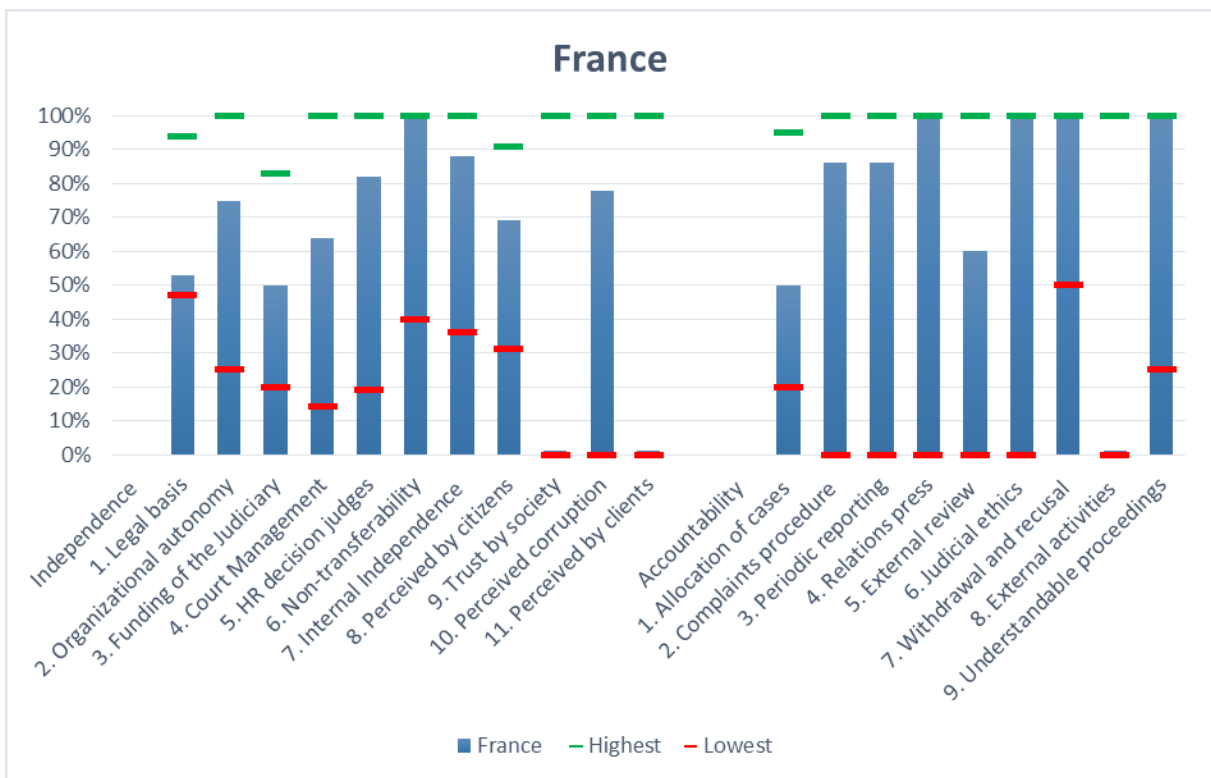
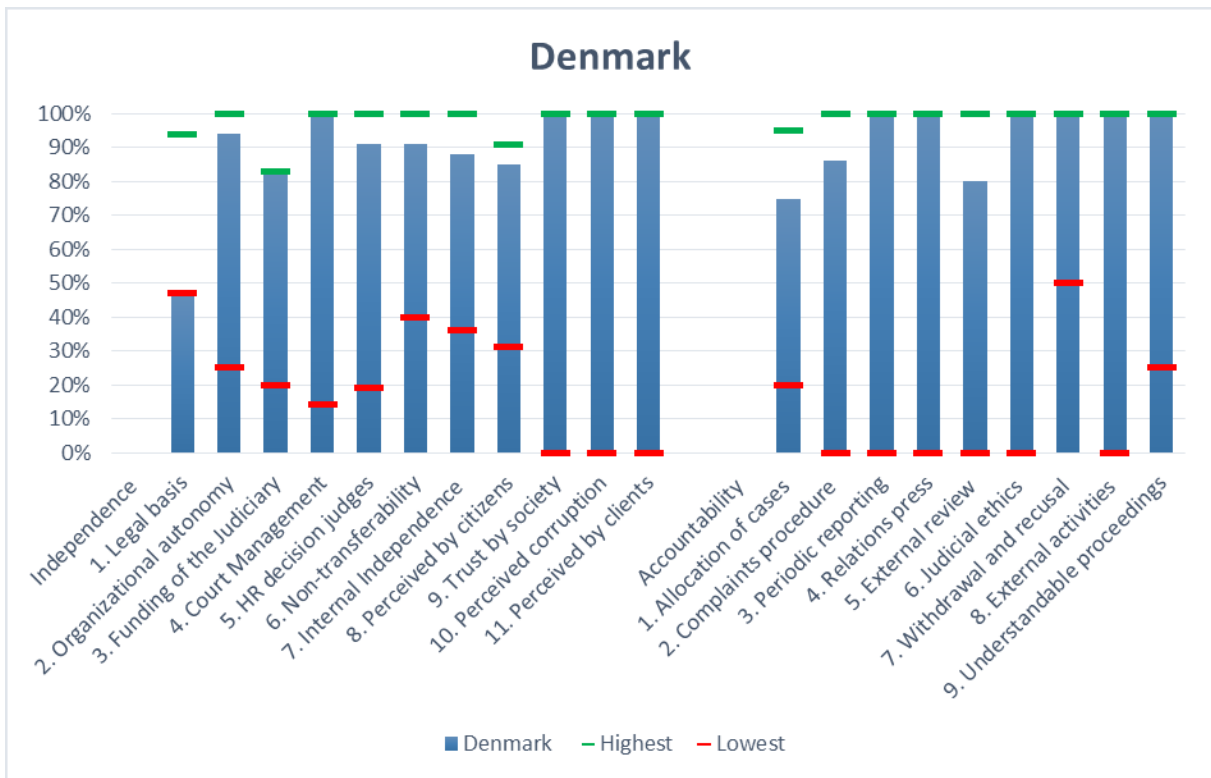

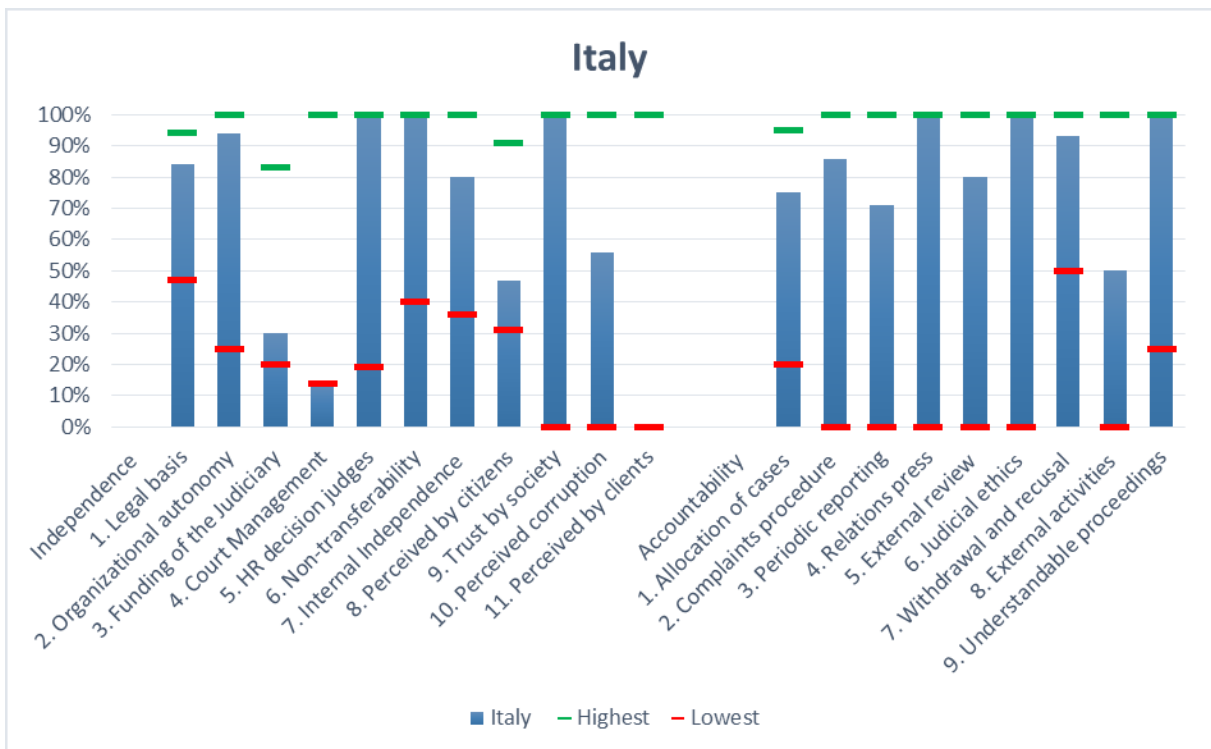
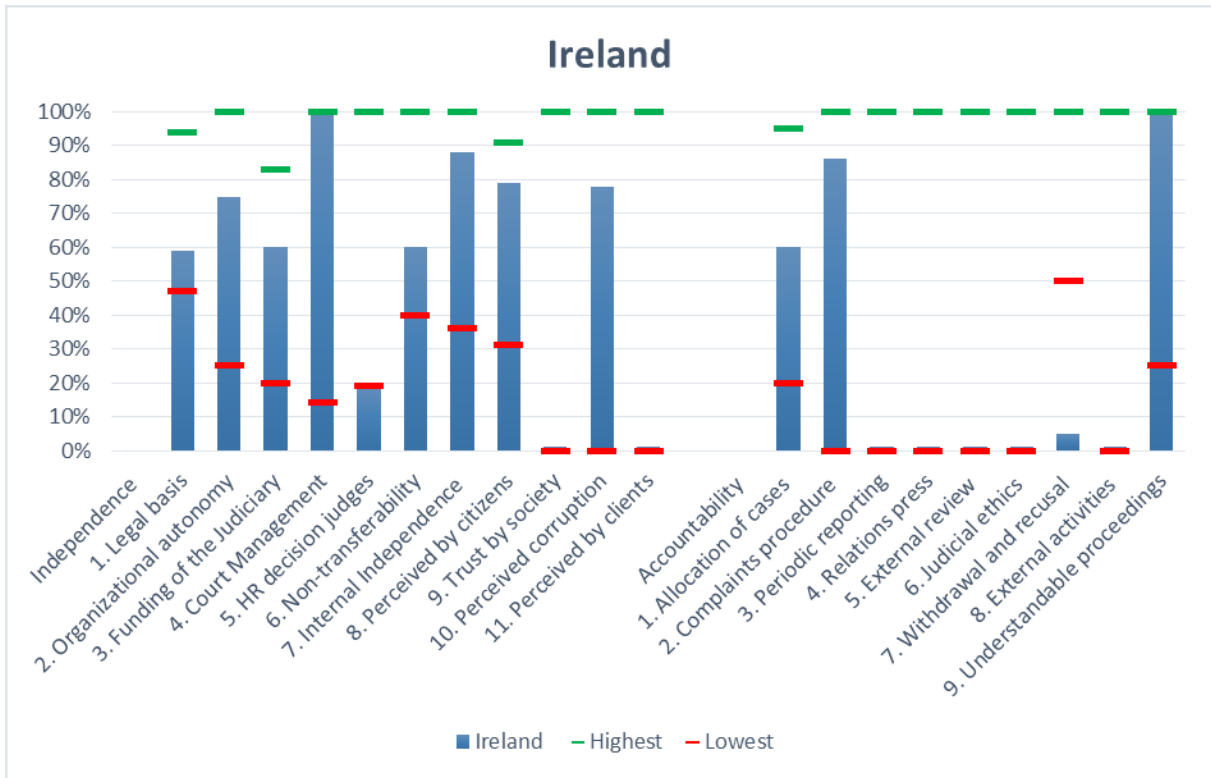
Avšak, niektoré všeobecné závery je možné vyvodit' z priemerov v kombinácii s globálnou kontrolou výsledkov krajín.

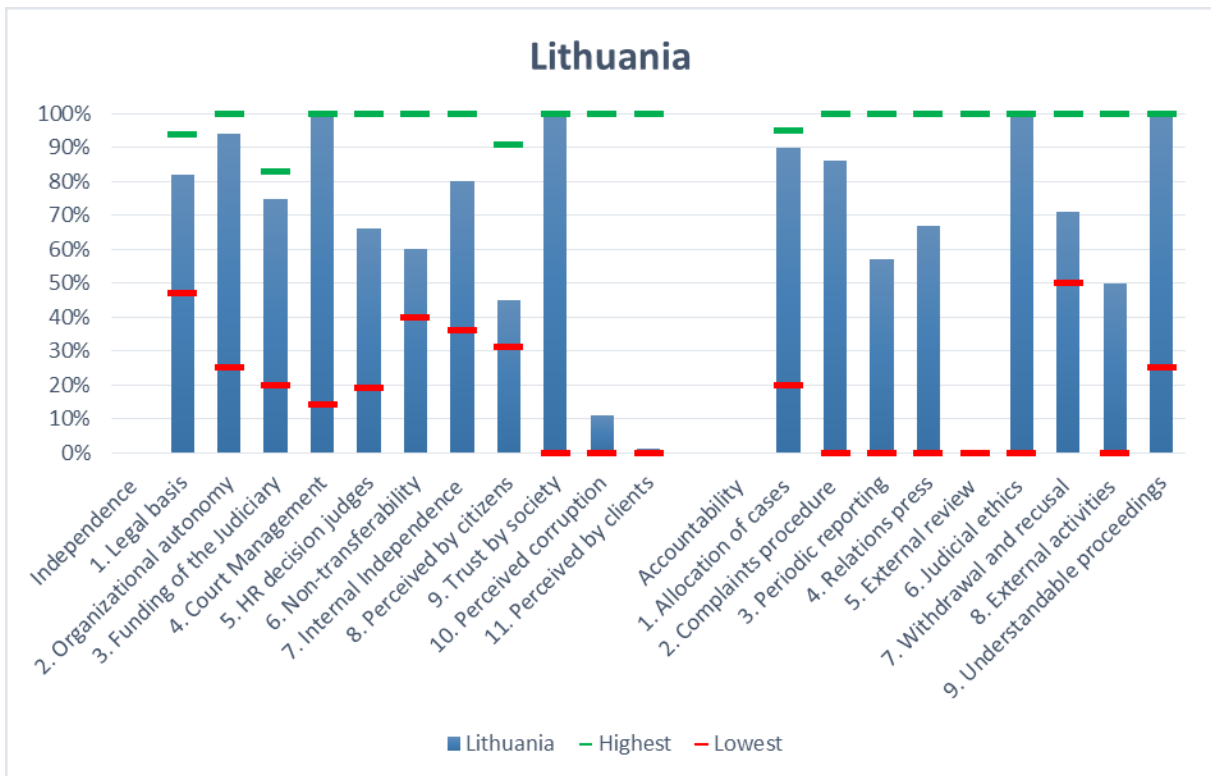
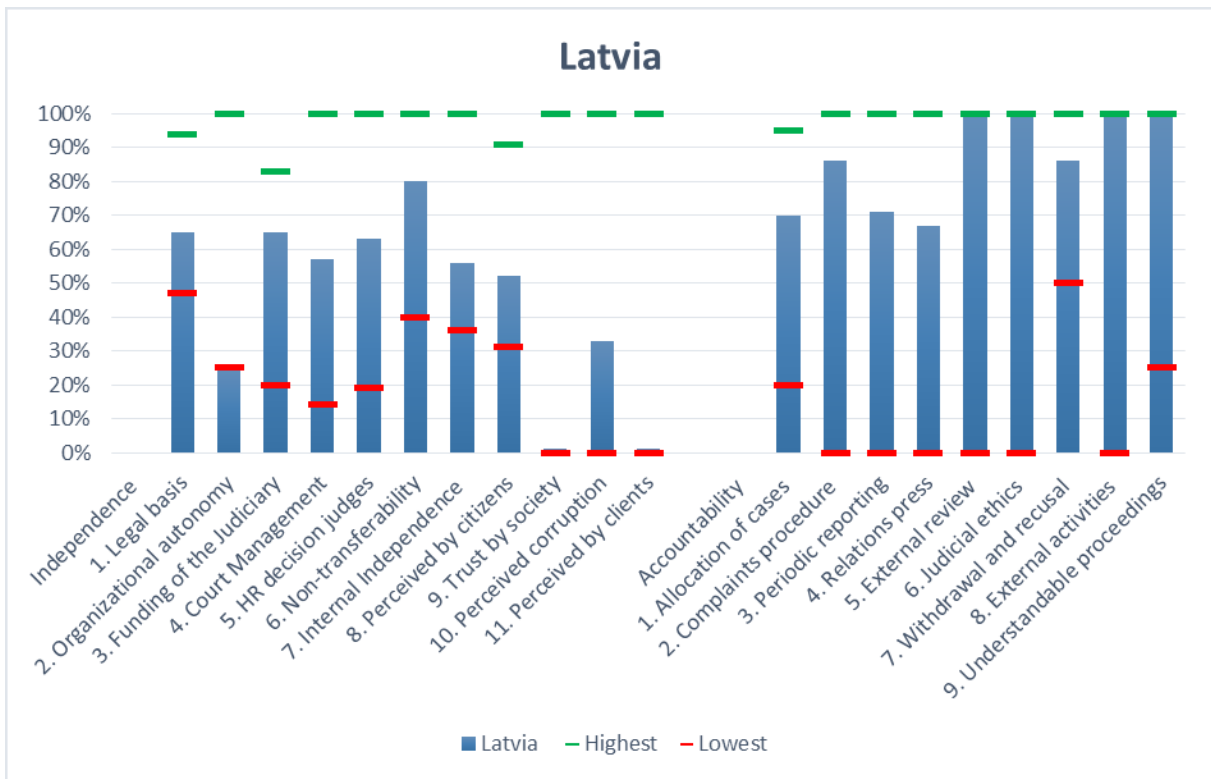
1. Existuje veľký priestor na zlepšenie, pokiaľ ide o nezávislosť, rovnako ako zodpovednosť, súdiac z rozdielu medzi skutočným skóre a tým, čo sa považuje za dobré usporiadanie (100%).
2. Všeobecne platí, že krajina má vyššie skóre v objektívnej nezávislosti (ukazovatele 1-7) ako v subjektívnej nezávislosti (ukazovatele 8-11). To je spôsobené do značnej miery nedostatkom údajov s ohľadom na ukazovatele 9 a 11. Čo je obzvlášť prekvapujúce, v mnohých krajinách nie sú k dispozícii žiadne informácie o vnímaní klientov súdov. Tieto skúsenosti vyžadujú oveľa viac pozornosti. Ďalším dôvodom je to, že vnímanie je pre mnohé súdne systémy negatívne.
3. S ohľadom na objektívnu nezávislosť (1-7), financovanie súdnictva a riadenie súdov majú najnižšie skóre. Financovanie súdnictva vo všeobecnosti nie je dobre usporiadané, súdnictvá sú závislé na ľubovoľných rozhodnutiach vlády. Riadenie (správa) súdov je stále často v rukách - priamo alebo nepriamo - ministerstiev spravodlivosti. Ukázalo sa, že je ťažké zmeniť usporiadanie v oboch prípadoch.
4. S ohľadom na zodpovednosť, externé revízie a (zverejňovanie) externých funkcií sudcov malo nízke skóre. Externá revízia je komplikovaná záležitosť pretože, ak nie je zabezpečená súdnictvom samotným, vzniká možnosť vonkajších zásahov do súdnictva, čím sa znižuje nezávislosť.

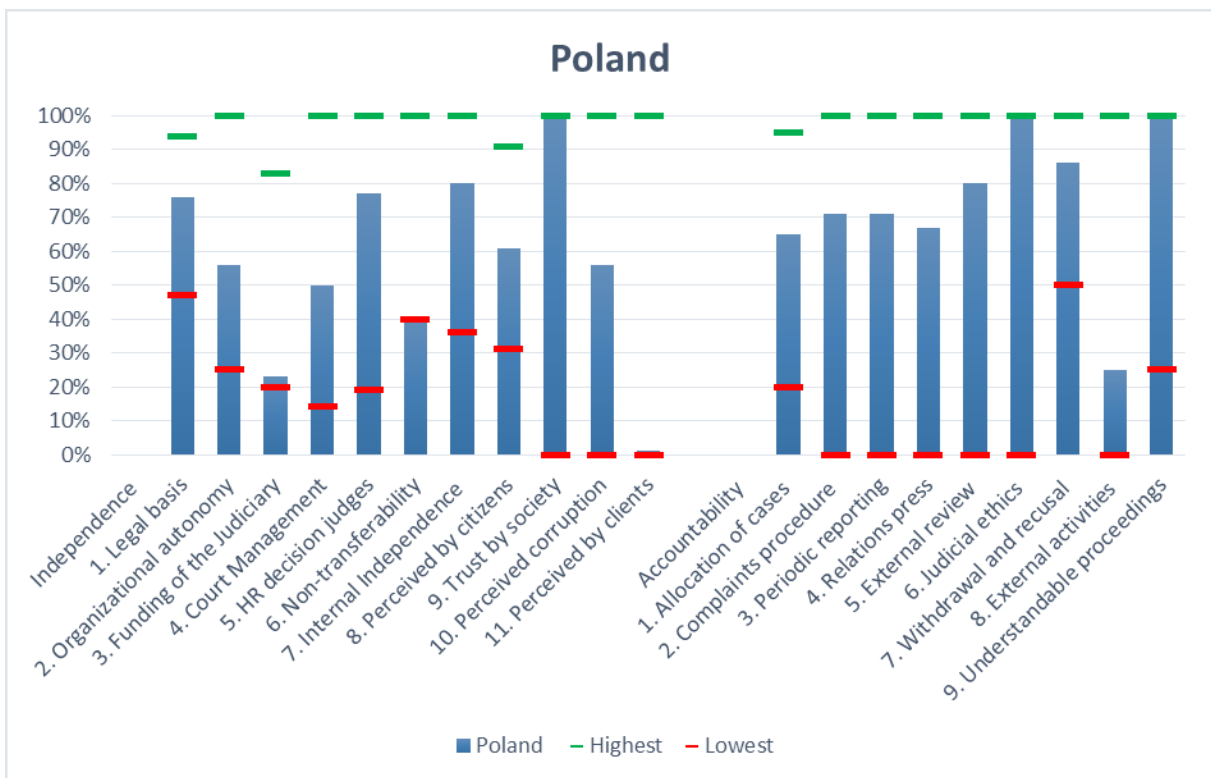
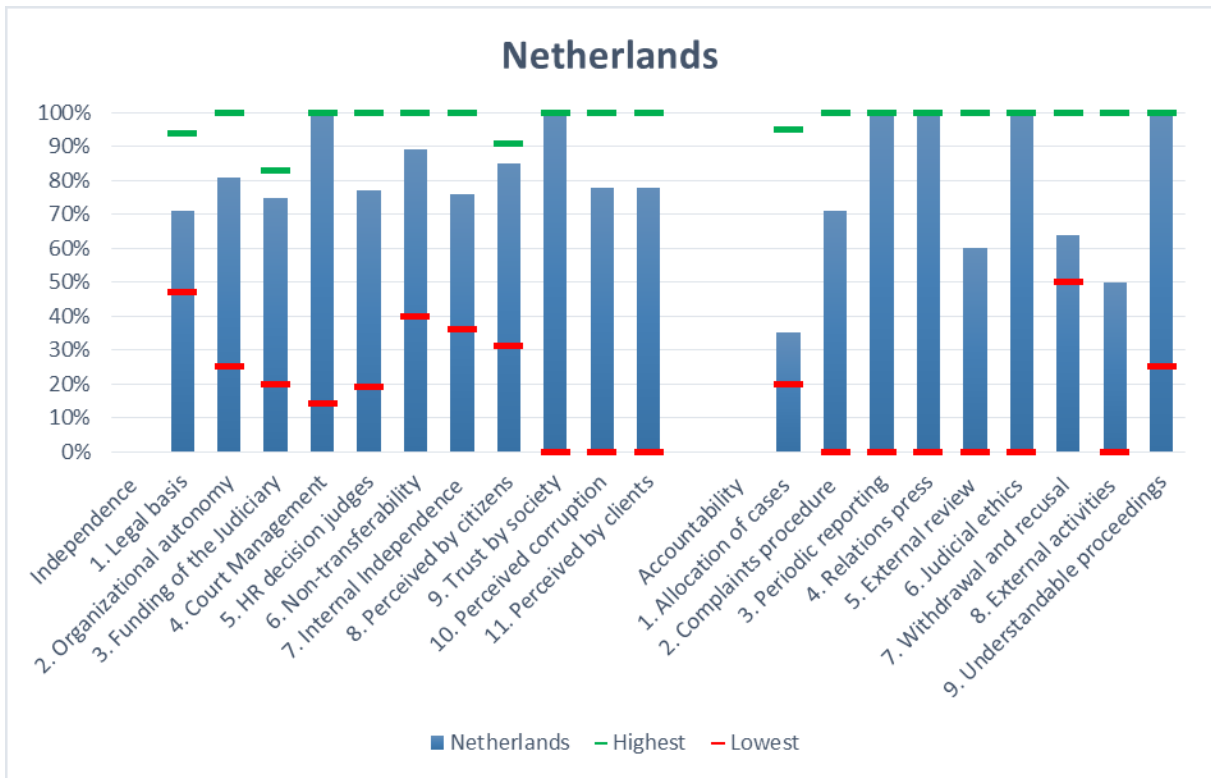
4.3 Stav nezávislosti a zodpovednosti: výsledky členov ENCJ

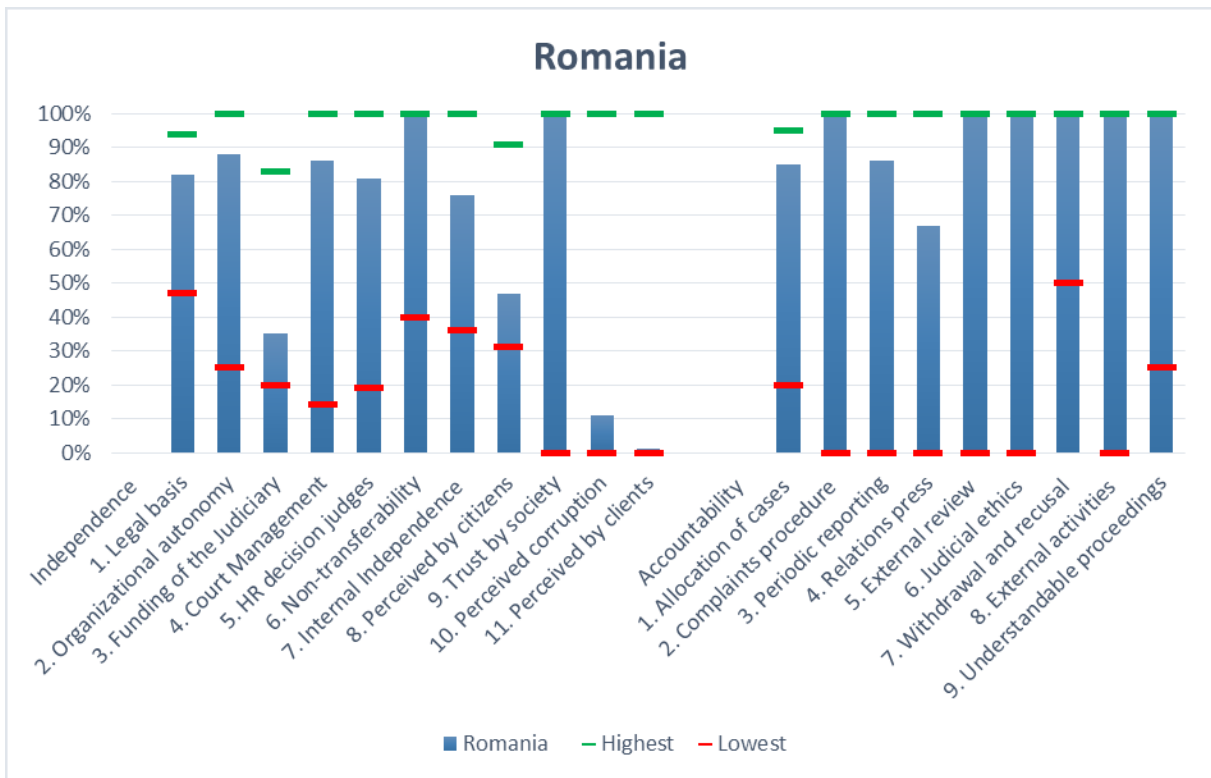
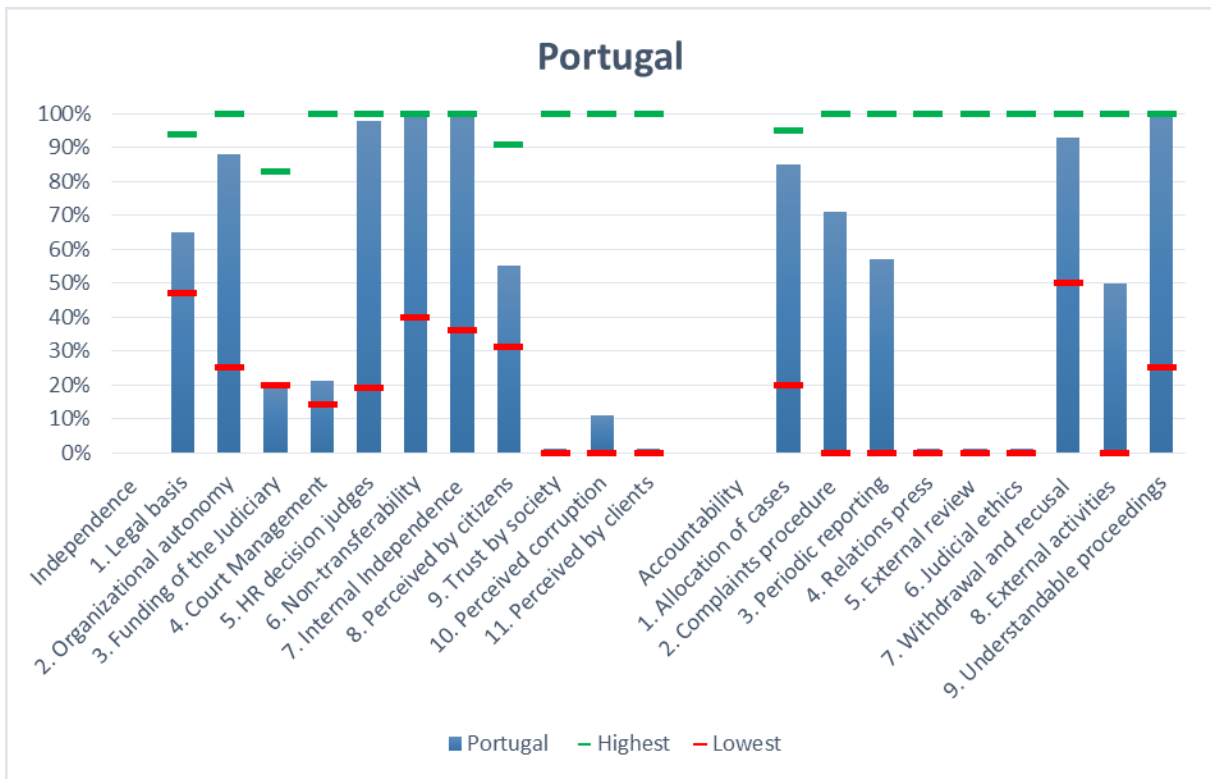

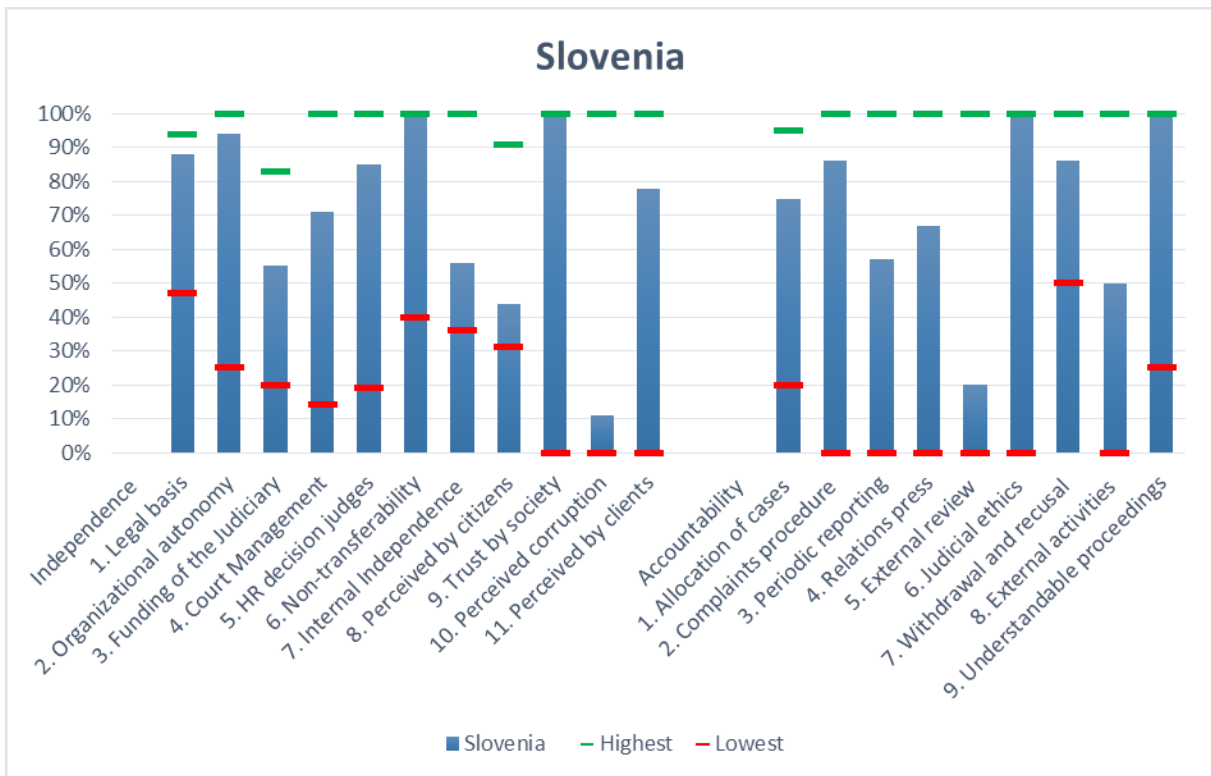
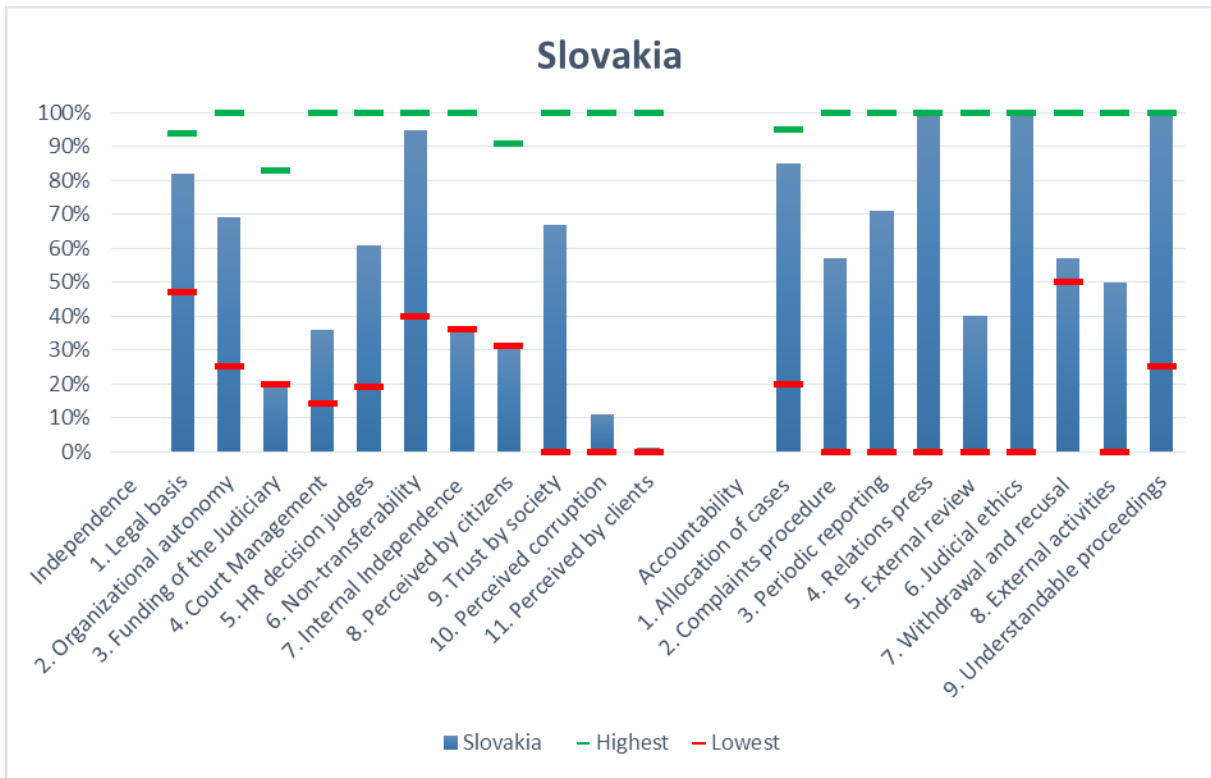

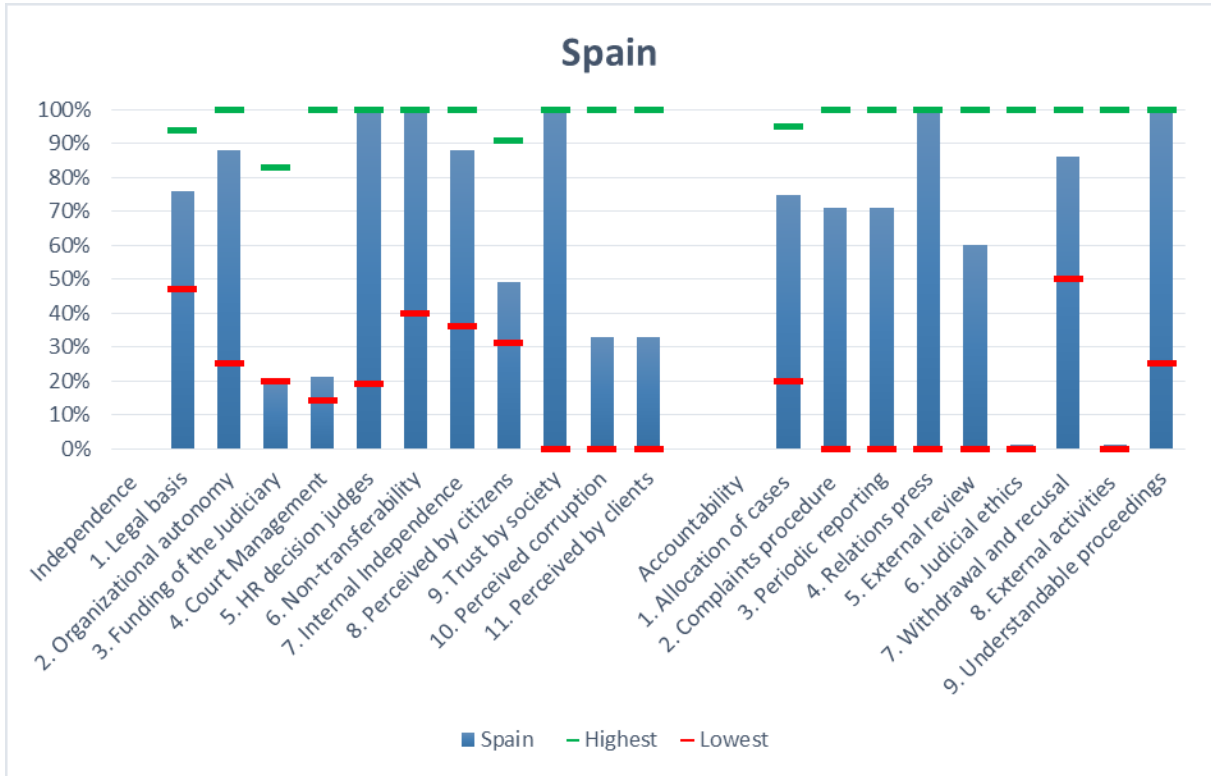

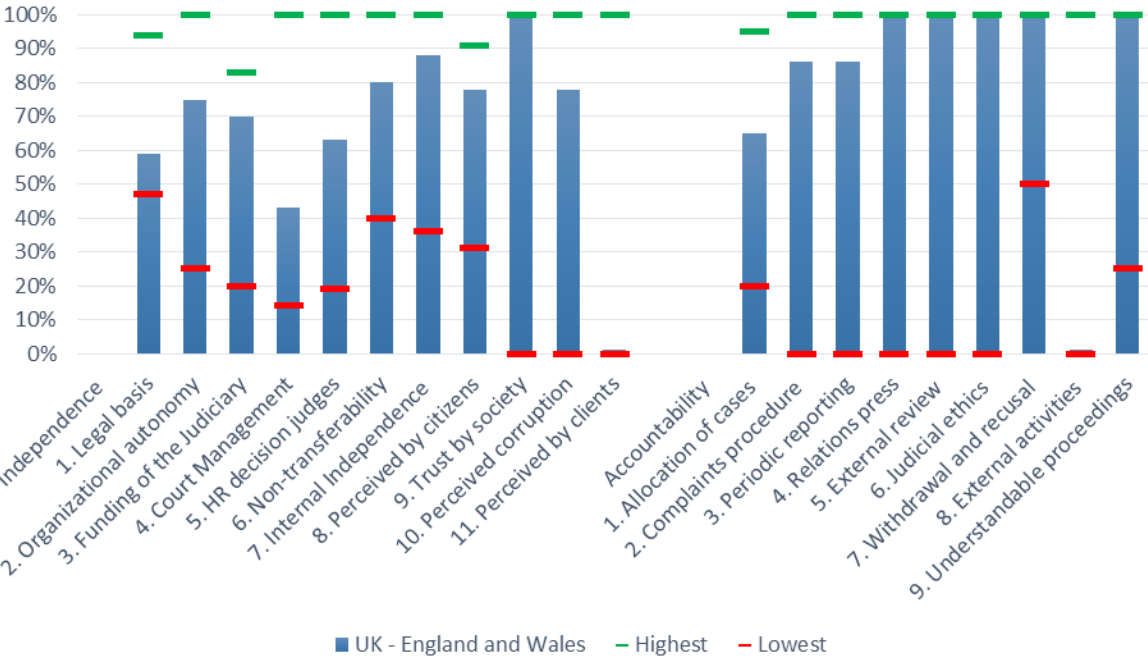

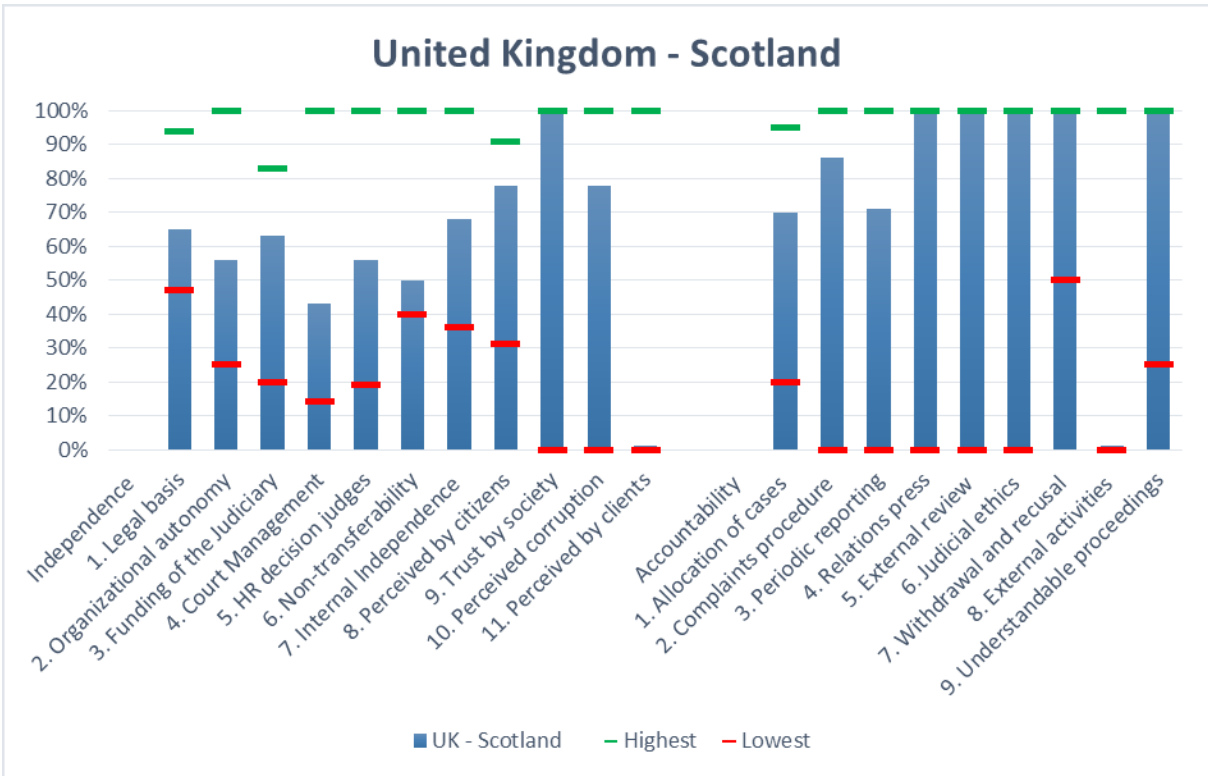
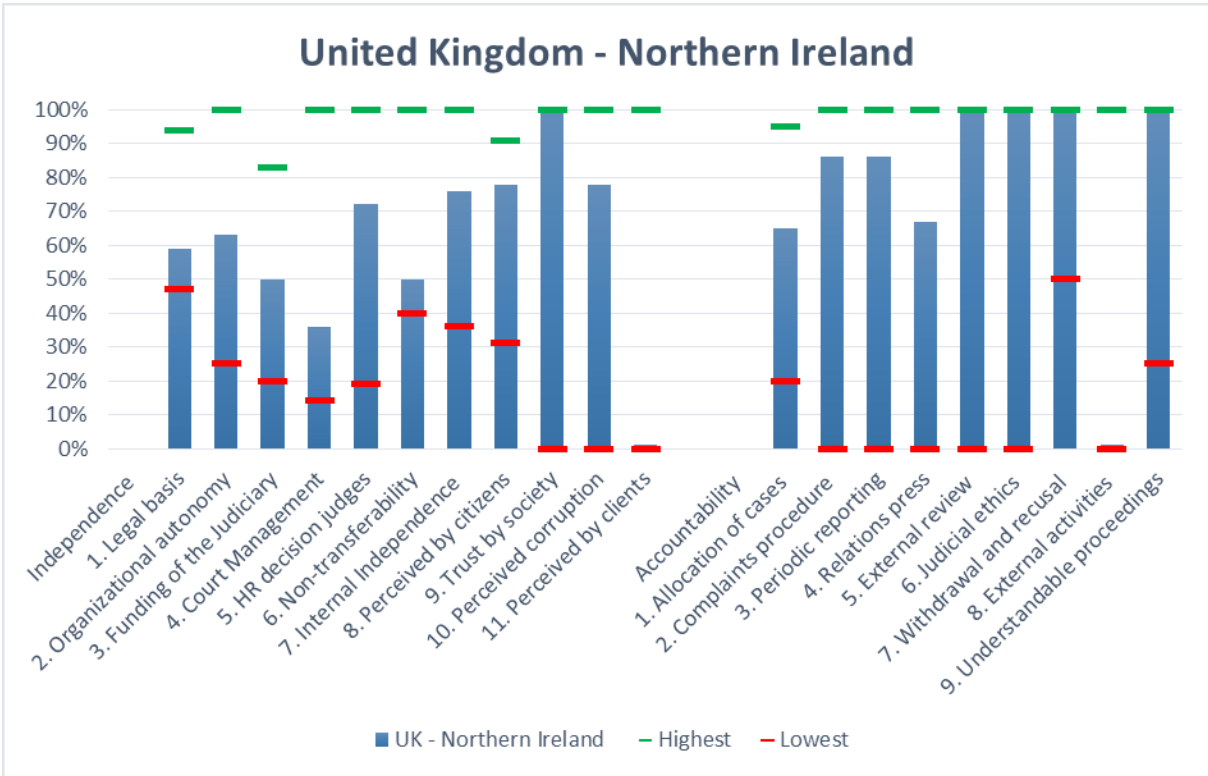

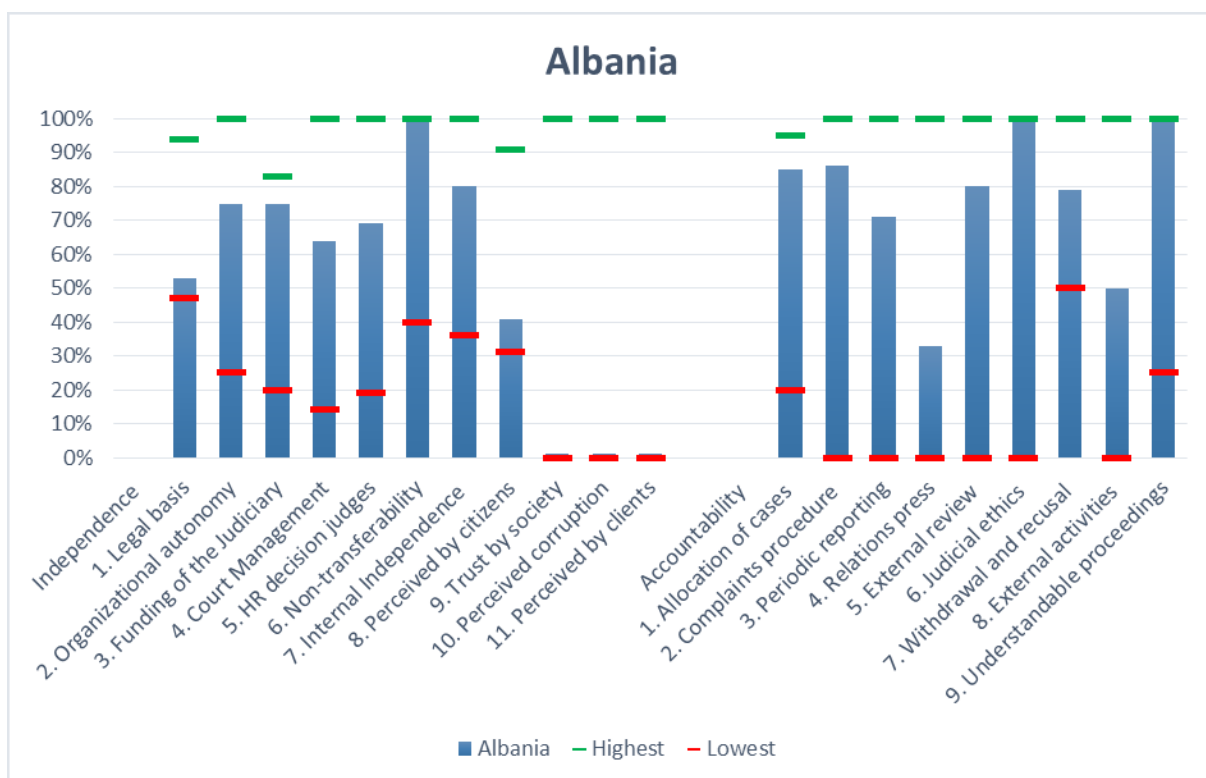
United Kingdom - England and Wales

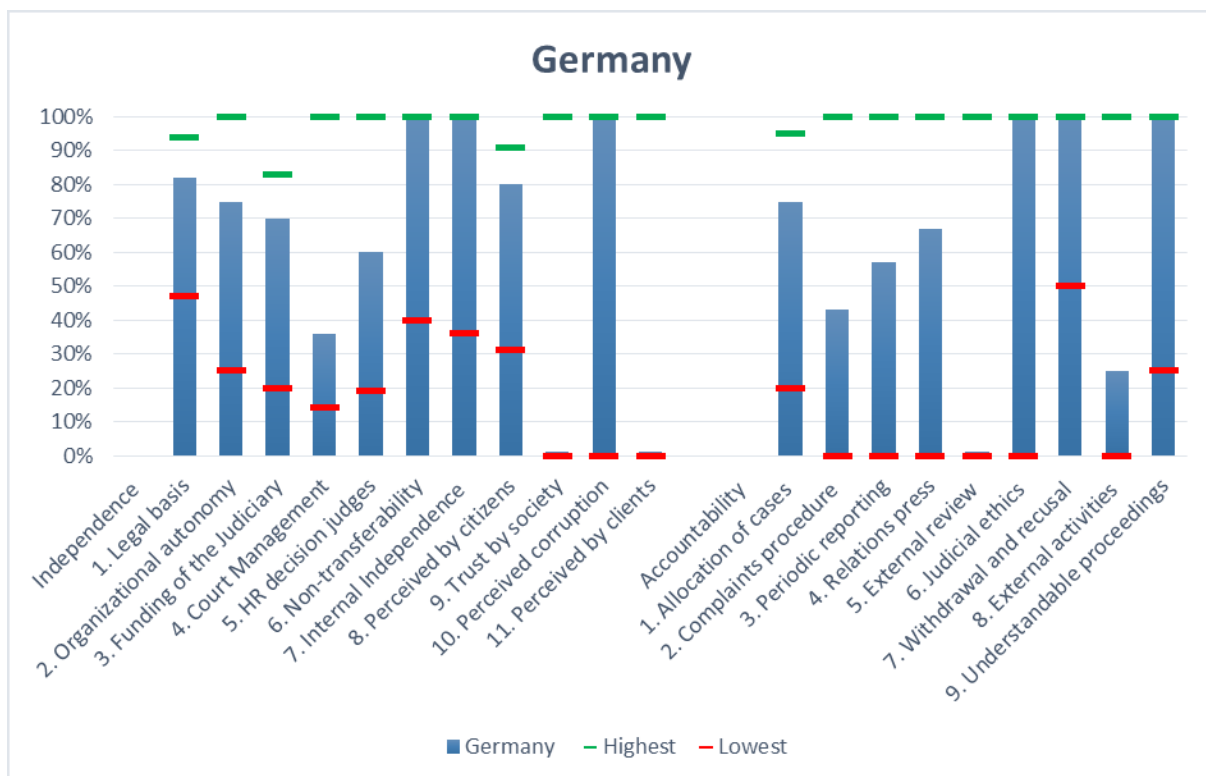

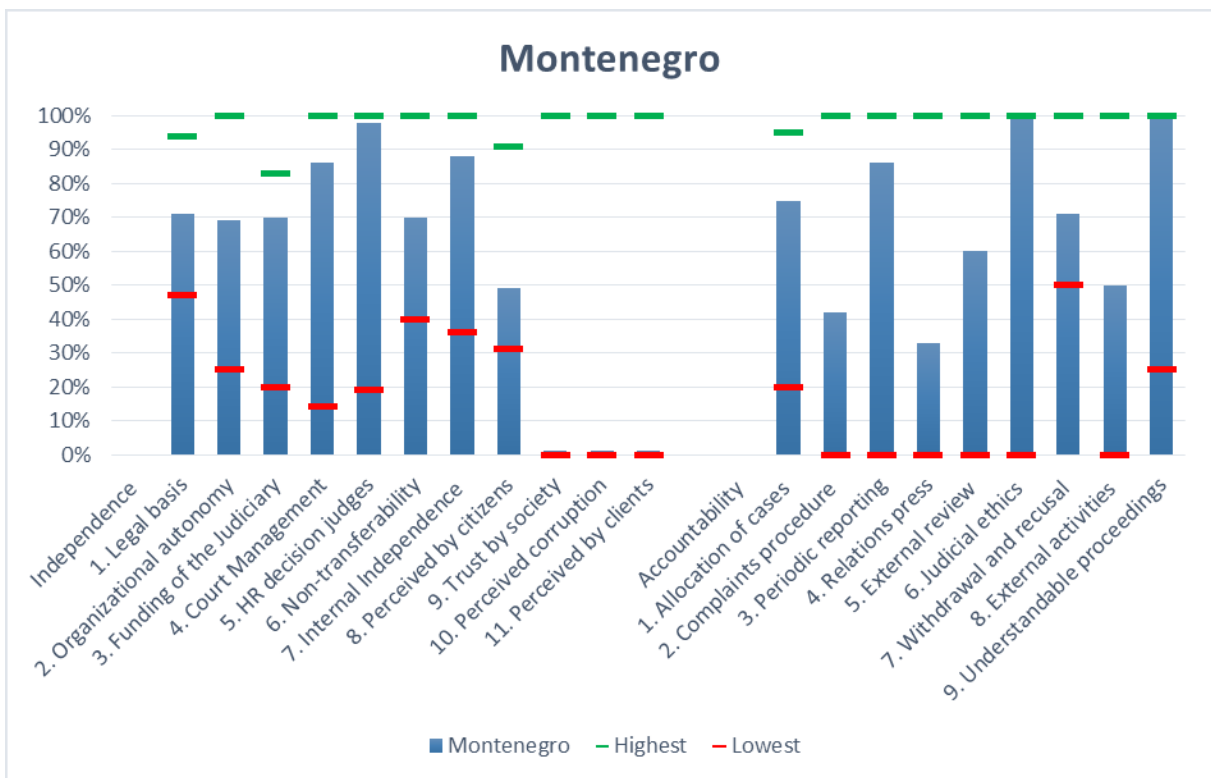
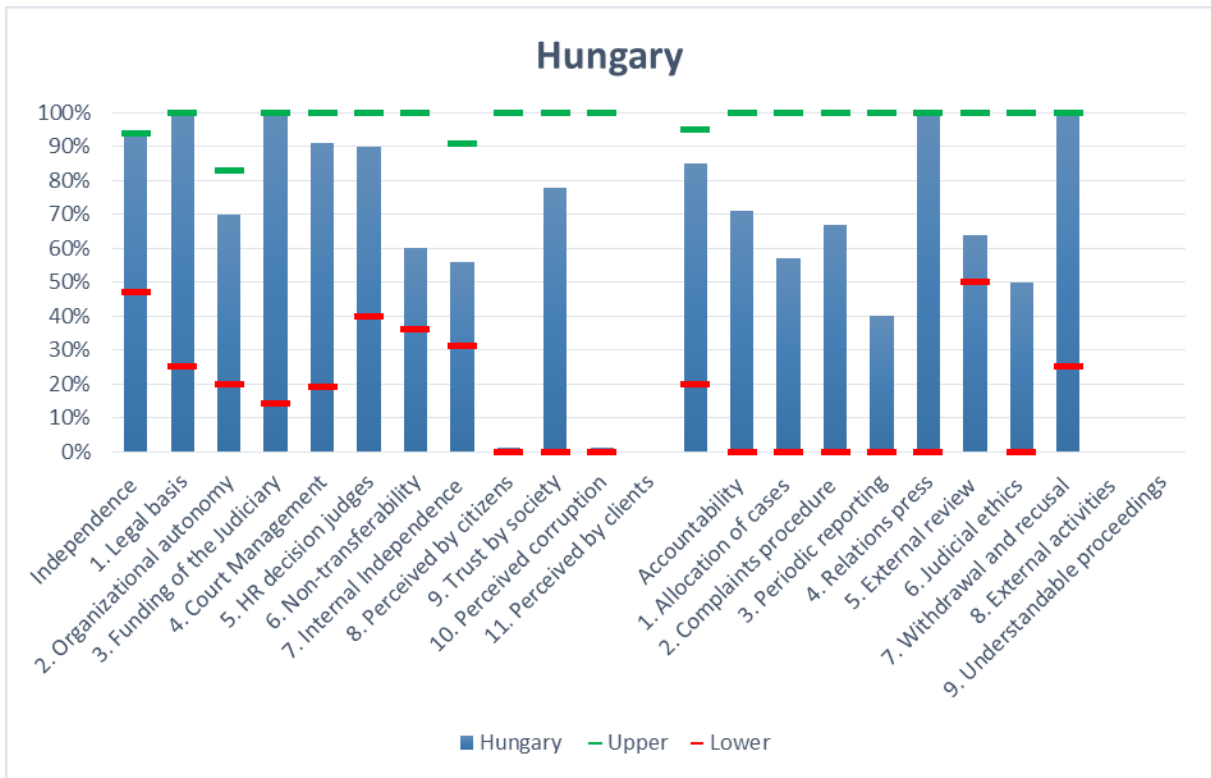
4.4 Stav nezávislosti a zodpovednosti: výsledky pozorovateľov ENCJ

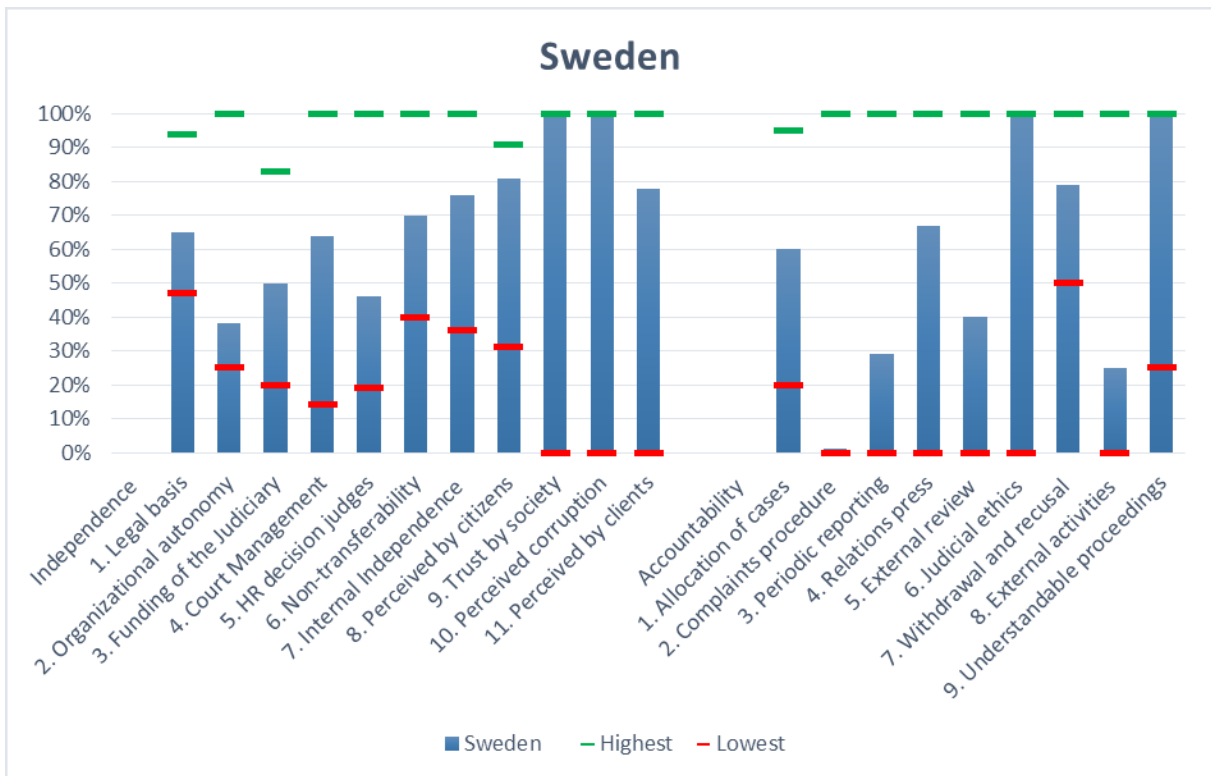
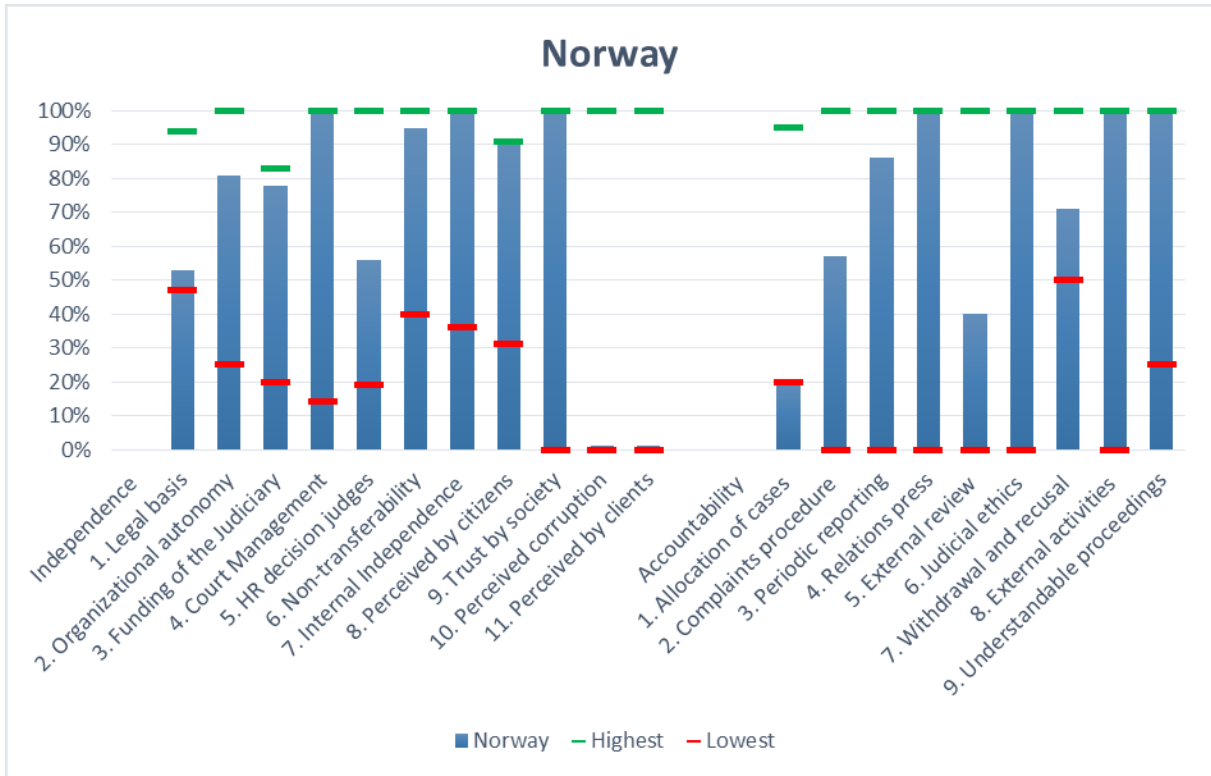
Je potrebné poznamenať, že niektorí z pozorovateľov ENCJ nie sú súčasťou EÚ. V dôsledku toho sa tieto krajiny nezúčastnili prieskumov populácie, ktoré boli zadané podľa Európskej komisie a preto majú nulové skóre na jednom z čiastkových ukazovateľov – na ukazovateli 8 (nezávislosť, ako ju vnímajú občania) a na ukazovateli 10 (korupcia vnímaná občanmi).

Vysvetlivka: Ako federálny štát, Spolková republika Nemecko sa vyznačuje decentralizovanými štruktúrami. Okrem toho, vzhľadom k historickému vývoju, Spolková republika Nemecko nemá samoregulačný organizačný systém s radami pre súdnu správu. Nemecký justičný systém ale zahŕňa početné samoregulačné mechanizmy s ďalekosiahlou autoritou.

5. Prieskum medzi profesionálnymi sudcami

Jeden z ukazovateľov ohľadne subjektívnej nezávislosti sa týka vnímania sudcov ich vlastnej nezávislosti (ukazovateľ nezávislosti 12). V tomto kontexte je veľmi dôležité vedieť, do akej miery sudcovia sami veria, že sú nezávislí. Avšak, tieto vnímania neboli predmetom systematického prieskumu v Európe. Na vyplnenie tejto medzery bol vyvinutý prieskum, ktorý bol realizovaný prostredníctvom internetu.

5.1 Metodika

Prieskum formou dotazníka bol zaslaný všetkým členom ENCJ a pozorovateľom. Všetci členovia a pozorovatelia, ktorí boli ochotní sa zúčastniť a mohli tak urobiť v krátkom časovom rozpätí, distribuovali úvodný list a odporúčanie predsedu ENCJ sudcom v rámci svojej jurisdikcie. List obsahoval odkaz na internetové stránky ENCJ, kde sa dal nájsť dotazník. Respondenti mohli vyplniť dotazník anonymne on-line. Boli požiadaní, aby uviedli krajinu, v ktorej pracovali ako sudcovia. Súdne rady sa mali rozhodnúť sami za seba, či preložia úvodný list a dotazník. Sudcovia mohli vyplniť dotazník v akomkoľvek jazyku, do ktorého bol dotazník preložený.

Väčšina súdnych rád bola schopná distribuovať úvodný list priamo sudcom, iné rady museli poslať list predsedovi súdu, ktorý zaslal list sudcom v rámci jeho súdu. Niektoré súdne rady to poistili schválením združením sudcov svojej krajiny. Prieskum bol určený len profesionálnym sudcom. V ďalšej časti je diskutovaná problematika vnímania nezávislosti zo strany prísediacich.

5.2 Vykonalenie prieskumu

Prieskum bol navrhnutý takým spôsobom, že vyžadoval od sudcov, aby všeobecne posúdili ich nezávislosť (tak ako ju vnímajú), ale tiež preskúmal rôzne aspekty nezávislosti. Na tento účel boli otázky dotazníka spojené s ukazovateľmi objektívnej nezávislosti, inými ukazovateľmi subjektívnej nezávislosti a s niektorými ukazovateľmi objektívnej zodpovednosti. Nižšie uvedená tabuľka uvádza prehľad týchto prepojení.

Dotazník pozostával z nasledujúcich podstatných vyhlásení a otázok.

1a. Počas posledných dvoch rokov som bol pod nevhodným tlakom, aby som rozhodol výsledok prípadu konkrétnym spôsobom.

1b. Ak súhlasíte, alebo rozhodne súhlasíte s 1a, kto vyvíjal ten tlak? Ponúknuté možnosti: strany a ich právnici, vláda, parlament, ostatní sudcovia (vrátane združení sudcov), správa súdu (vrátane predsedu súdu), súdna rada, Najvyšší súd, Ústavný súd, médiá, sociálne médiá.

- 2a. Som presvedčený o tom, že v mojej krajine, v priebehu posledných dvoch rokov jednotliví sudcovia prijali úplatky ako podnet, aby rozhodli prípad (y) konkrétnym spôsobom.
- 2b. Ak súhlasíte alebo rozhodne súhlasíte s 2a, stávalo sa to výnimočne, príležitostne alebo pravidelne.
- 3a. Počas posledných dvoch rokov som bol ovplyvnený hrozbou alebo aktuálnym disciplinárnym konaním alebo iným spôsobom z dôvodu, ako som rozhodol prípad.
- 3b. Počas posledných dvoch rokov moje rozhodnutia alebo konanie bolo priamo ovplyvnené nárokmi alebo hrozbou nároku na osobnú zodpovednosť.
4. Som presvedčený, že v priebehu posledných dvoch rokov boli prípady pridelené sudcovi iným spôsobom, než v súlade s príslušnými predpismi a postupmi, aby sa ovplyvnil výsledok konkrétneho prípadu.
- 5a. Som presvedčený, že sudcovia v mojej krajine boli v priebehu posledných dvoch rokov vymenovaní inak ako na základe ich schopností a skúseností.
- 5b. Som presvedčený, že sudcovia v mojej krajine boli v priebehu posledných dvoch rokov povýšení inak ako na základe ich schopností a skúseností.
6. Som presvedčený, že v mojej krajine boli rozhodnutia alebo konania jednotlivých sudcov počas posledných dvoch rokov priamo ovplyvnené skutočnými alebo predpokladanými konaniami zo strany médií (t.j. tlač, televízia alebo rádio).
7. Som presvedčený, že v mojej krajine boli rozhodnutia alebo konania jednotlivých sudcov počas posledných dvoch rokov, priamo ovplyvnené skutočnými alebo predpokladanými konaniami zo strany sociálnych médií (napríklad Facebook, Twitter alebo LinkedIn).
8. Som presvedčený, že počas posledných dvoch rokov, bola moja nezávislosť ako sudcu rešpektovaná týmito účastníkmi (zoznam vid' vyššie 1b).
- 9a. V posledných dvoch rokoch došlo k zmenám v mojich pracovných podmienkach vo vzťahu k (možno označiť viac odpovedí), so zreteľom na: plat, dôchodok, dôchodkový vek, počet prípadov, súdne zdroje. Aj tieto možnosti boli prezentované: bol som premiestnený do inej funkcie, oddelenia alebo na iný súd a musím prijímať rozhodnutia v súlade s judikatúrou toho súdu.
- 9b. Som presvedčený, že zmeny, ktoré nastali v mojich pracovných podmienkach vo vzťahu k oblastiam uvedeným v 9a priamo ovplyvnili moju nezávislosť (viac odpovedí je možných).
10. Na stupnici od 0 – do 10 (kde 0 znamená "vôbec nezávislý" a 10 znamená "najvyššia možná úroveň nezávislosti) profesionálni sudcovia v mojej krajine nie sú nezávislí vôbec alebo sú úplne nezávislí.
11. Na stupnici od 0 – do 10 (kde 0 znamená "vôbec nie som nezávislý" a 10 znamená "najvyššia možná úroveň nezávislosti), sa ako sudca necítim vôbec nezávislý alebo sa cítim úplne nezávislý.

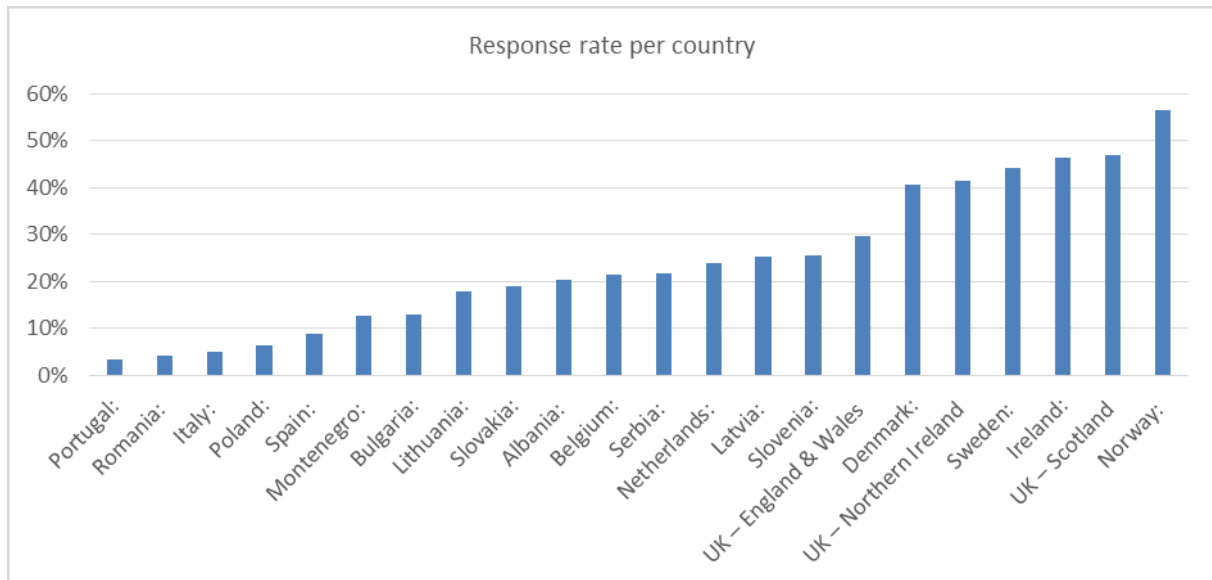
Všeobecné otázky sú 1a, 10 a 11. Ukazovateľ nezávislosti 12 by mohol byť odmeraný týmito tromi otázkami dotazníka, jednotlivo alebo v kombinácii. To si samozrejme vyžaduje analýzu zhodnosti odpovedí na dotazník.

Príslušné spojenie medzi otázkami v prieskume a ukazovateľmi je nasledovné:

Ukazovateľ	Prieskum
Ukazovateľ nezávislosti 1: právny základ nezávislosti	Prieskum 1a: nevhodný tlak vlády, parlamentu, (sociálnych) médií Prieskum 8: rešpektovanie nezávislosti vládou, parlamentom a (sociálnymi) médiami
Ukazovateľ nezávislosti 1 (čiastkový ukazovateľ platy)	Prieskum 9a a 9b: plat, penzia, dôchodkový vek
Ukazovateľ nezávislosti 3: financovanie súdnictva	Prieskum 9a a 9b: počet prípadov, súdne zdroje
Ukazovateľ nezávislosti 5: rozhodnutie ľudských zdrojov	Prieskum 3a: dopad disciplinárneho konania Prieskum 5 a 5b: menovanie a funkčný postup sudcov nie na základe zásluh
Ukazovateľ nezávislosti 6: nepreložitelnosť	Prieskum 9a a 9b: Bol som sa premiestnený na inú funkciu, sekciu alebo súd
Ukazovateľ nezávislosti 7: vnútorná nezávislosť	Prieskum 1a a 1b: nevhodný tlak od iných sudcov, správy súdu, Rada, Najvyšší súd, Ústavný súd Prieskum 8: rešpektovanie nezávislosti správou súdu, Radou, Najvyšším súdom, Ústavným súdom, združením sudcov Prieskum 9a a 9b: počet prípadov Prieskum 10: pokyny Prieskum 11 a 12: tlak riadenia súdu
Ukazovateľ nezávislosti 8 súdna korupcia ako je vnímaná občanmi	Prieskum 2a a 2 b: akceptácia úplatkov
Ukazovateľ zodpovednosti 1: pridelovanie prípadov	Prieskum 4: odchýlky od pravidiel pre pridelovanie
Ukazovateľ zodpovednosti 4: vzťah s tlačou	Prieskum 6 a 7: vplyv (sociálnych) médií

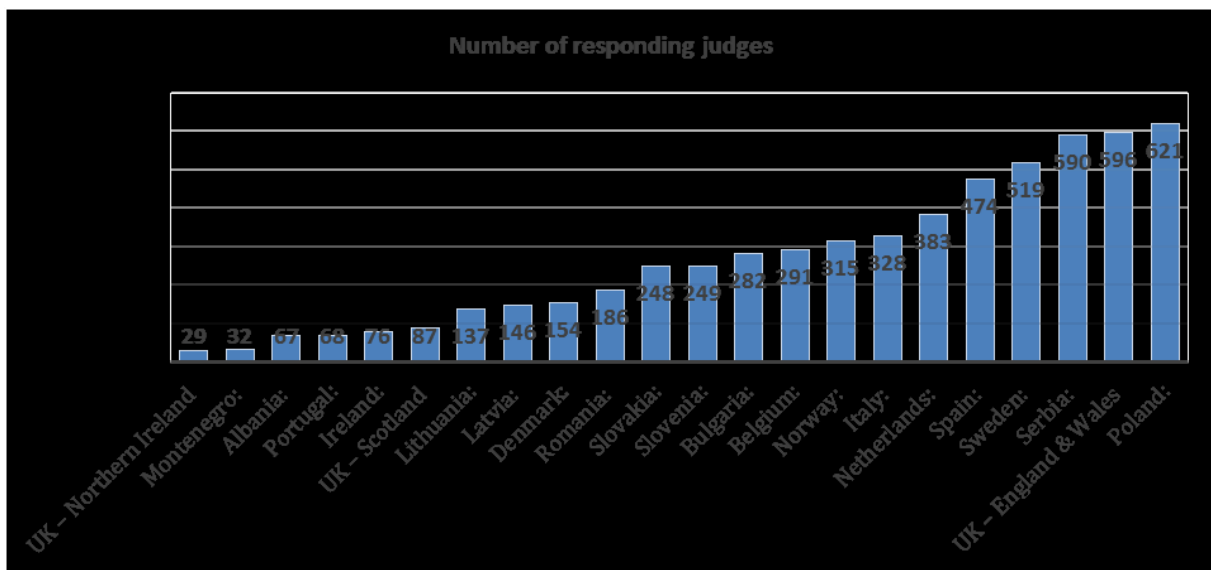
5.3 Miera odozvy podľa krajiny a zástupcov

Graf zobrazený nižšie poskytuje prehľad o odozve medzi sudcami, ktorí dostali dotazník v zúčastnených krajinách. Štáty sú zoradené od nízkych po vysoké odozvy.

Percento odpovedí sa pohybuje od 3 percent v Portugalsku až 57 percent v Nórsku. Keďže mnohé krajiny s relatívne veľkým počtom sudcov, ktoré dostali dotazník, mali nízku mieru odozvy (Rumunsko, Taliansko, Poľsko, Španielsko) Celková miera odozvy vo všetkých zúčastnených krajinách bola 13 percent, čo je pomerne nízka.

Avšak, pre reprezentatívnosť výsledkov prieskumu je dôležitejší absolútny počet reakcií v jednotlivých krajinách. Aj keď miera odpovedí v krajine je nízka, výsledky môžu byť zmysluplné. Na porovnanie: Prieskumy u populácie pokrývajú zvyčajne len veľmi malú časť populácie, ale sú napriek tomu zmysluplné. Opatrný treba byť iba v tom zmysle, či odpovede nie sú selektívne, t.j. sudcovia, ktorí na prieskum reagovali nemajú jasne odlišné stanovisko od sudcov, ktorí nereagovali a to v tých aspektoch, ktoré sú relevantné pre výsledok prieskumu. Toto je dôležité pre každú mieru odozvy na prieskum, ktorá nie je takmer 100 percent. Graf ukazuje počet sudcov reagujúcich na prieskum podľa krajiny, zoradených podľa počtu.

Počet sudcov, ktorý reagovali na prieskum sa líši od 29 v Severnom Írsku do 621 v Poľsku. Interval spoľahlivosti ohľadne výsledkov pre krajiny s malým počtom respondentov (najmä Severné Írsko a Čierna Hora), bude pomerne veľký. Vo väčšine krajín sú čísla dostatočne vysoké, aby bolo možné rozlíšiť významné rozdiely, ktoré môžu byť ľahko kontrolované pomocou údajov, ako je uvedené v prílohe D.2

5.4 Výsledky

V tomto odseku sú výsledky prieskumu uvedené v tabuľkách, jedna otázka dotazníka pre všetky zúčastnené krajiny. Týmto spôsobom sú hrubé údaje k dispozícii v stručnosti. Tiež názory 5,878 európskych sudcov sú k dispozícii na prvý pohľad. Ako bolo uvedené vyššie, reakcie u niektorých krajín bol pomerne nízke a preto je oveľa zmyslupľnejšie skúmať výsledky pre všetky krajiny v spojení, ako sa zamerať na skóre konkrétnych krajín, aj keď skúmať krajinu po krajine je tiež štatisticky odôvodnené, tak ako je uvedené vyššie.

Pred tým ako sa dostaneme k tabuľkám sú výsledky zhrnuté.

1. Aj keď existujú rozdiely medzi krajinami, drvivá väčšina sudcov nebola pod nevhodným tlakom, aby prijala rozhodnutie v prípade určitým spôsobom v posledných dvoch rokoch (Q1.a). Všimnite si, že byť pod nevhodným tlakom neznamená to isté ako podľahnúť takémuto tlaku. V súlade s tým, priemerné skóre sudcov každej krajiny, keď boli požiadaní, aby posúdili svoju nezávislosť na stupnici medzi 0 a 10 (10 je úplne nezávislý) je 8 alebo vyššie (Q13). Keď sa pýtali na nezávislosť sudcov ich krajiny všeobecne, priemerné skóre bolo 7 alebo vyššie (s jednou výnimkou) 6 (Q14).

2. Keď sa objaví nevhodný tlak, prichádza z rozličných strán, vonkajších aj vnútorných (Q1.b).

3. Branie úplatkov je ďalšia forma vzdania sa nezávislosti. S ohľadom na presvedčenie medzi sudcami či sú úplatky prijímané, existujú v Európe veľké rozdiely. Kým málokto verí, že sudcovia pravidelne berú úplatky, zhruba v polovici krajín sudcovia neveria, že úplatky sú prijímané, zatiaľ čo v druhej polovici značné percento sudcov verí, že úplatky sú príležitostne alebo na vzácne výnimky prijímané. Okrem toho je potrebné uviesť, že v mnohých krajinách, najmä v druhej kategórii, podstatná väčšina sudcov si nie je istá o výskyte prijímania úplatkov. To samo o sebe je negatívna odpoveď, s ohľadom na neporušiteľnosť právnych systémov (Q2).

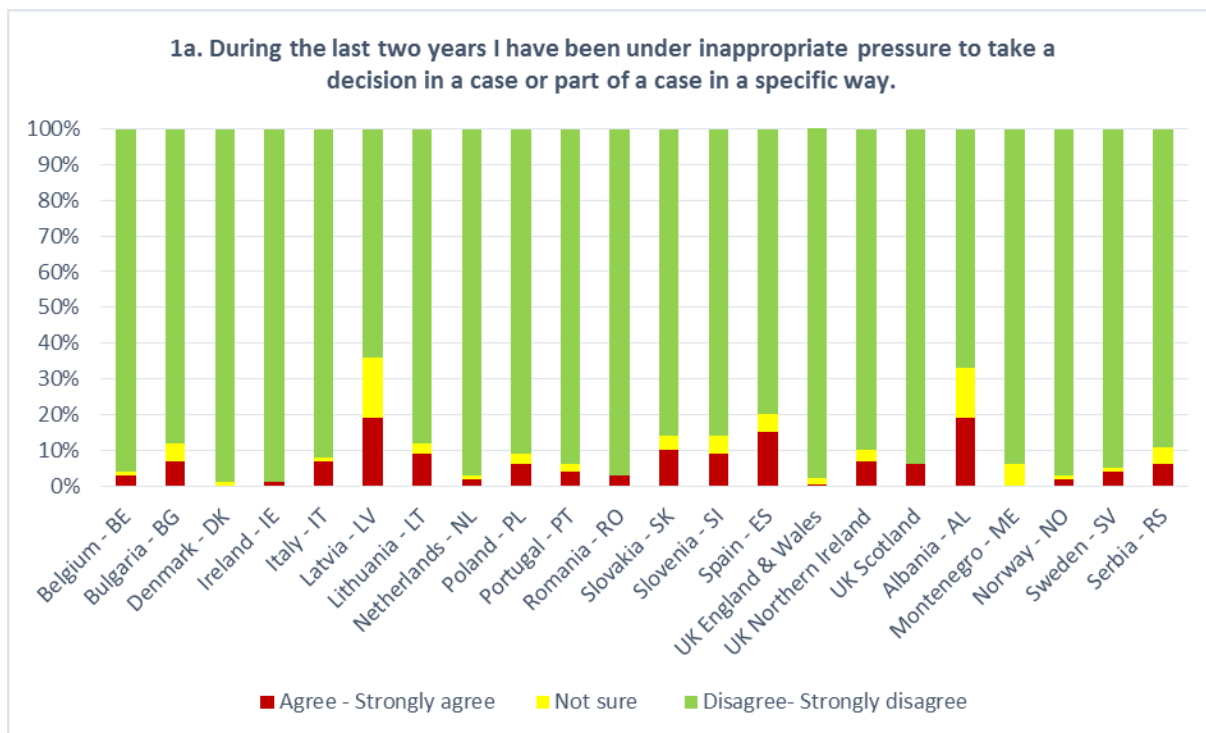
4. Podľa sudcov, vnútorné záležitosti, ako je pridelovanie prípadov a disciplinárne konania nie sú veľkým problémom, pokiaľ ide o ovplyvňovanie výsledku prípadov (Q3.a a Q4). Riadenie súdu bude ťažko niekedy vyvíjať tlak na sudcov, aby rozhodovali prípady určitým spôsobom (Q11). Avšak, mnoho sudcov má skúsenosti s tlakom, aby rozhodovali prípady v rámci určitého času (Q12). Toto sa tiež vyskytuje v krajinách, ktoré inak skórujú veľmi vysoko, čo sa týka nezávislosti. Sudcovia neboli požiadaní, aby sa vyjadrili, či toto cítia ako ohrozenie ich nezávislosti, čiže treba ponechať na diskusiu, či takýto tlak je dobrým alebo zlým javom. Rovnakým prípadom je rozhodovanie v súlade s usmerneniami vypracovanými sudcami rovnakého postavenia (Q10). K tomuto tiež dochádza často a opäť sa môže argumentovať, že je to dobrá situácia, nie z hľadiska nezávislosti, ale z pohľadu jednotného uplatňovania práva.

5. Vplyv (tradičných) médií na rozhodovanie sudcov je dôležitá otázka. V mnohých krajinách sa sudcovia domnievajú, že ich rozhodnutia sú ovplyvnené médiami (Q6). Tento priamy vplyv sa ešte (zatiaľ?) nevyskytuje s ohľadom na sociálne médiá (Q7).

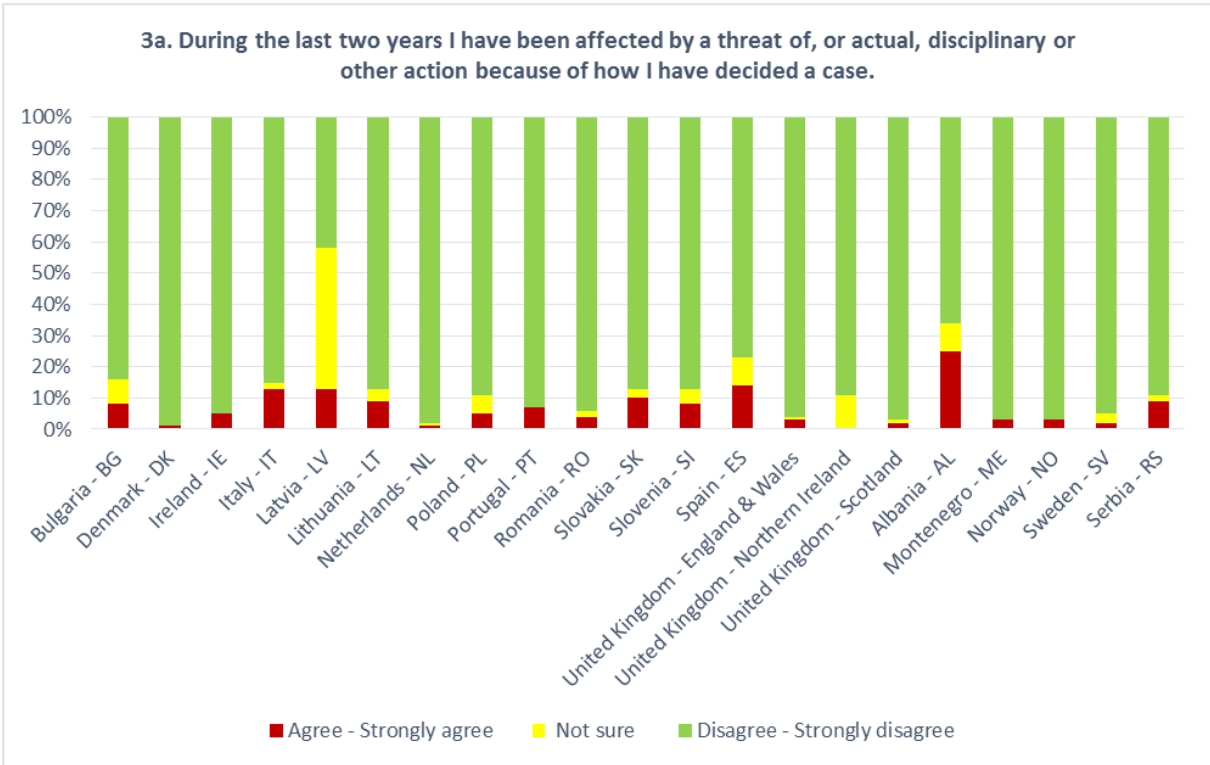
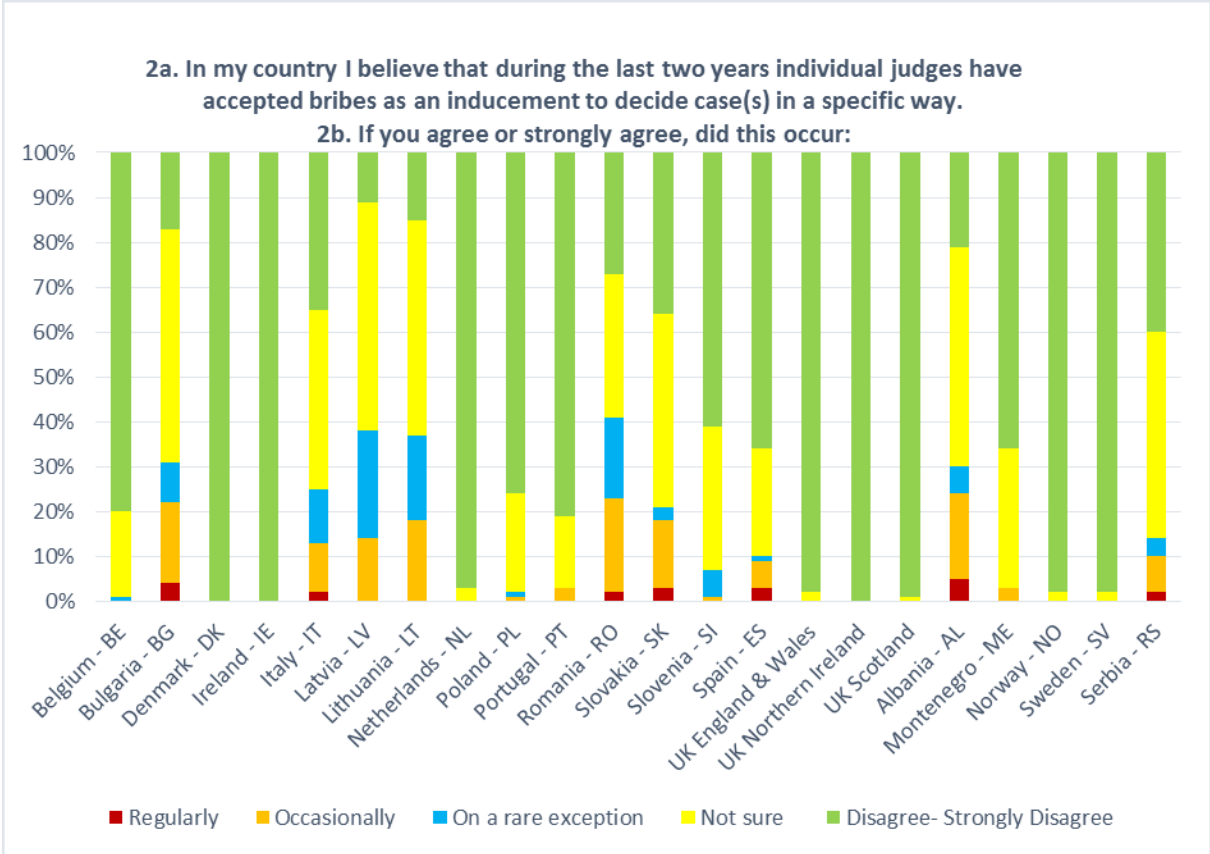
6. Sudcovia boli tiež požiadaní, aby sa vyjadrili k zmenám v ich pracovných podmienkach a vplyvu na ich nezávislosť. Plat, počet prípadov a zdroje boli vnímané ako faktory, ktoré majú vplyv na nezávislosť (Q9).

7. Dôležitou otázkou je menovanie a povyšovanie sudcov. Mnoho sudcov takmer vo všetkých krajinách sa domnieva, že sudcovia sú menovaní a povyšovaní iným spôsobom ako na základe schopností a skúseností (Q5).

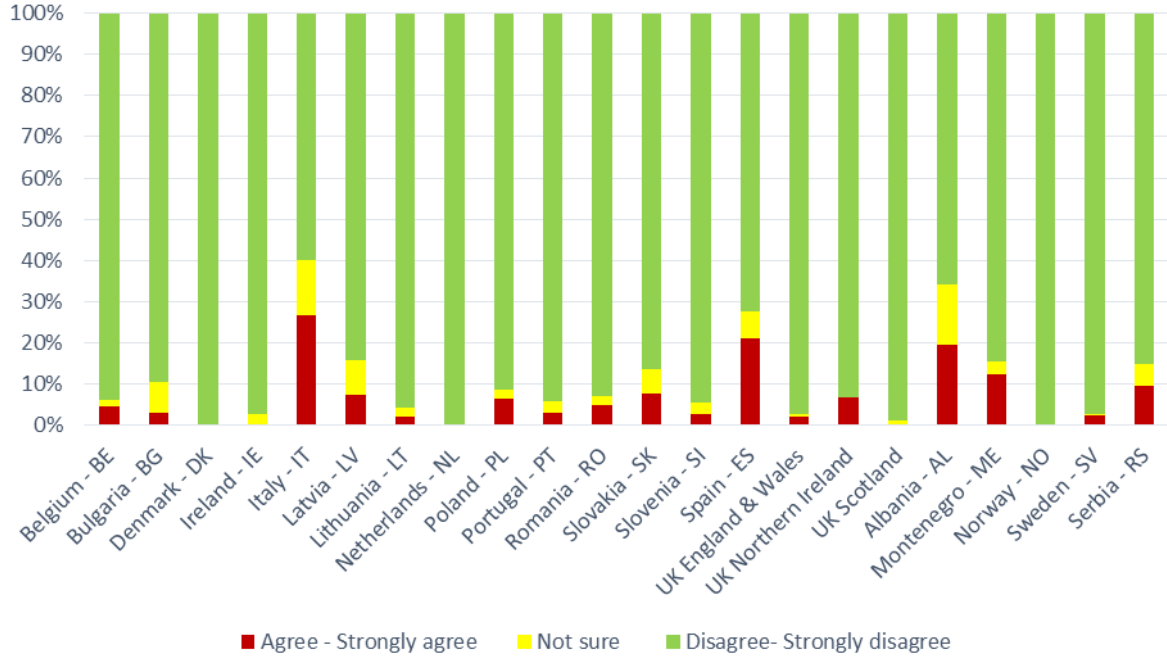
8. Nakoniec, veria sudcovia tomu, že ich nezávislosť je rešpektovaná ostatnými? Rešpekt je širší pojem ako neprítomnosť vyvíjania tlaku na sudcov rozhodovať prípady špecifickým spôsobom. To zahŕňa aktuálne uznanie (v praxi) významu sudcovskej nezávislosti. Veľké percento sudcov vo väčšine krajín nemá pocit, že ich nezávislosť je rešpektovaná vládou, parlamentom a (sociálnymi) médiami. Až na niekoľko výnimiek majú pocit, že sú rešpektovaní zo strany interných súdnych orgánov: riadenie súdov, súdne rady, Najvyšší súd, Ústavný súd a združenia sudcov (Q8). Zatiaľ čo tento výsledok nie je prekvapením, ten predchádzajúci je znepokojujúci. Je potrebné poznamenať, že slovo "rešpekt" pravdepodobne nie je vykladané respondentmi jednotne. V budúcom prieskum preto musí byť tento koncept definovaný presnejšie

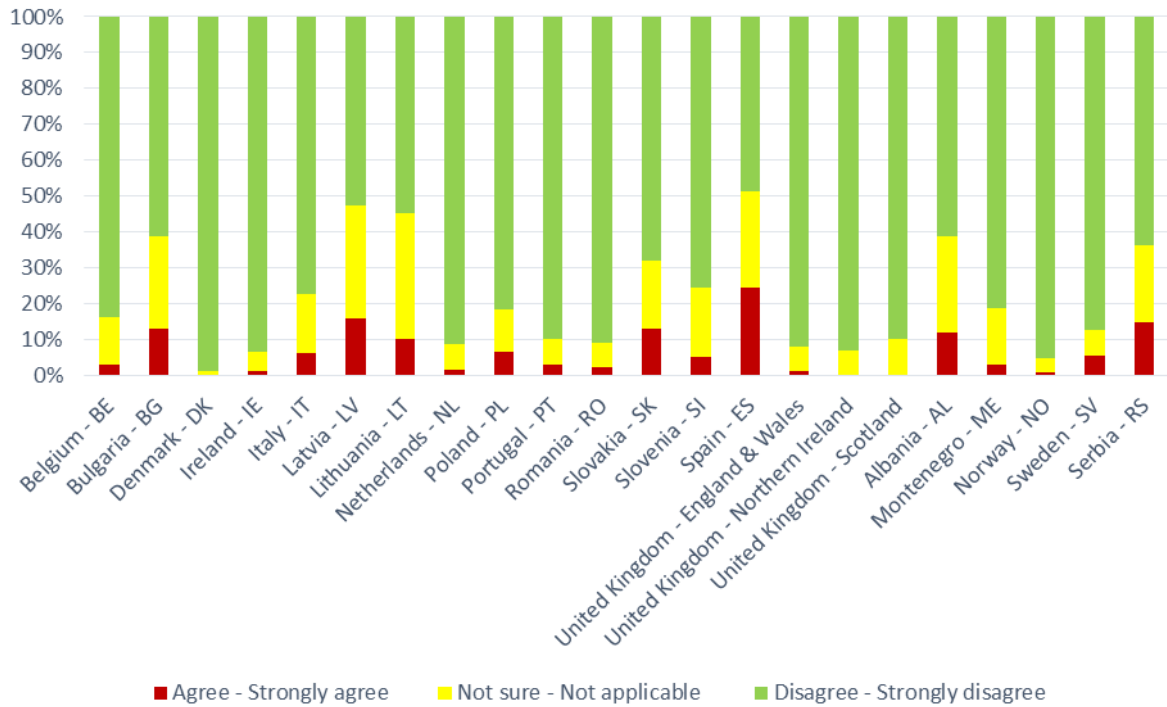
Respondenti, ktorí súhlasili, alebo rozhodne súhlasili s otázkou 1a boli opýtaní v otázke 1b od koho cítili tlak. Na túto otázku môže byť viac odpovedí, na výber je: riadenie (správa) súdu (vrátane predsedu súdu), strany a ich právnici, ostatní sudcovia (vrátane združení sudcov), médiá, vláda, súdna rada, Najvyšší súd, parlament, sociálne médiá a Ústavný súd. Sudcovia, ktorí zažili tlak mali pocit, že tento pochádzal zo strany "riadenie súdu (vrátane predsedu súdu)" najviac: 17% respondentov, ktorí súhlasili s otázkou 1a. Druhou najviac zvolenou variantov bola kombinácia oboch "riadenie súdu (vrátane predsedu)" a voľba "ostatní sudcovia (vrátane zdruzenia sudcov)": 3% respondentov, ktorí súhlasili s otázkou 1a.

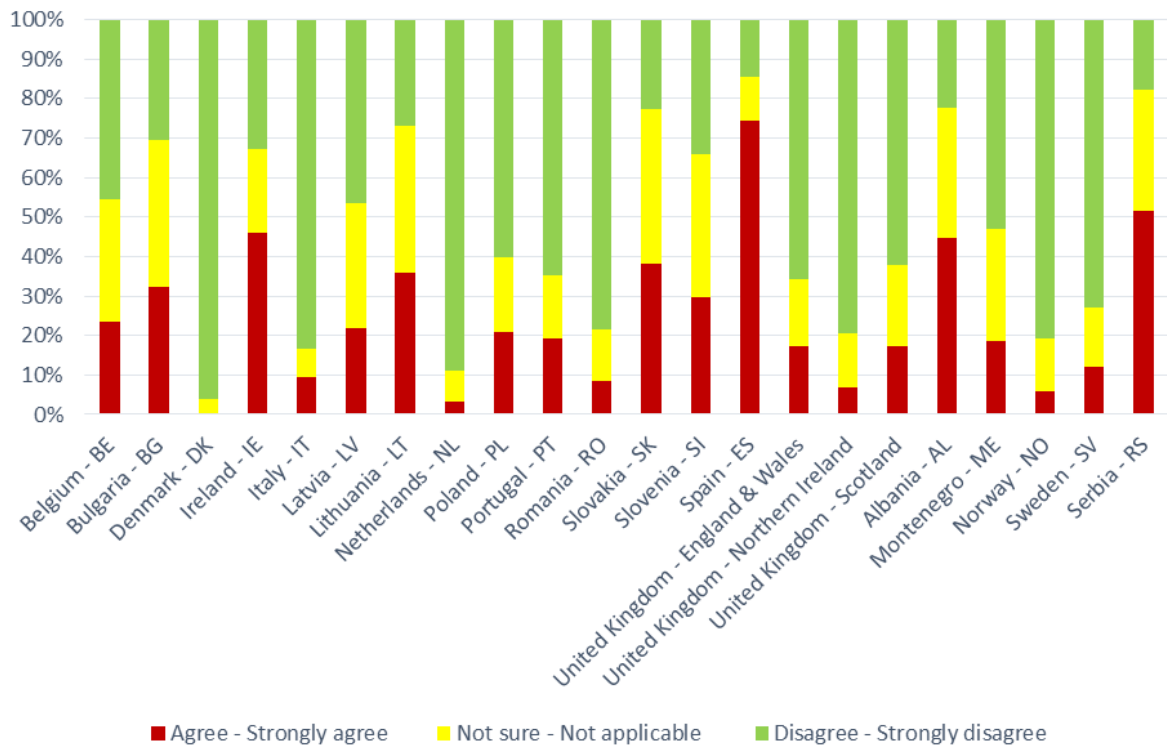
3b. During the last two years my decisions or actions have been directly affected by a claim, or a threat of a claim, for personal liability.

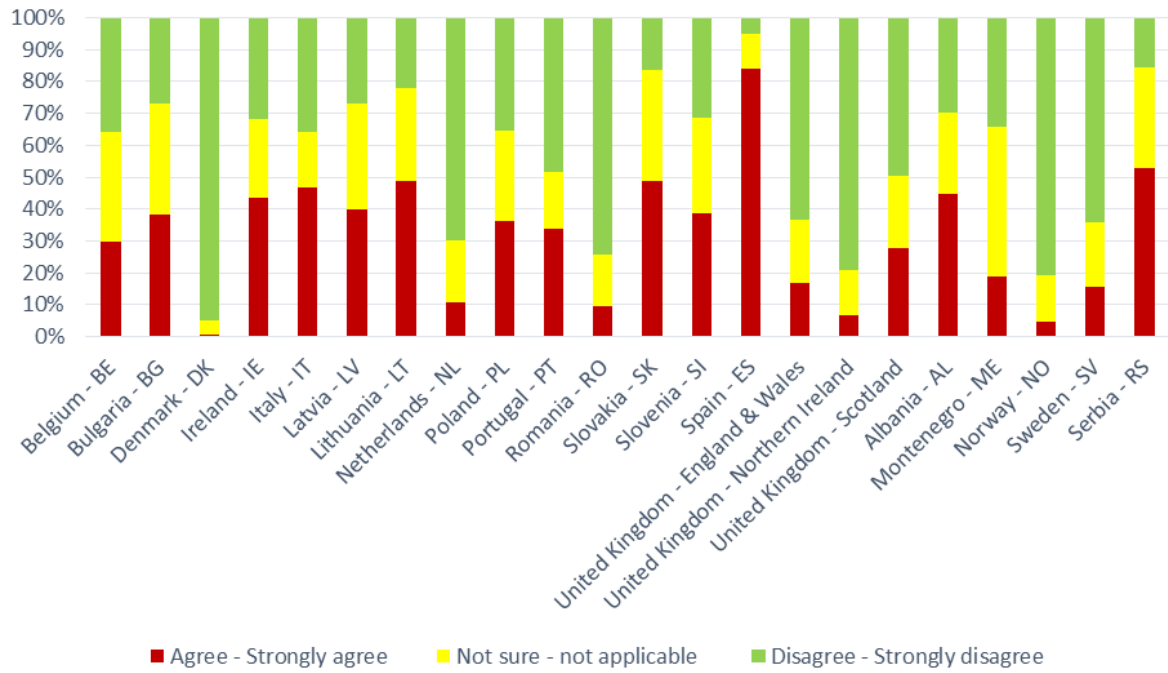
4. I believe during the last two years cases have been allocated to judges other than in accordance with established rules or procedures in order to influence the outcome of the particular case.

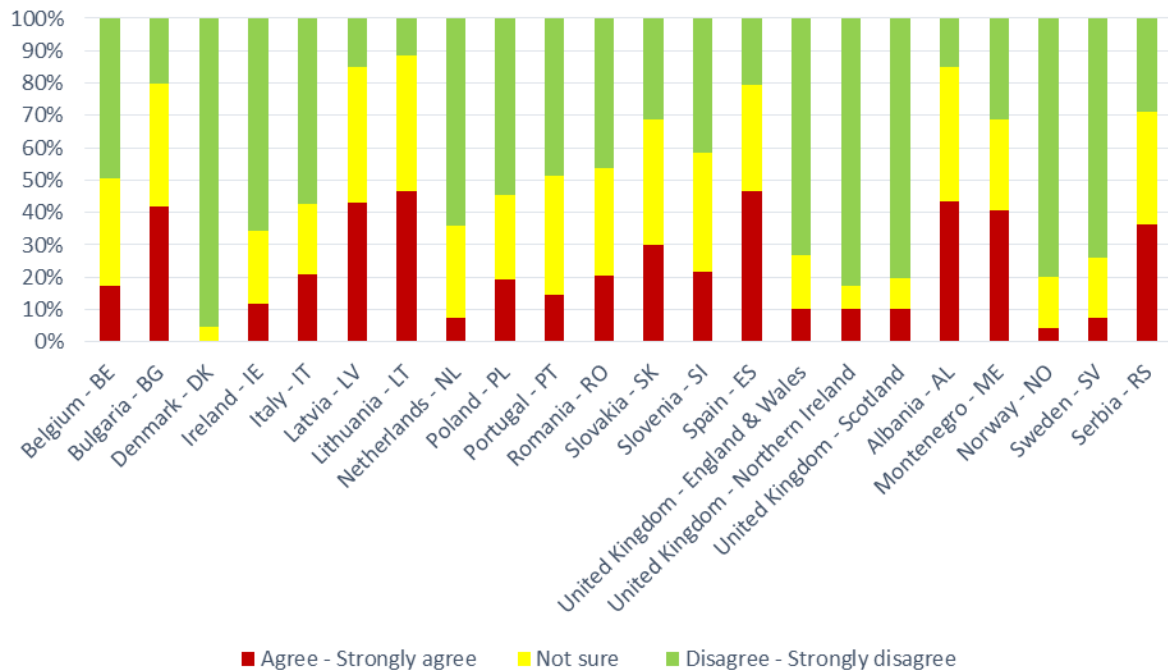
5a. I believe judges in my country have been appointed other than on the basis of ability and experience during the last two years.

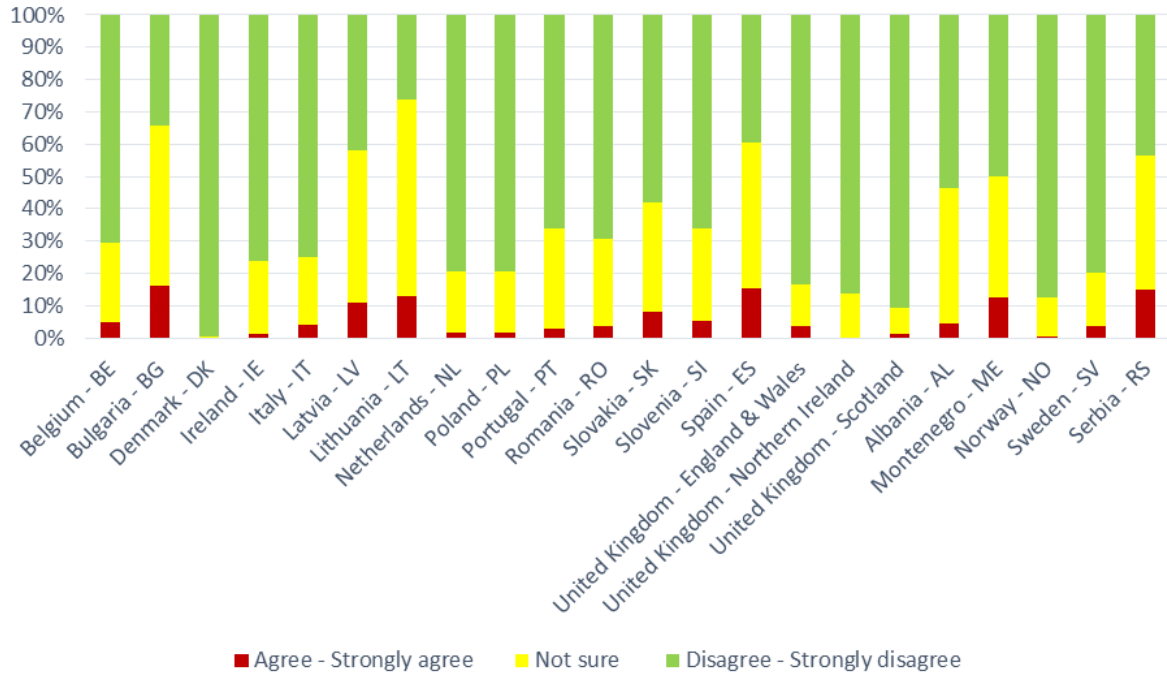
5b. I believe judges in my country have been promoted other than on the basis of ability and experience during the last two years.

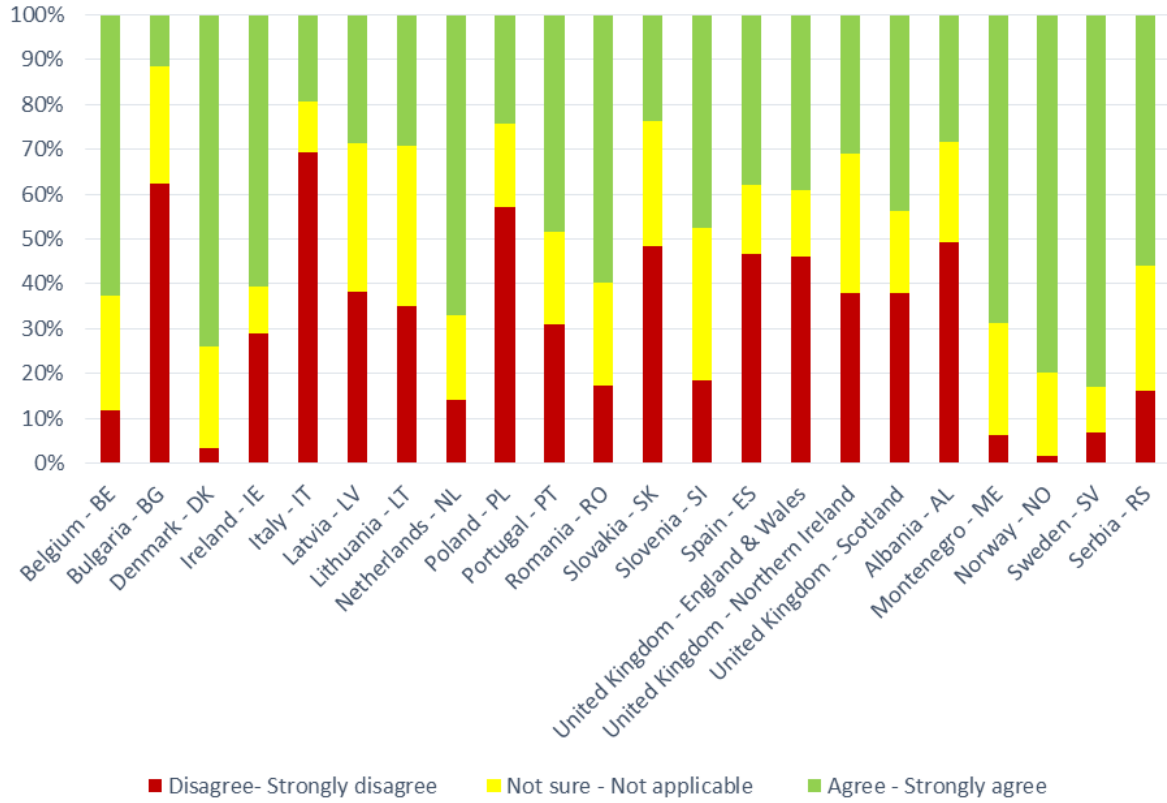
6. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual, or anticipated, actions of the media (i.e. press, television or radio).

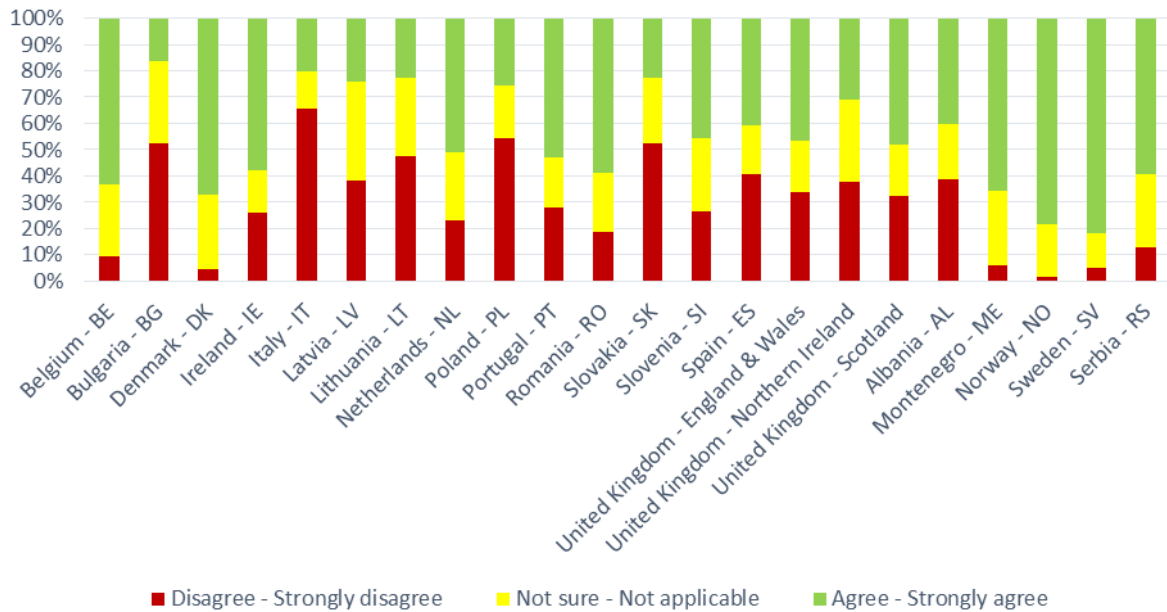
7. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual, or anticipated, actions using social media (for example, Facebook, Twitter or LinkedIn).

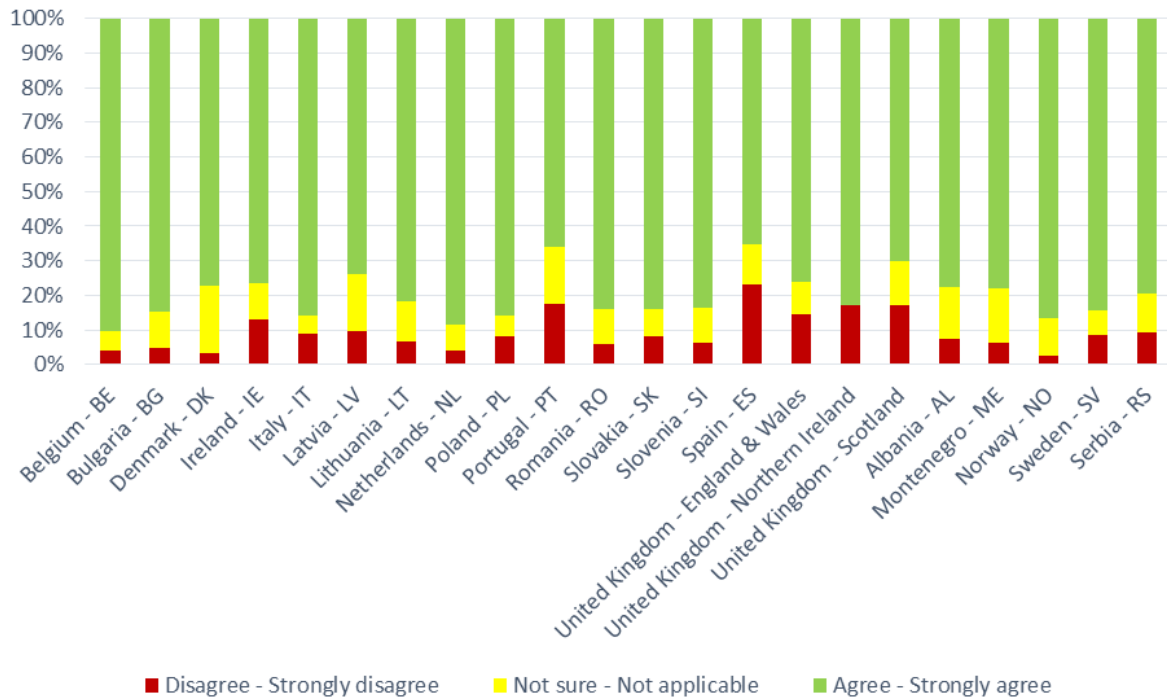
8a. During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the government.

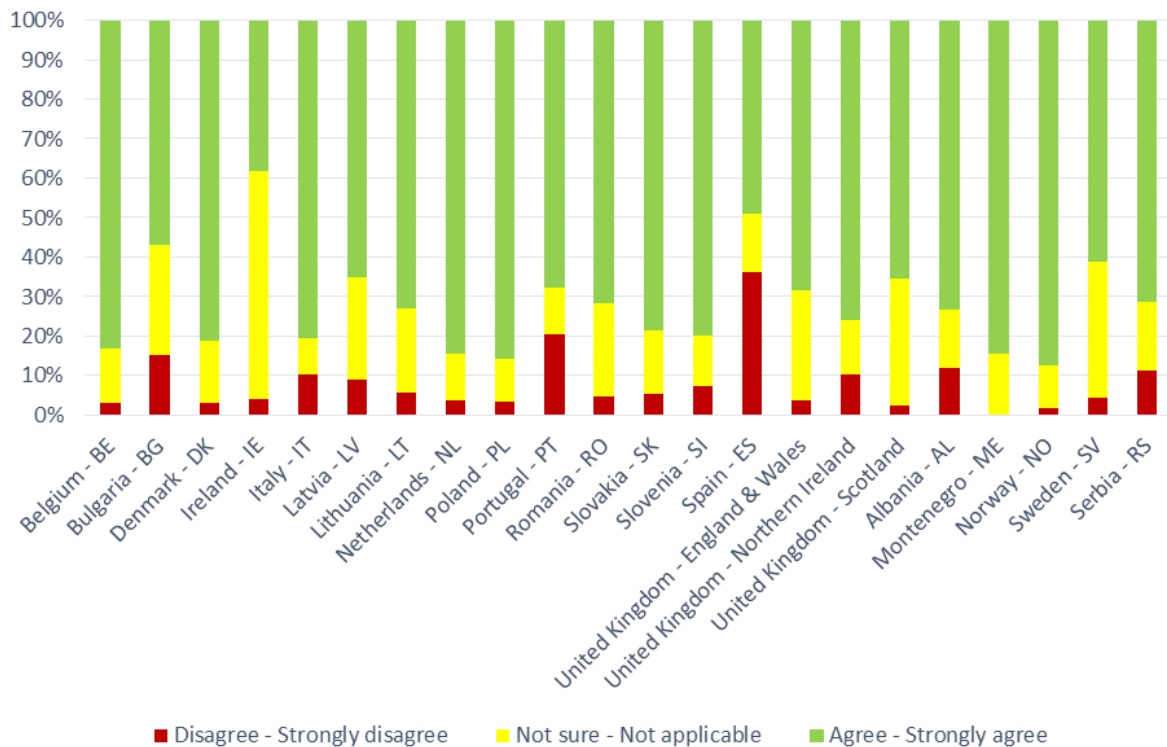
8b. During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by parliament.

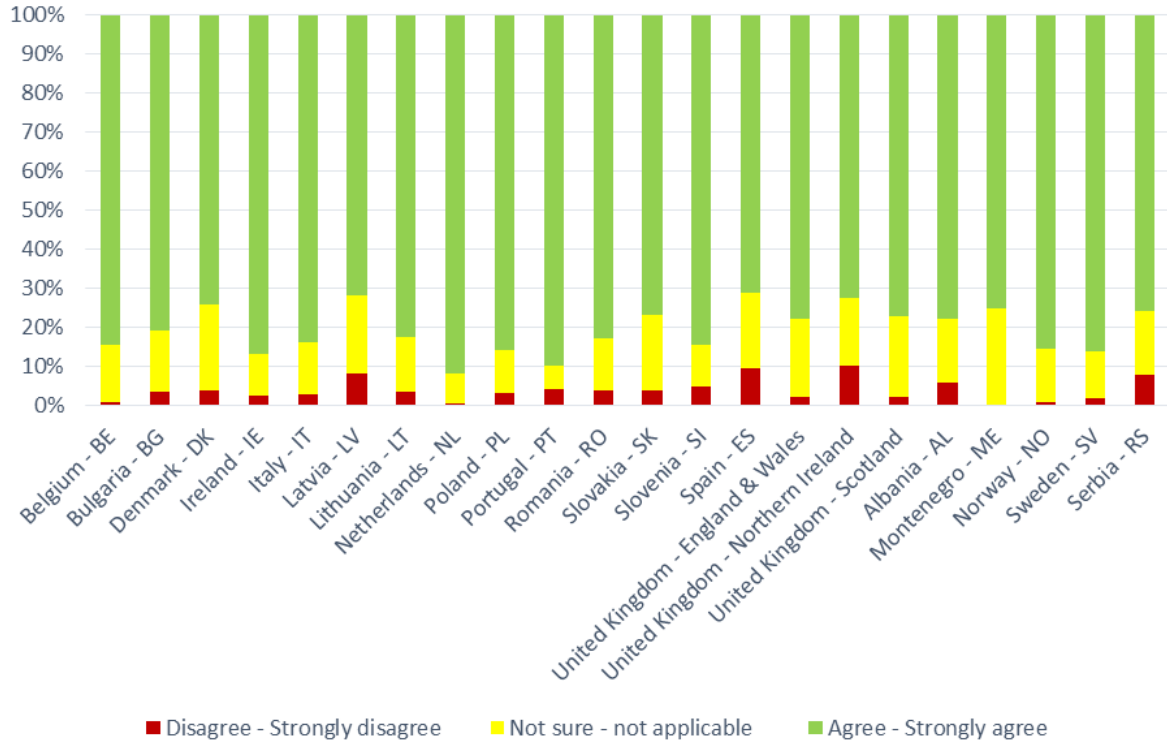
8c. During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by Court management (including the president of the Court).

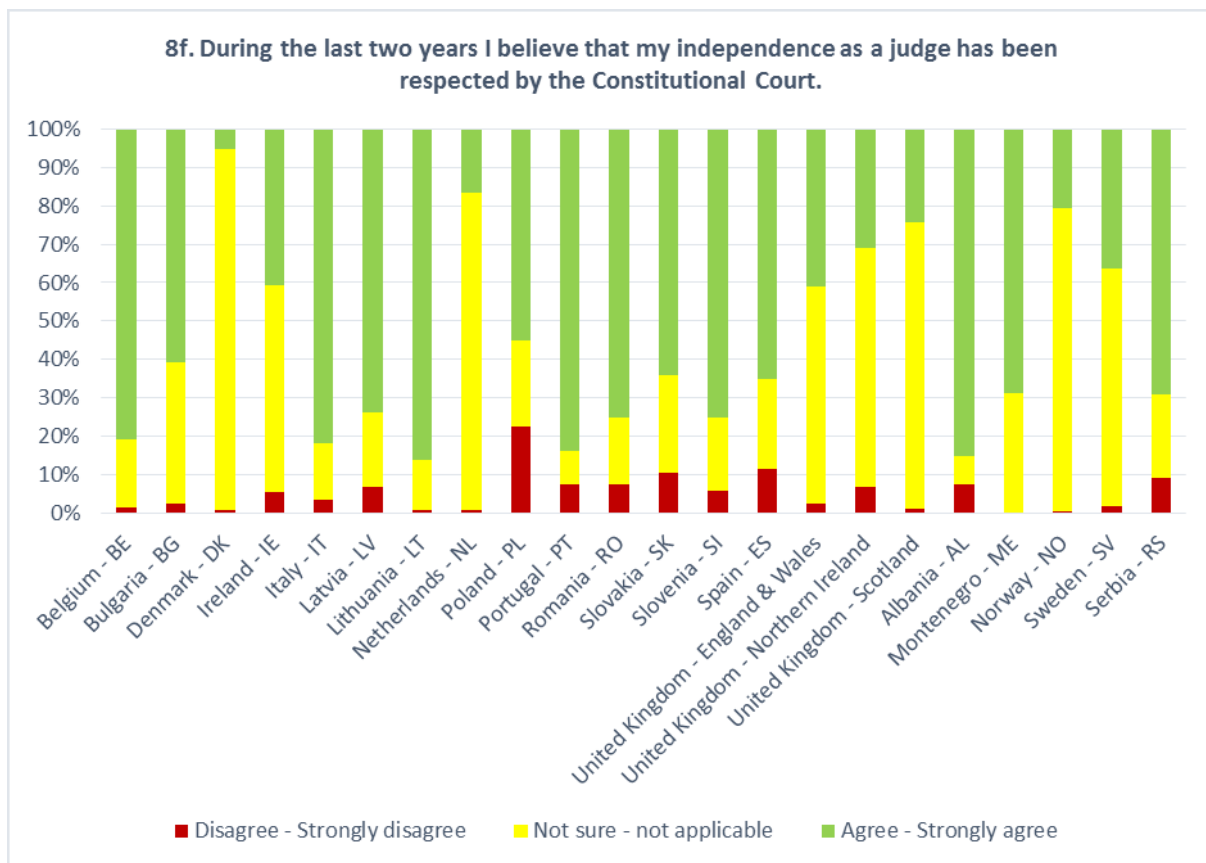

8d. During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Council for the judiciary.

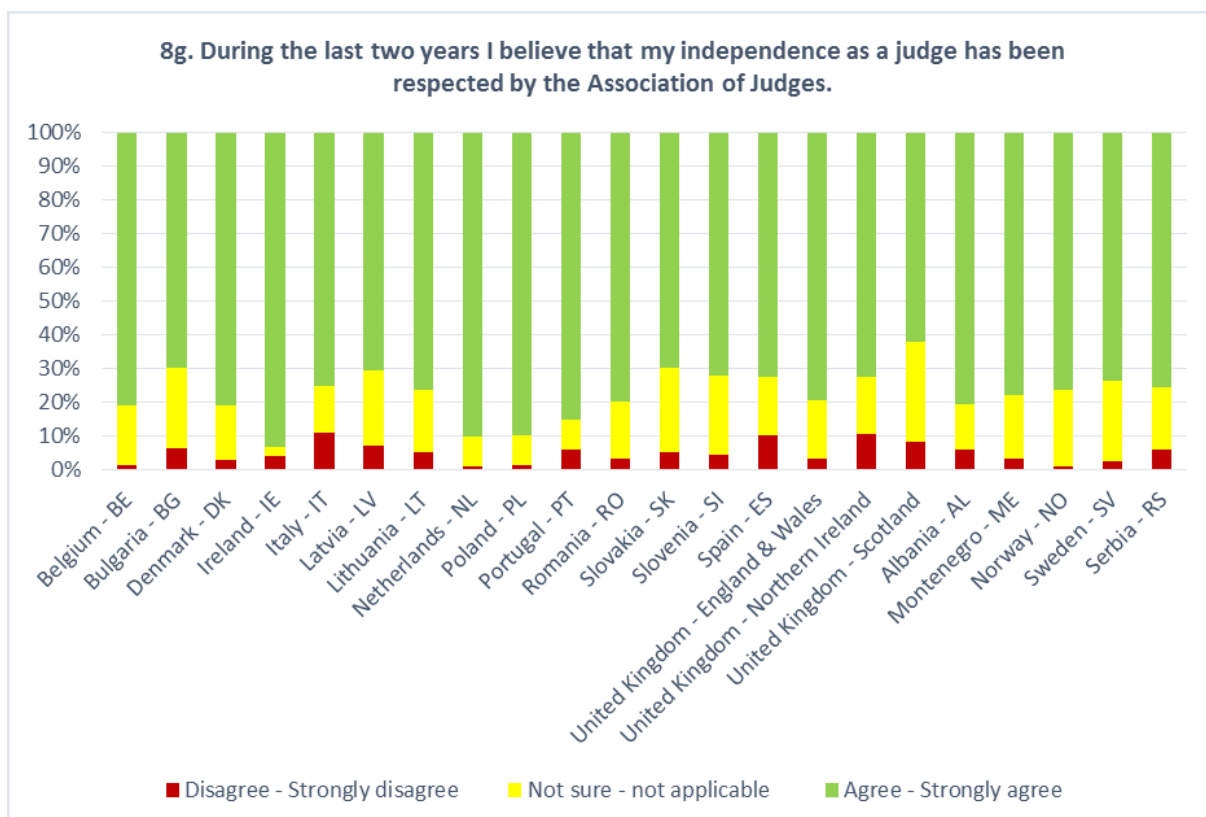

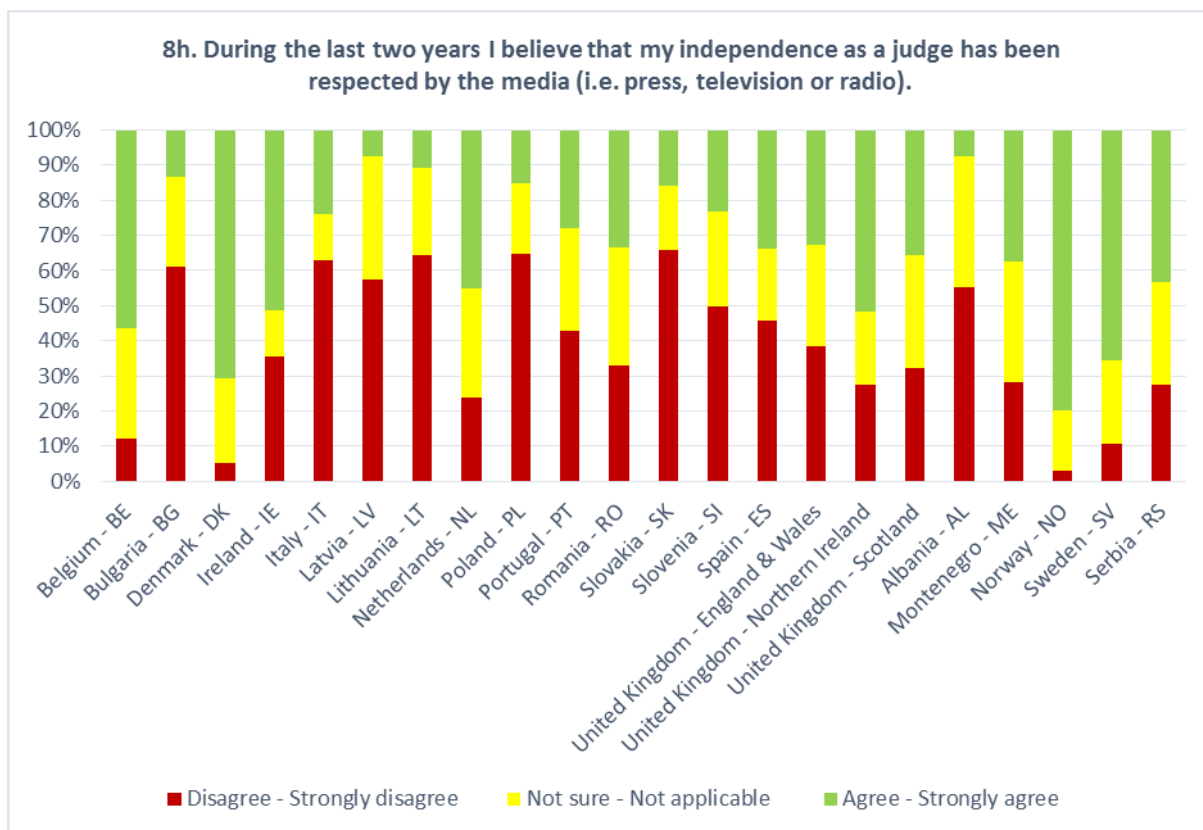
8e. During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Supreme Court.

Poznámka: výsledky grafu 8f. sú bezvýznamné pre štáty, ktoré nemajú Ústavný súd.

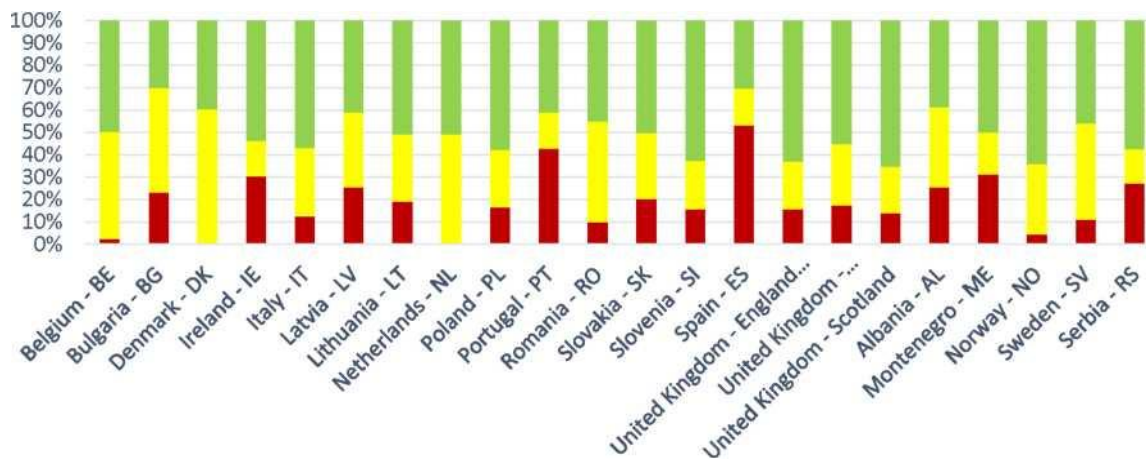
Otázka 9a sa pýtala respondentov nasledujúcu otázku: "V priebehu posledných dvoch rokov došlo k zmenám vo vašich pracovných podmienkach vo vzťahu k (možné označiť viac odpovedí)". Uvedené možnosti sú: 'počet prípadov ', 'súdne zdroje ', 'plat ', 'dôchodkový vek ', 'dôchodok "a" bol som presunutý do inej funkcie, sekcie alebo na iný súd '.

Najčastejšie kombinácie boli:

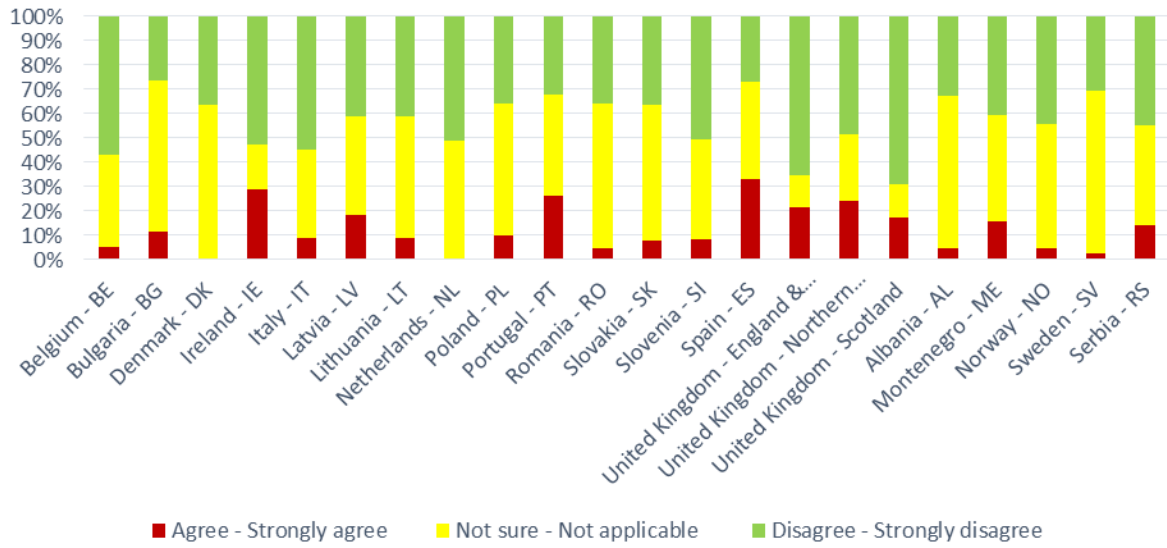
1. Plat, počet prípadov, súdne zdroje (16% respondentov)
2. počet prípadov, súdne zdroje (14% respondentov)
3. Plat, dôchodok, dôchodkový vek, počet prípadov, súdne zdroje (12% respondentov)

9b. Som presvedčený, že zmeny, ktoré nastali v mojich pracovných podmienkach vo vzťahu k nasledovným oblastiam priamo ovplyvnili moju nezávislosť (možné označiť viac odpovedí):

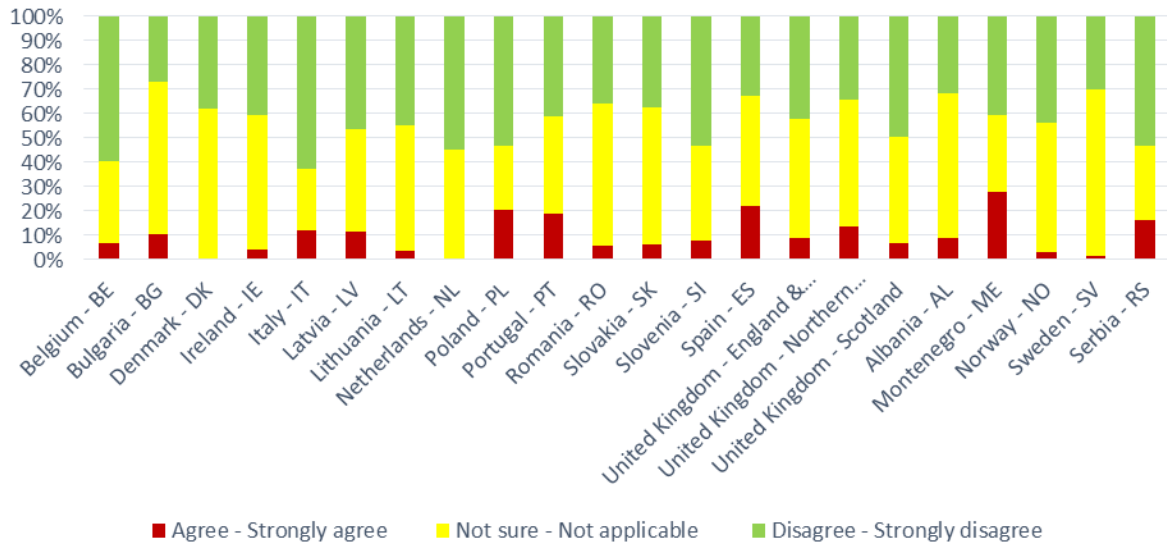
Možnosť 1: Plat

9b. I believe that changes which occurred in my working conditions in relation to the following domains directly affected my independence (multiple answers possible):
Option 2: Pensions

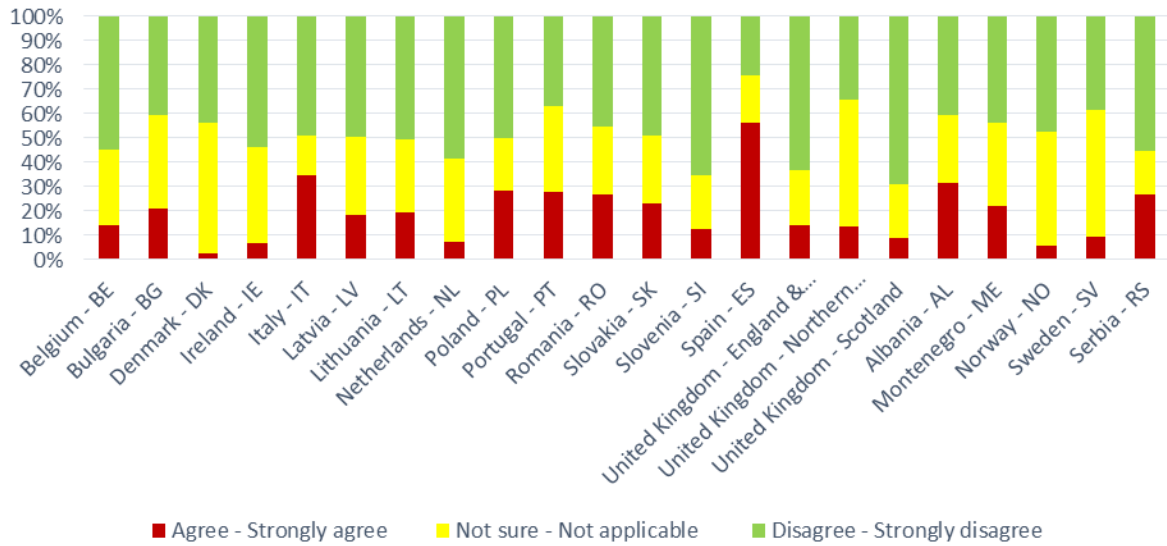

9b. I believe that changes which occurred in my working conditions in relation to the following domains directly affected my independence (multiple answers possible):
Option 3: Retirement age

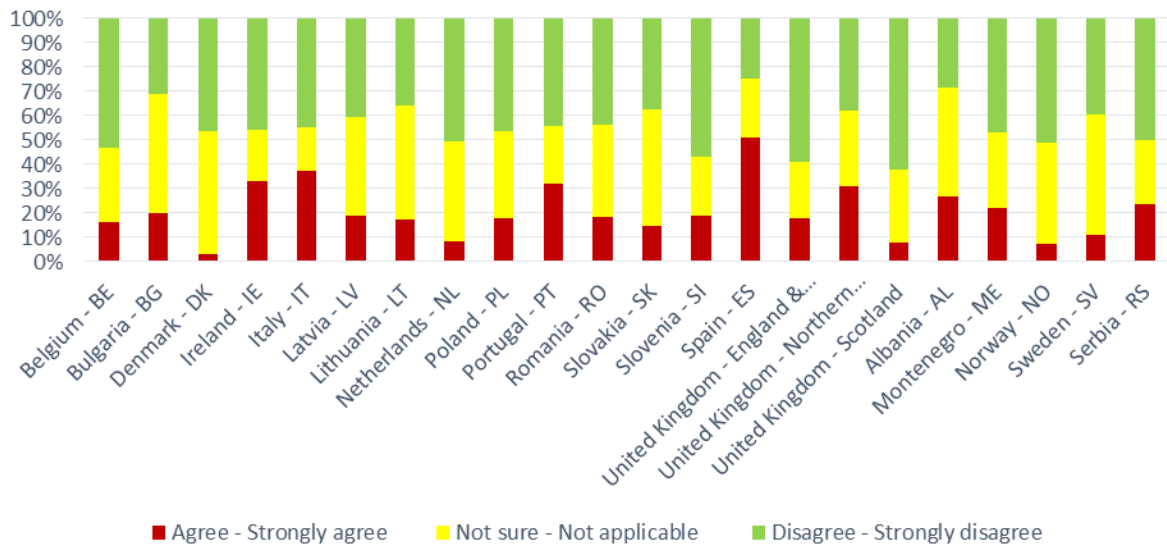
9b. I believe that changes which occurred in my working conditions in relation to the following domains directly affected my independence (multiple answers possible):

Option 4: Caseload

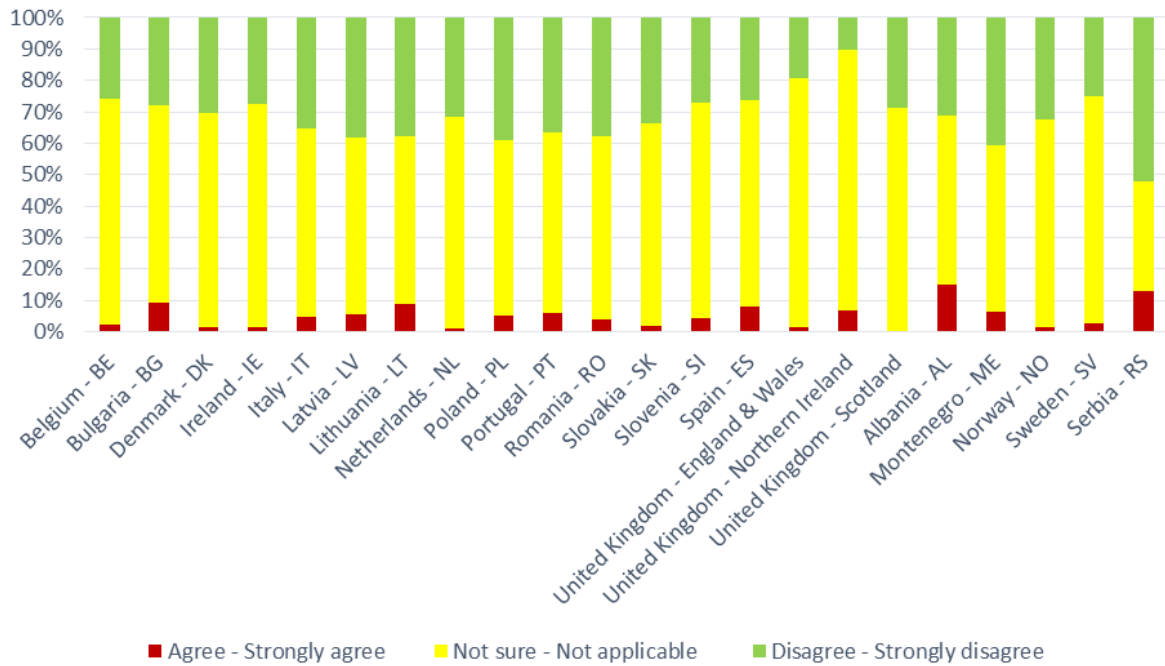

9b. I believe that changes which occurred in my working conditions in relation to the following domains directly affected my independence (multiple answers possible):

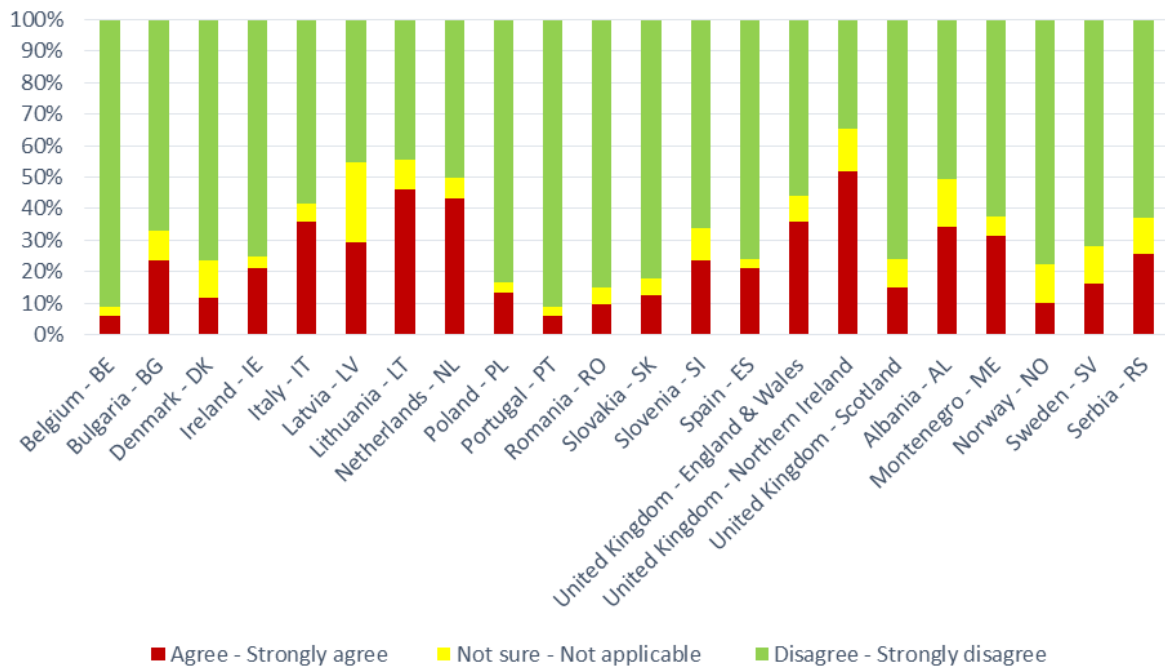
Option 5: Court Resources

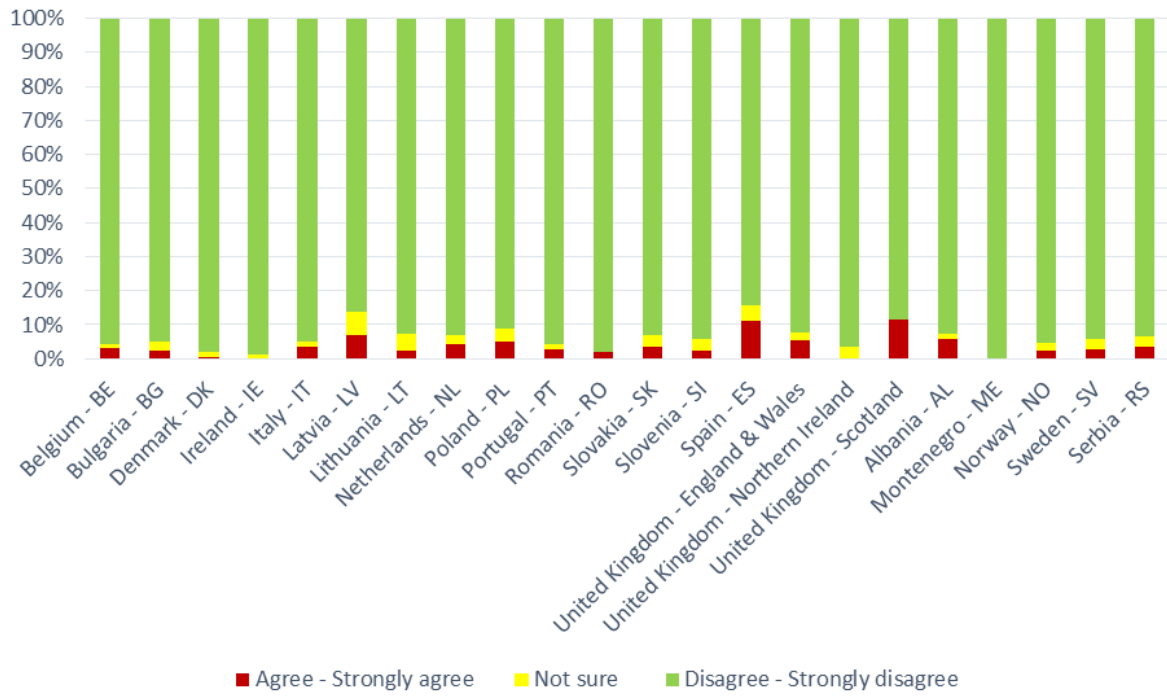
**9b. I believe that changes which occurred in my working conditions in relation to the following domains directly affected my independence (multiple answers possible):
Option 6: 'I was moved to another function, section or court'**

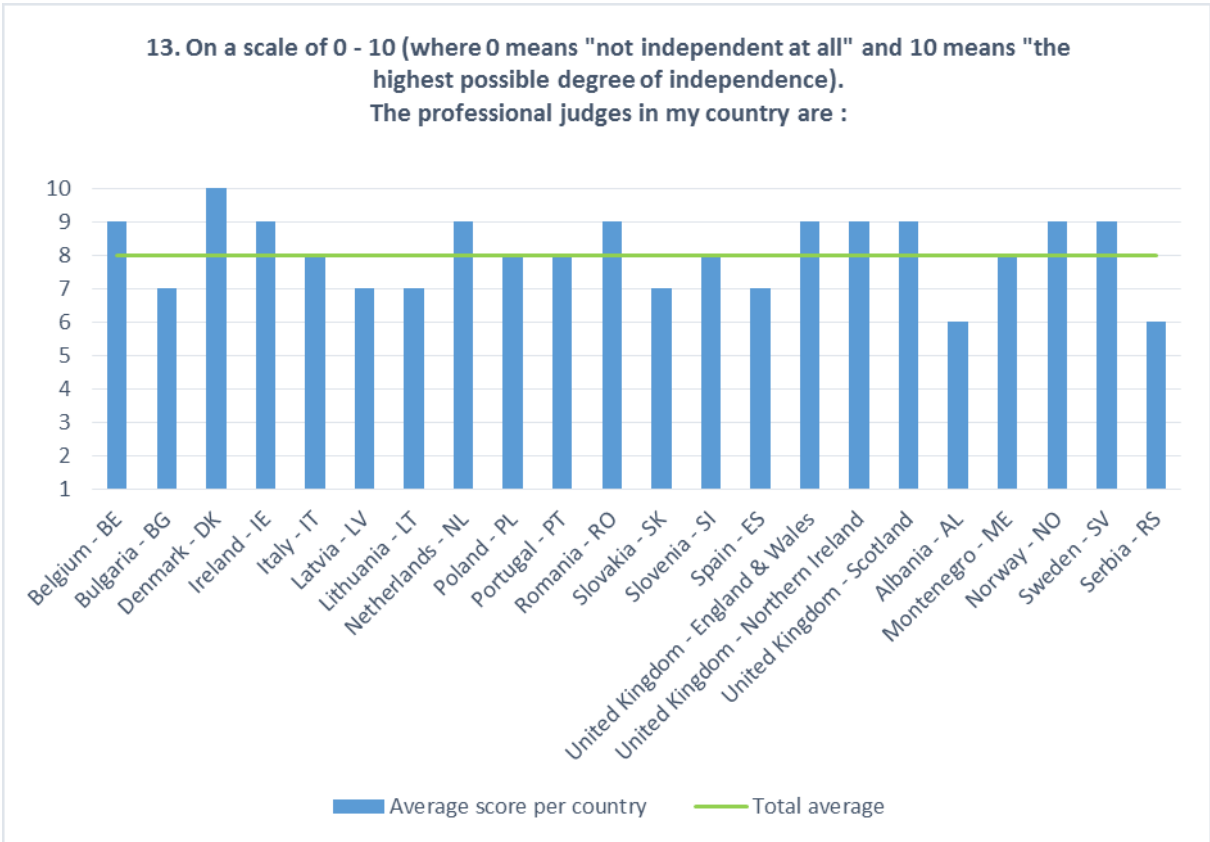
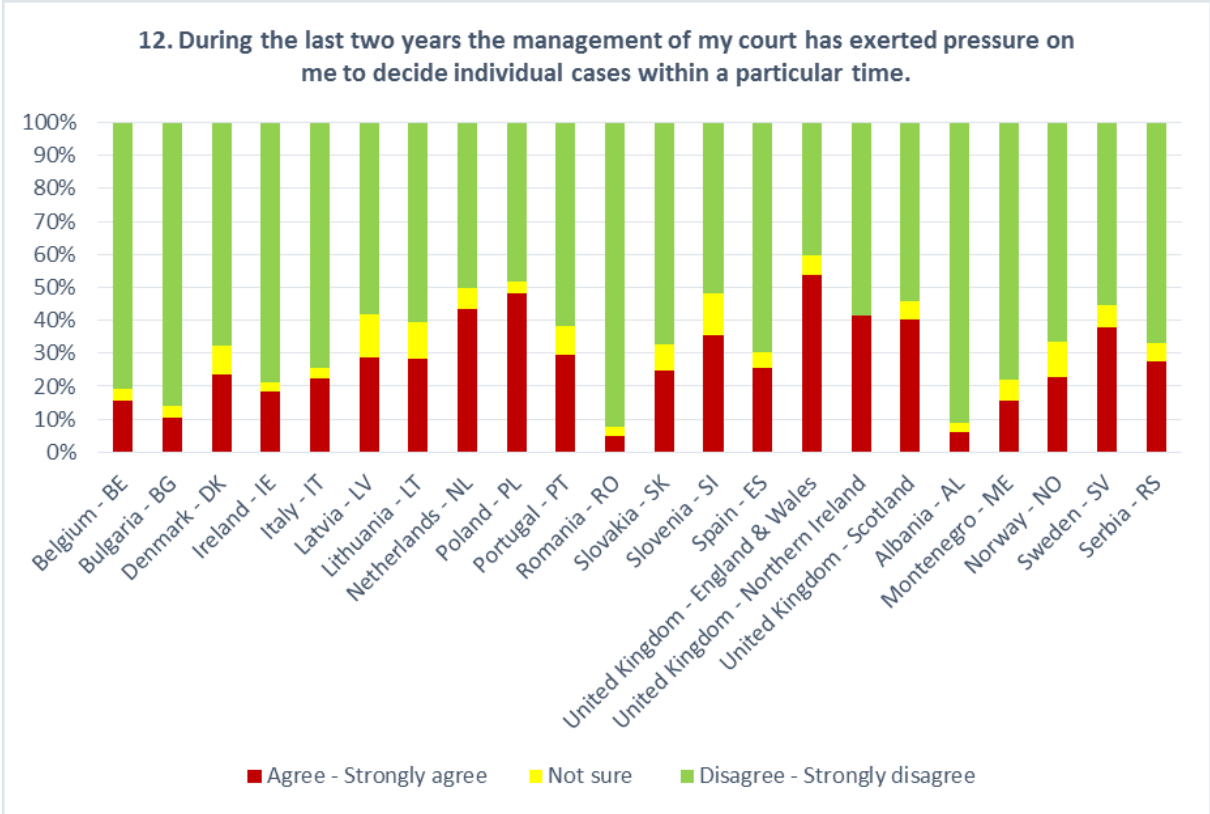

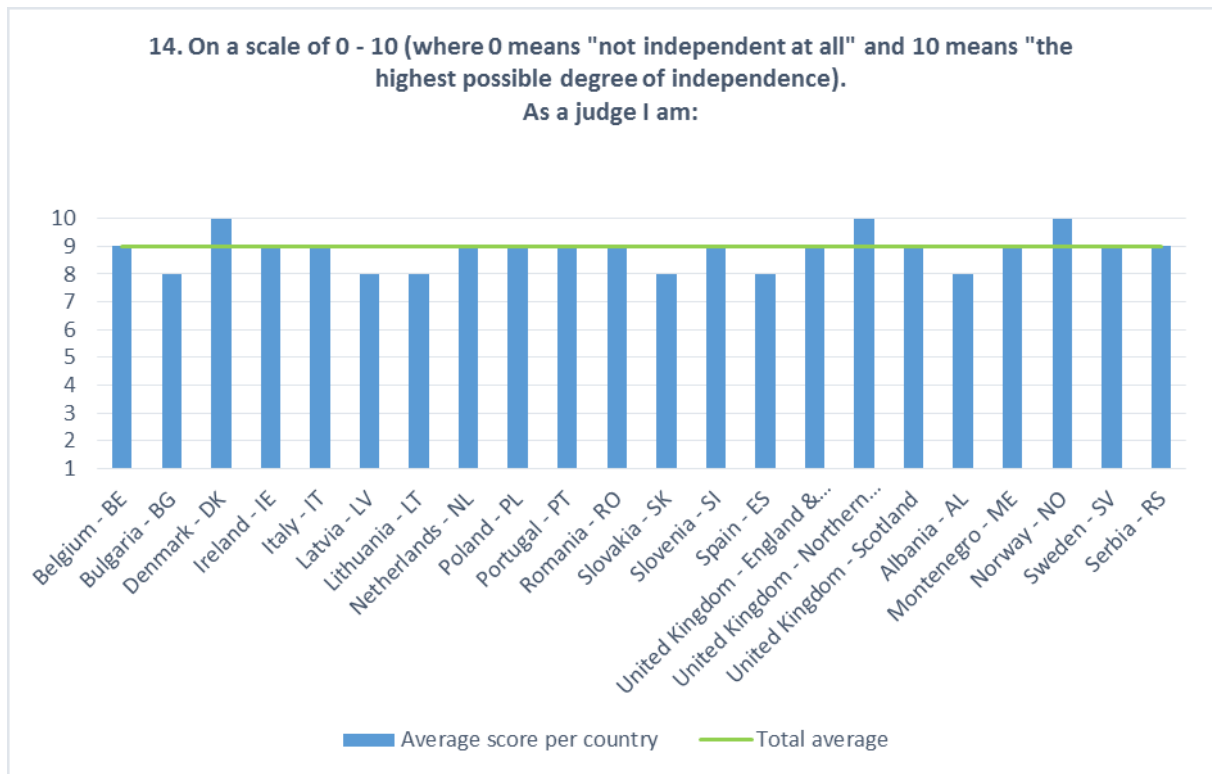
10. During the last two years I have had to take decisions in accordance with guidelines developed by judges of my rank.

11. During the last two years the management of my court has exerted pressure on me to decide individual cases in a particular way.

5.5 Správa a spätná väzba pre sudcov

List od Geoffreyho Vosa ENCJ bol odoslaný sudcom (prostredníctvom súdnych rád), ktorým im poďakoval za cenné odpovede. Ďalší list s odkazom na výsledky bude rovnako sudcom zaslaní.

5.6 Nadobudnuté skúsenosti

Prieskum bol vyvinutý a realizovaný vo veľmi krátkom časovom období. Toto krátke obdobie zapríčinilo, že pre niektoré súdne systémy bolo nemožné, aby sa ho zúčastnili nakoľko bolo potrebné viac času na diskusiu o prieskume v rámci súdnictva a na získanie súhlasu. To tiež spôsobilo, že nie všetci účastníci boli schopní diskutovať a získať podporu zo strany združenia sudcov v ich krajine. Výsledne to znamená, že tam kde bolo možné dosiahnuť takúto podporu, boli odpovede vo väčšom rozsahu. A nakoniec, krátke obdobie, v ktorom dotazník mal byť vyplnený sa v niektorých krajinách zhodovalo s oficiálnymi sviatkami. Kým pre bežné účely miera odozvy je dostatočne vysoká, je

dôležité, aby na ďalší prieskum bolo viac času a aby bol získaný súhlas všetkých príslušných súdnych organizácií a najmä združenia sudcov.

Okrem toho musí byť prieskum ďalej systemizovaný pre umožnenie stručnejšej prezentácie výsledkov.

Rovnako je potrebné poznamenať, že iba zameranie na presvedčenie sudcov nie je dostatočné. Presvedčenie sudcov musí byť kombinované s vnímaním klientov súdu, aby sa zabránilo čisto internému prístupu k nezávislosti. Je tiež potrebné preskúmať, či prieskum medzi sudcami môže byť rozšírený na zodpovednosť.

6. Pilotný prieskum medzi prísediacimi ohľadne vnímania ich vlastnej nezávislosti

Mnoho z právnych systémov v Európe využíva nielen profesionálnych sudcov, ale aj prísediacich. Sú neoddeliteľnou súčasťou týchto súdniciev. S cieľom získať úplný obraz stanoviska sudcov, je nutné rozšíriť prieskum na prísediacich. Nakoľko ale prísediaci zvyčajne strávia len malý zlomok svojho času v službe na súdoch, nebolo jasné či by mohol byť vykonaný prieskum medzi nimi zmysluplným spôsobom. Preto bol pilotný prieskum medzi prísediacimi vykonaný v Nórsku, Švédsku a Dánsku. Dotazník bol zaslaný vybranej vzorke prísediacich. V Dánsku bola vzorka zložená zo 100 prísediacich z okresného súdu a 100 prísediacich z odvolacieho súdu. V Dánsku bolo prijatých 111 odpovedí. V Nórsku bola vzorka zložená zo 150 prísediacich z okresných súdov a 150 prísediacich z odvolacích súdov. V Nórsku je počet prísediacich oveľa vyšší ako v iných severských krajinách: približne 50 000 v porovnaní s približne 10 000. V Nórsku bolo prijatých 166 odpovedí. Vo Švédsku bola vzorka zložená z 50 prísediacich na okresnom súde v Štokholme a z 50 prísediacich na odvolacom súde vo Svea. Vo Švédsku bolo celkovo prijatých 52 odpovedí. Prieskum pozostával z otázok z dotazníka pre profesionálnych sudcov, ktoré boli považované za relevantné pre prísediacich.

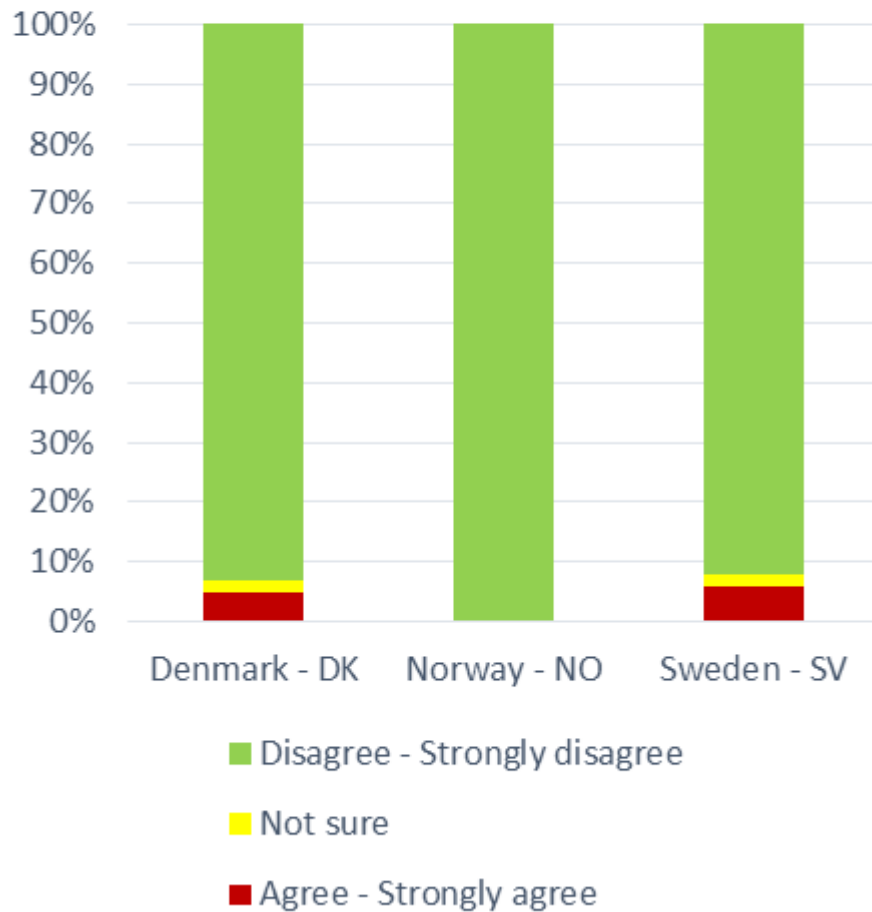
Hlavné výsledky pilotného projektu môžu byť zhrnuté nasledovne:

1. Prísediaci majú veľmi podobné názory ako sudcovia z povolania. Prísediaci sa necítia menej nezávislí než profesionálni sudcovia. Aj keď sa očakávalo, že prísediaci môžu pociťovať vplyv profesionálnych sudcov najmä keď sedia spolu, výsledky na to neukazujú. Nevhodný tlak v súdnictve nie je zaznamenaný.
2. Prísediaci sú všeobecne menej istí v ich odpovediach než profesionálni sudcovia, čo sa ukázalo vo vyššej frekvencii využívania výrazov "nie je istý" ako odpoveď, aj keď to nie je prípad každej otázky.

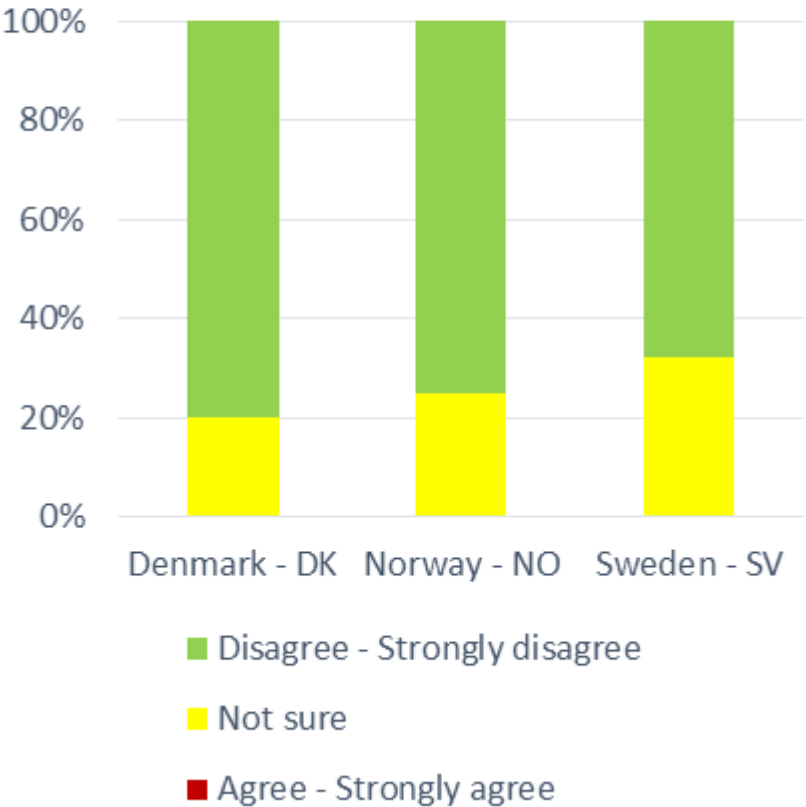
3. V troch skúmaných krajinách mali prísediaci úplne odlišné názory na rešpektovanie súdnictva zo strany vlády, parlamentu a (sociálnych) médií. Zdá sa, že toto je oblasť, v ktorej majú mnohí prísediaci oveľa otvorenejšie názory ako profesionálni sudcovia.

Kým pilotný prieskum bol vykonaný iba pre tri škandinávské súdnictva a preto nemôžu byť zovšeobecnené na všetky súdne systémy, v ktorých sa využívajú prísediaci, tieto výsledky sú sľubné. Nezdá sa, že je rozdiel medzi profesionálnymi sudcami a prísediacimi z hľadiska nezávislosti, čo znamená, že nezávislosť ako základná hodnota je potvrdená všetkými sudcami. Z metodologického hľadiska sú výsledky rovnako sľubné. Nemusí byť potrebné rozšíriť prieskum na prísediacich, aby bolo možné získať spoľahlivý prehľad o stanoviskách sudcov. Avšak, toto sú len prvé výsledky a predtým, než môžu byť vykonané nejaké konečné závery je potrebné prieskum zopakovať pre ďalšie (a rôznorodé) súdne systémy, v ktorých sú prísediaci vo veľkom využívaní.

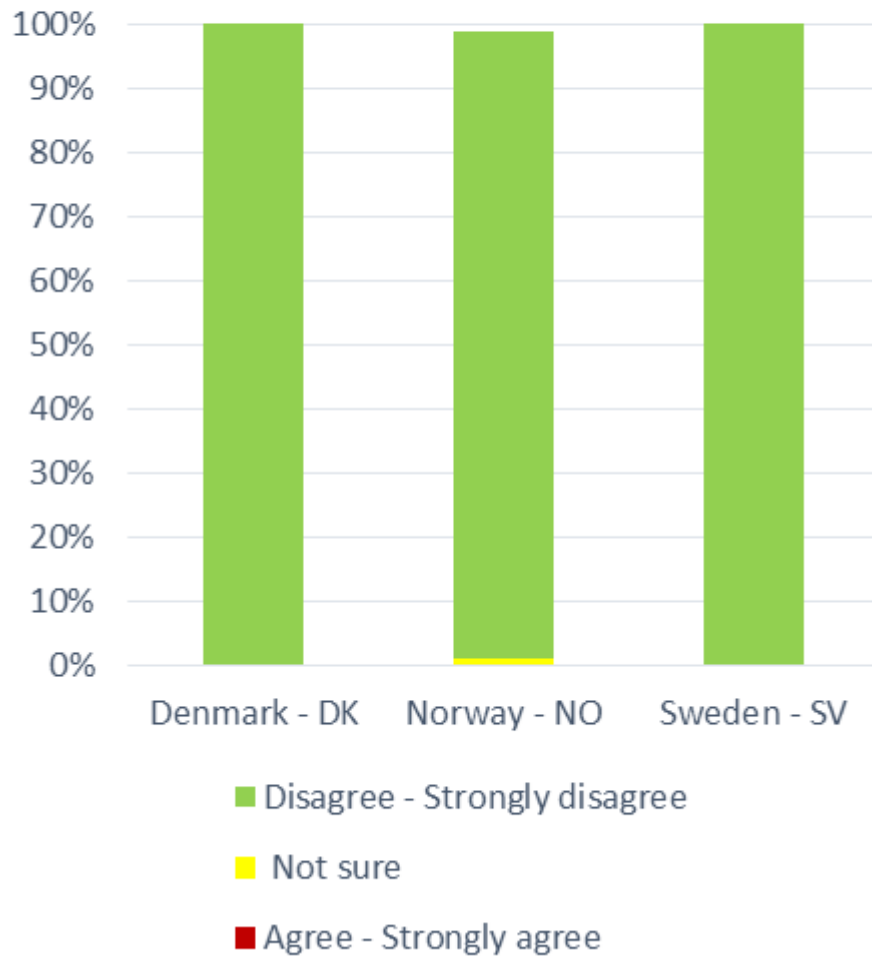
1. During the last two years I have been under inappropriate pressure to take a decision in a case or part of a case in a specific way.

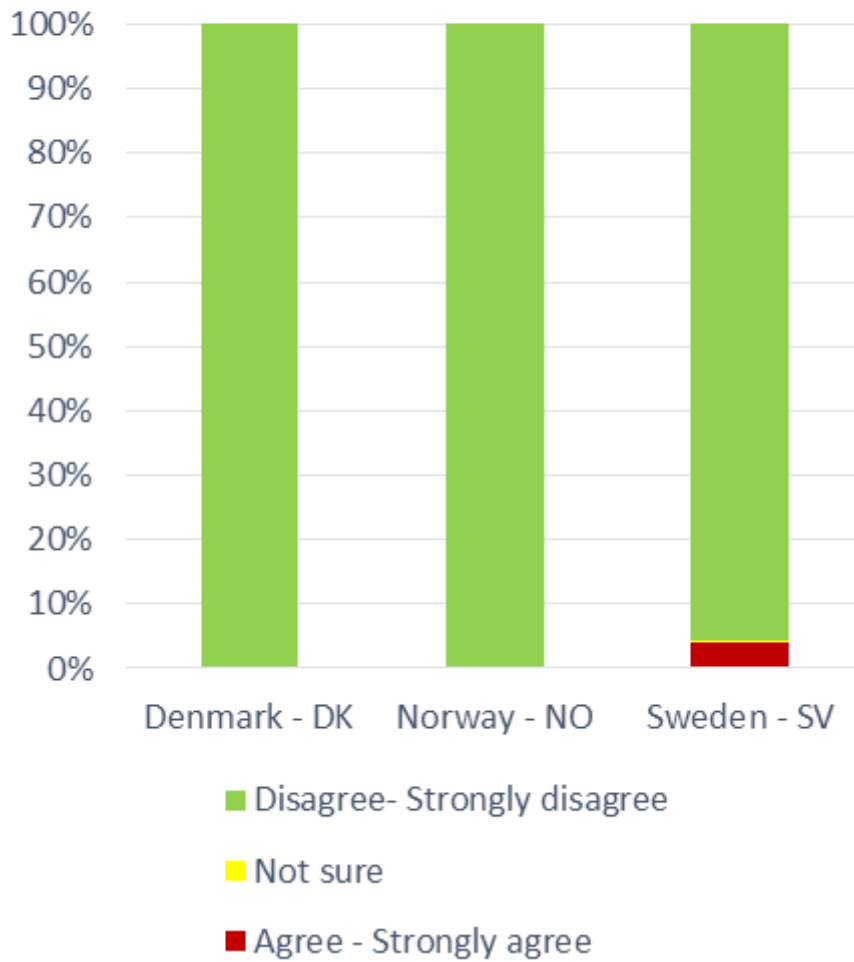
2. In my country I believe that during the last two years individual lay judges have accepted bribes as an inducement to decide case(s) in a specific way.

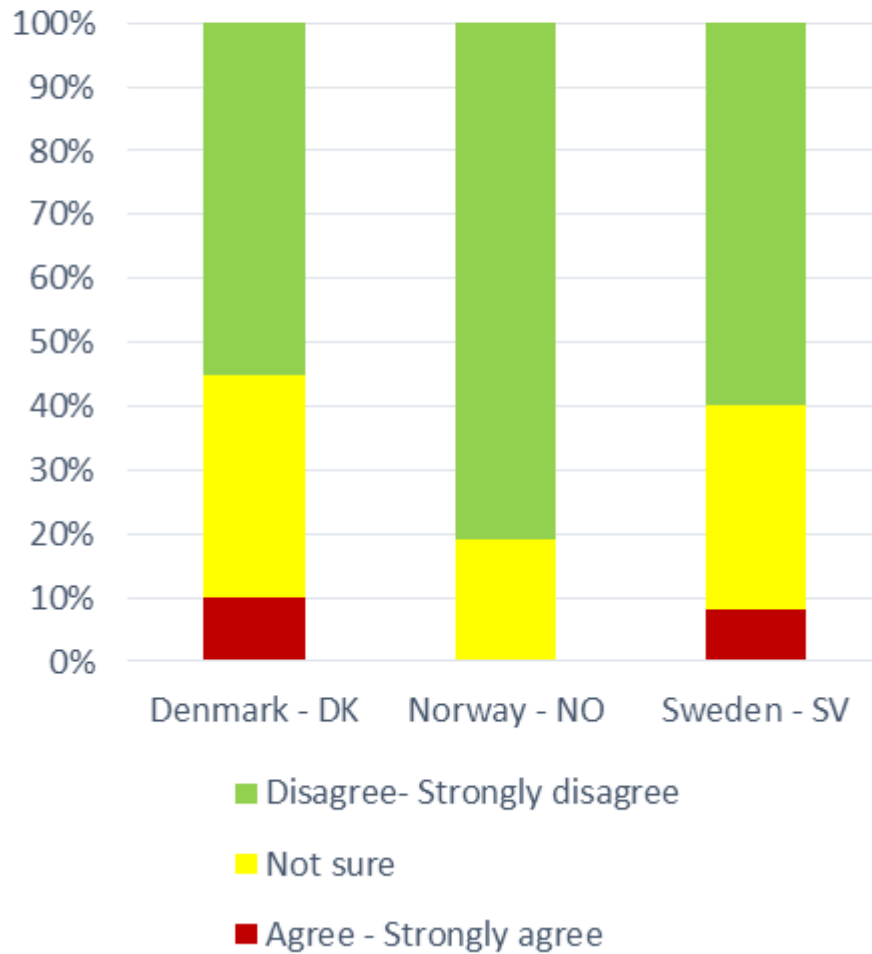
3.1 During the last two years I have been affected by a threat of, or actual, disciplinary or other action because of how I have decided a case.

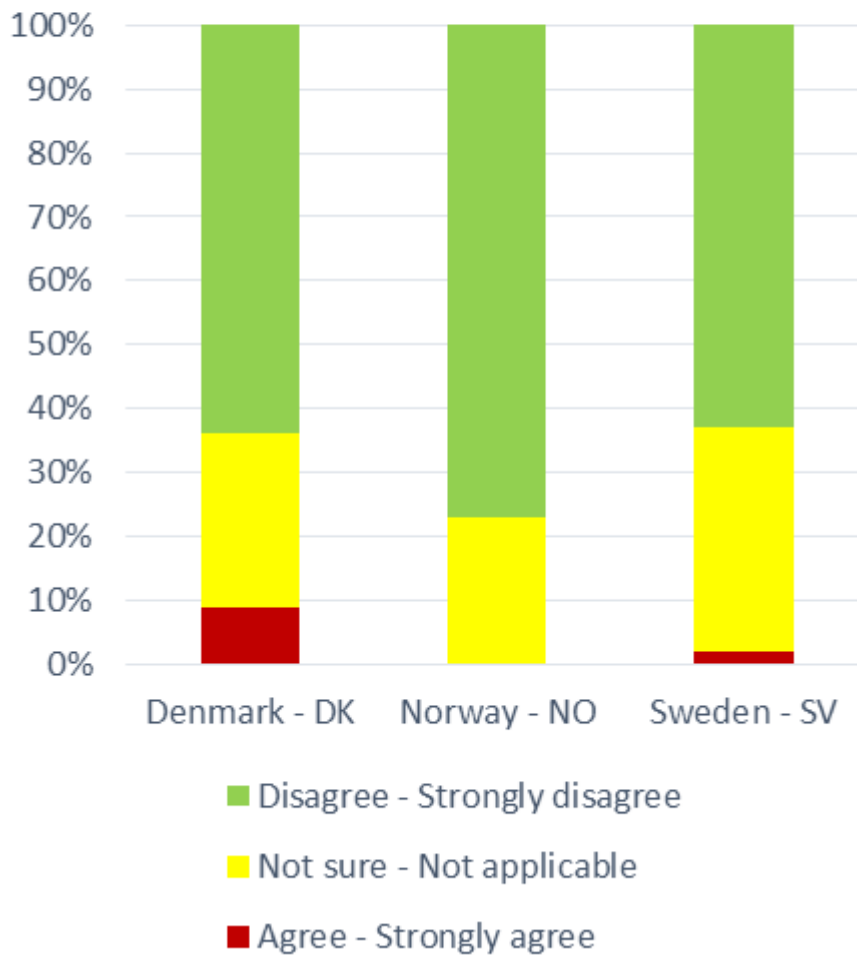
3.2 During the last two years my decisions or actions have been directly affected by a claim, or a threat of a claim, for personal liability.

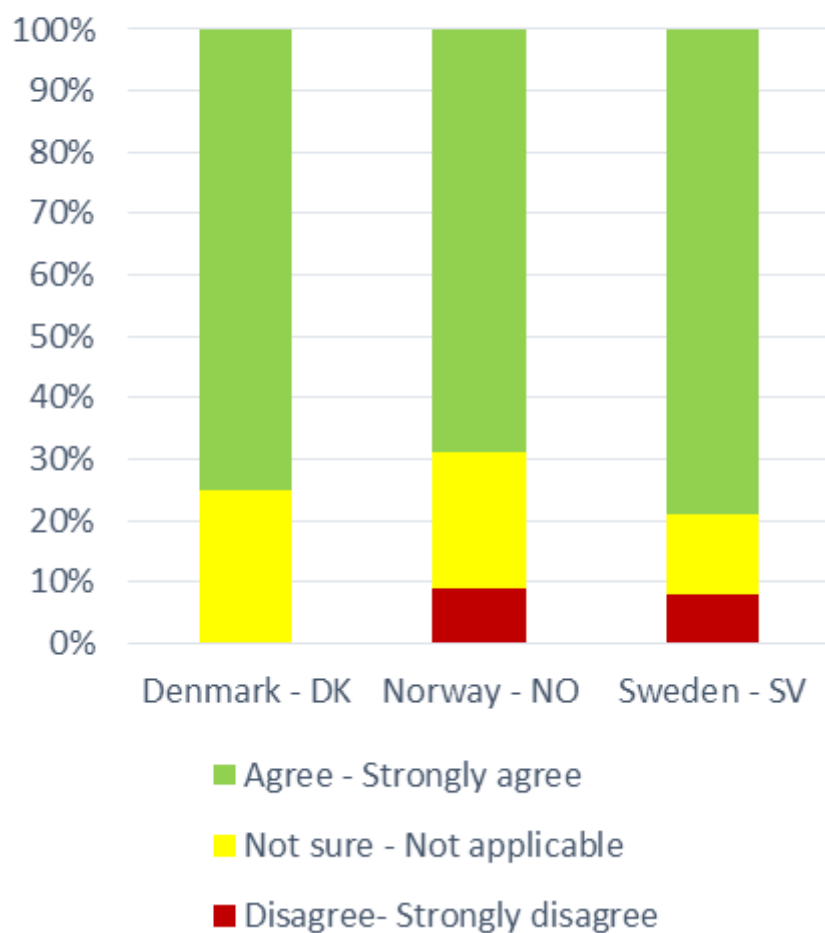
4. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual or anticipated, actions of the media (i.e. press, television or radio).

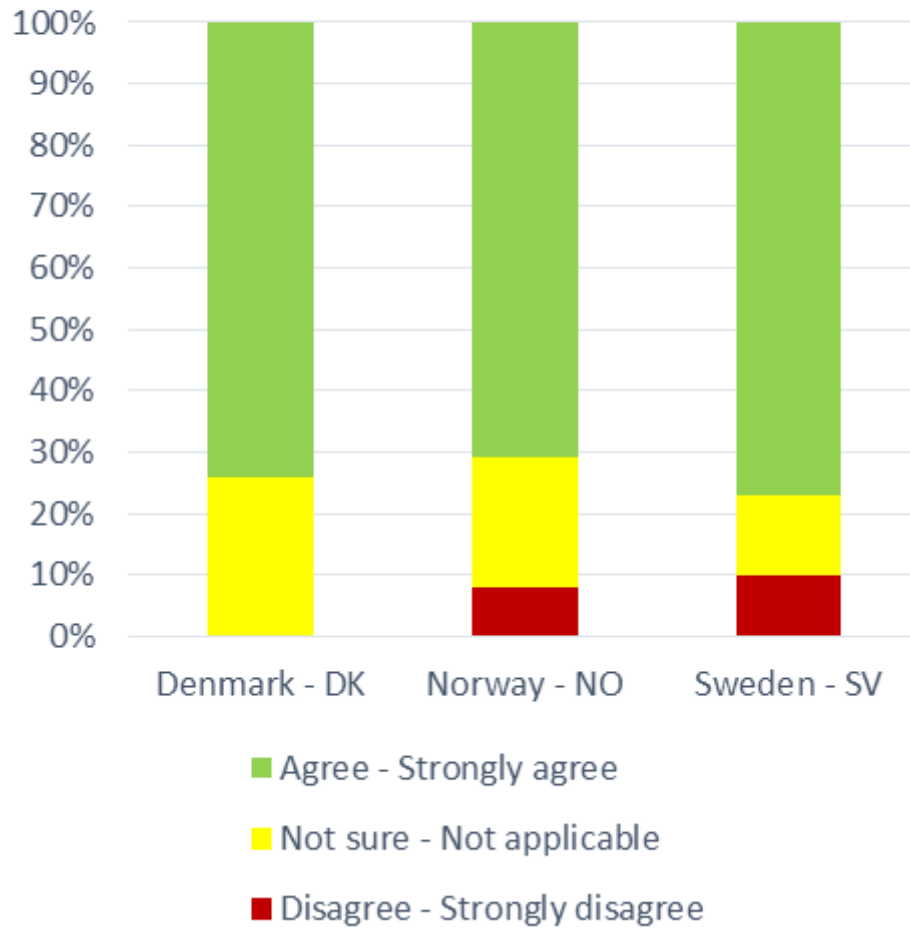
5. I believe that in my country decisions or actions of individual judges have, during the last two years, been directly affected by the actual, or anticipated, actions using social media (for example Facebook, Twitter or LinkedIn).

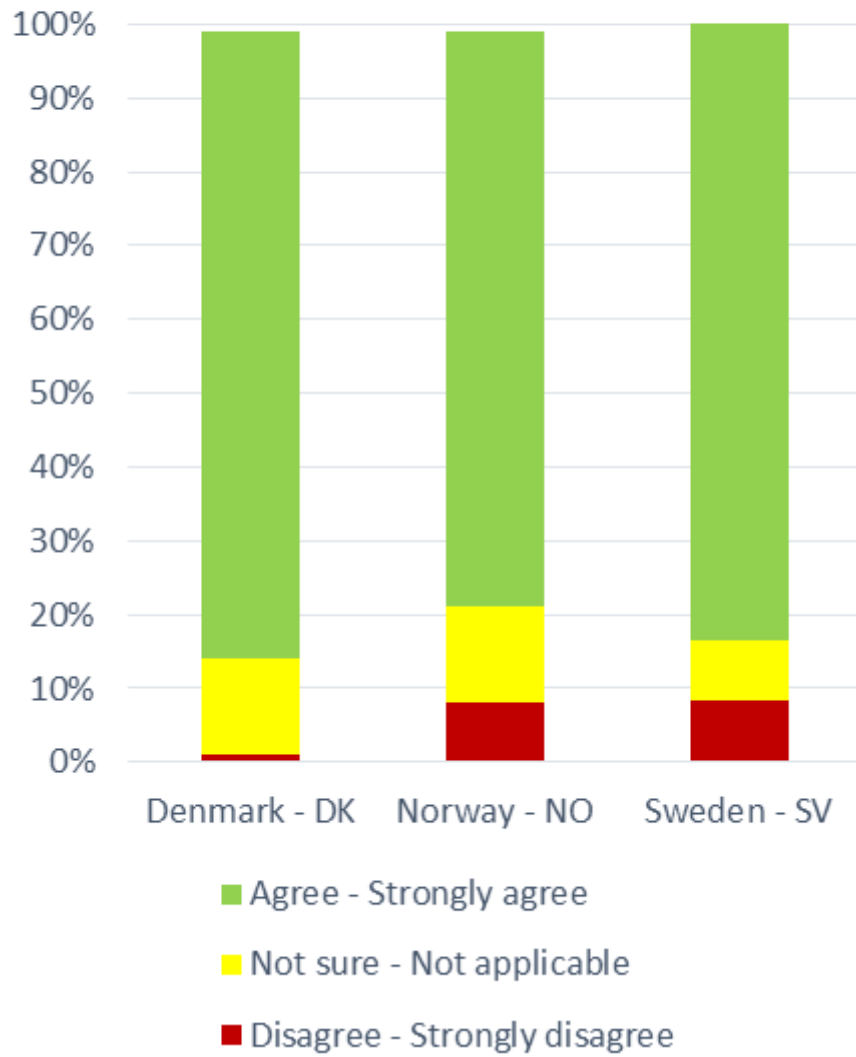
6.1 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the government.

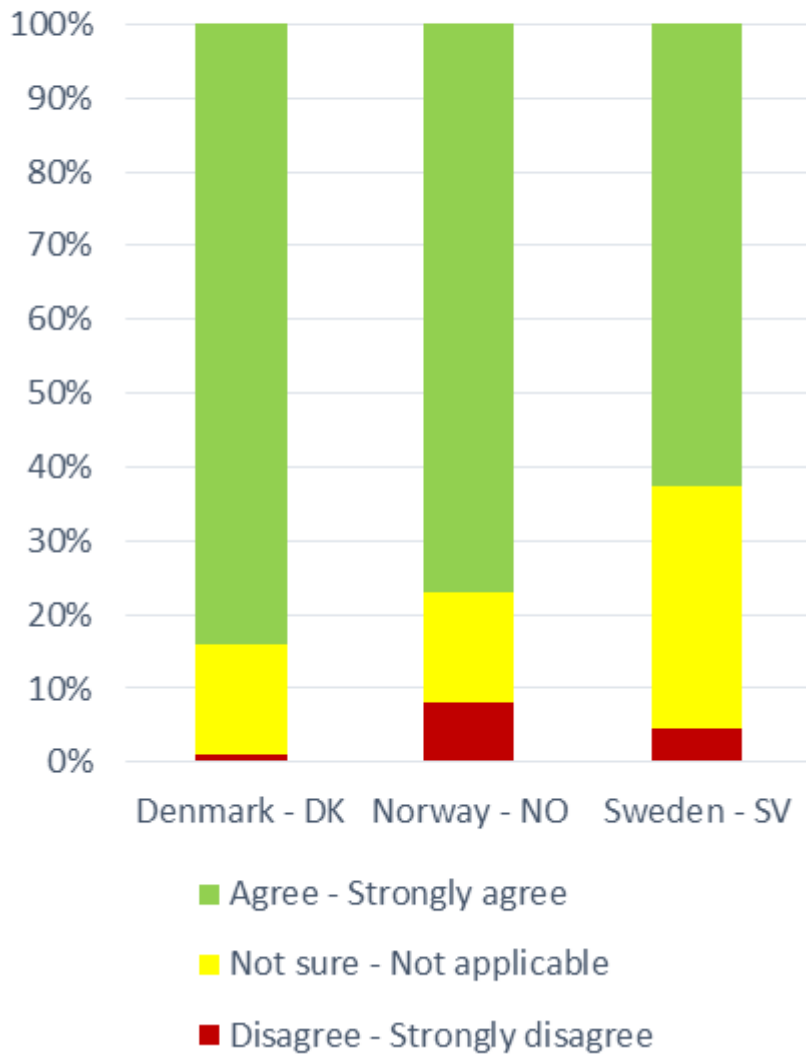
6.2 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by parliament.

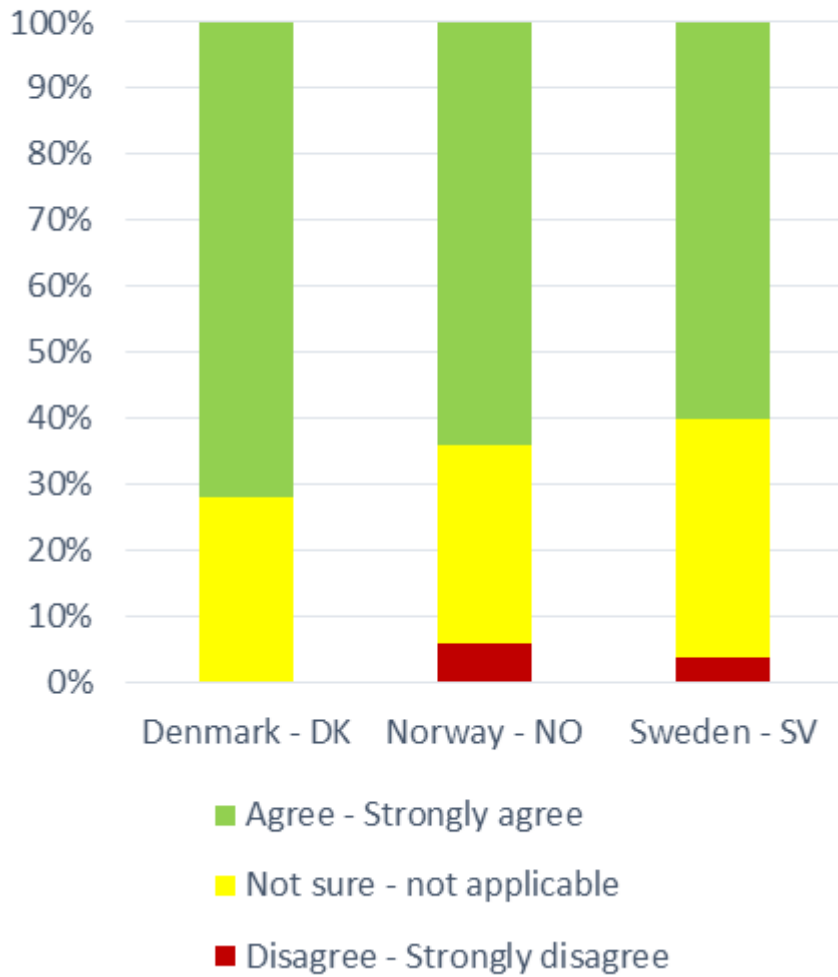
6.3 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by Court management (including the president of the Court).

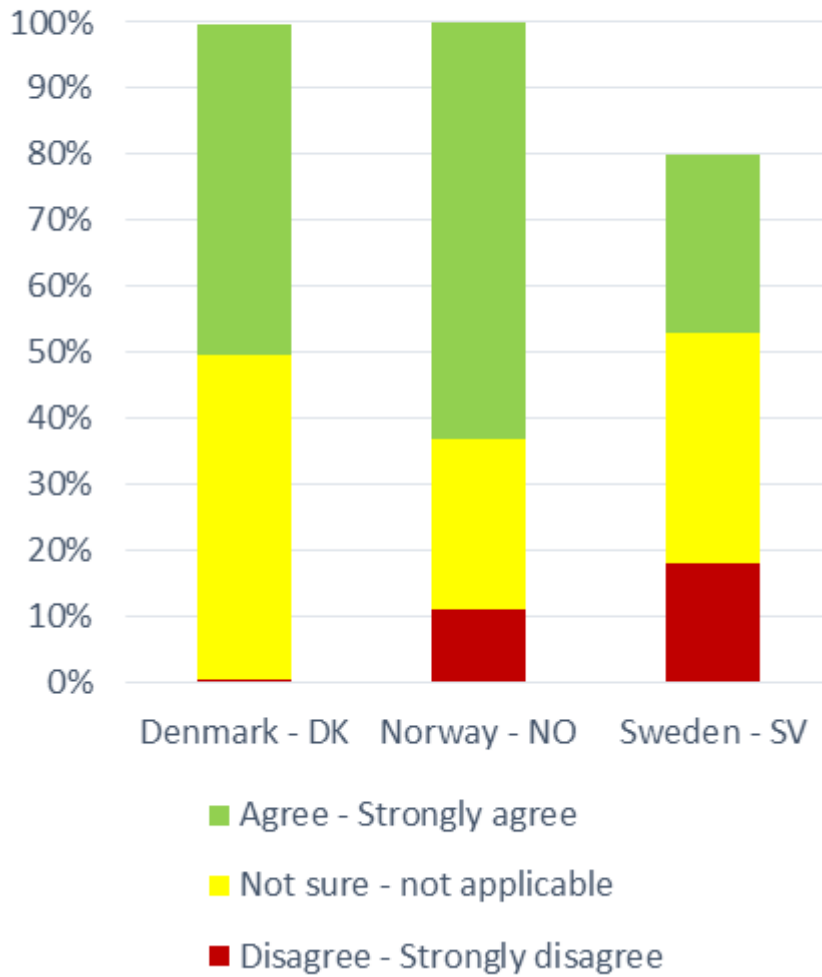
6.4 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Judicial Council / Court Administration.

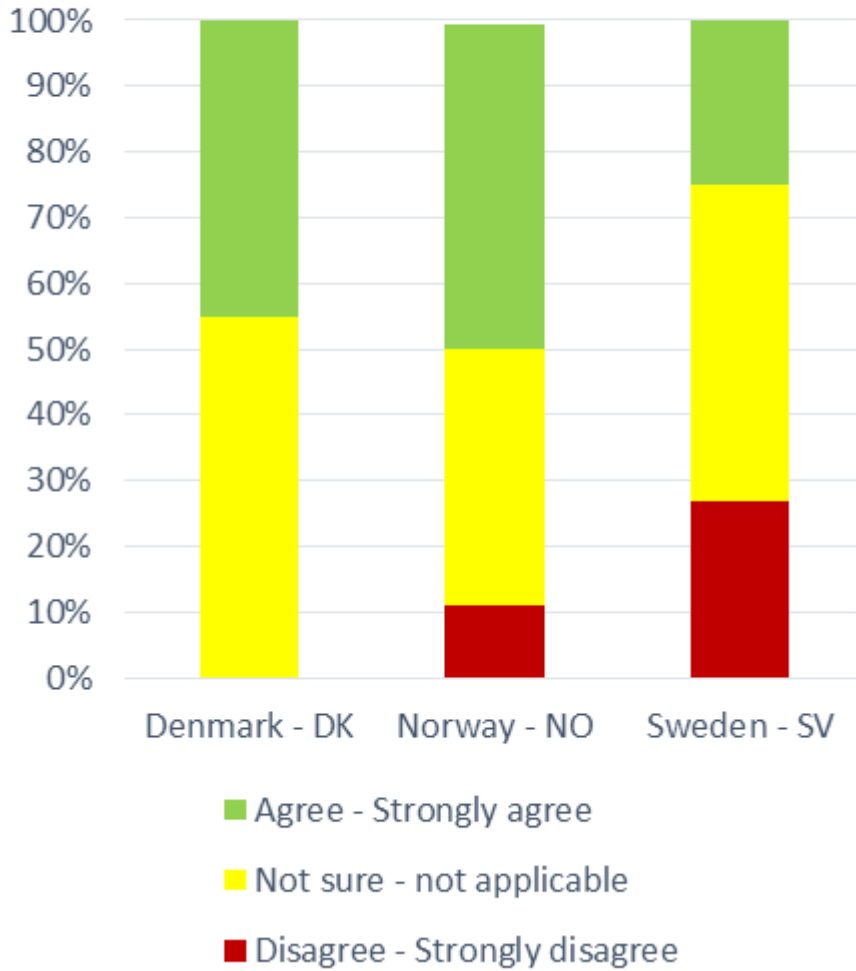
6.5 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Supreme Court.

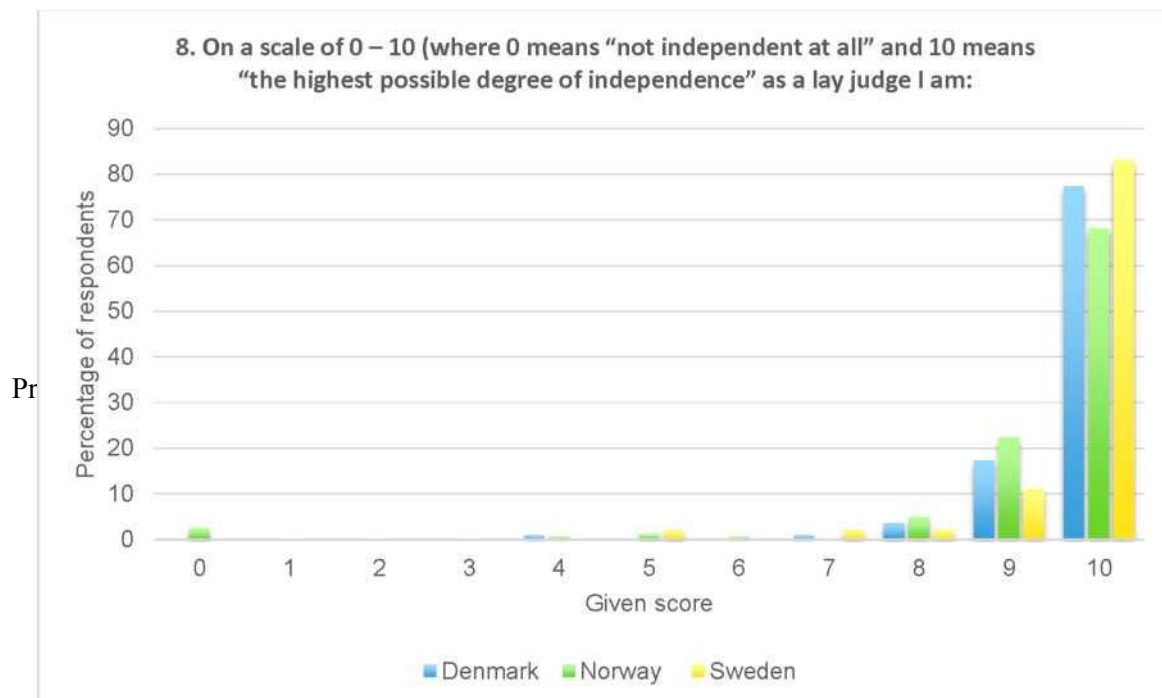
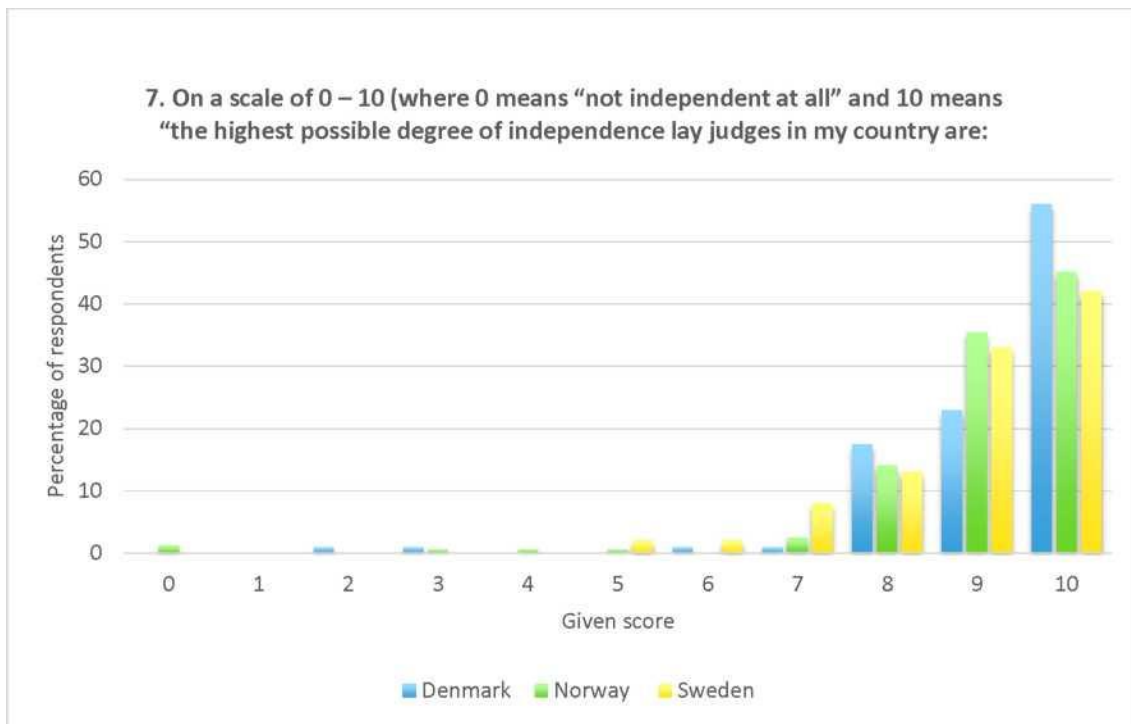

6.6 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by the Media

6.7 During the last two years I believe that my independence as a judge has been respected by Social Media.

Priemerné skóre otázky 8 bolo: 9.6 (Dánsko 9.7, Nórsko 9.4, Švédsko 9.7)

7. Pilotná dialógová skupina

Ako je uvedené v správe o nezávislosti a zodpovednosti súdnictva za obdobie 2013/2014, účelom dialógových skupín je diskutovať výsledky uplatňovania ukazovateľov a identifikovať skutočné problémy, ktorým čelí nezávislosť a zodpovednosť súdnictva v každej krajine a identifikovať prostriedky nápravy. Bolo tiež rozhodnuté, že dialógové skupiny by mali podávať správy výkonnej rade a každoročne Valnému zhromaždeniu ENCJ. Na otestovanie či vôbec môže byť vedený zmysluplný dialóg o nezávislosti a zodpovednosti na základe ukazovateľov sa konalo v marci 2015 pilotné stretnutie. Pilotná dialógová skupina pozostávala z účastníkov z Talianska, Slovinska, Litvy a Nórska. Zámerom bolo obmedziť účasť na jednu alebo dve osoby zo súdnej rady alebo, v prípade pozorovateľov, z aktuálnej riadiacej organizácie a na jednu alebo dve osoby z národného združenia sudcov. Dôvodom bolo, aby sa zabezpečili stanoviská k záležitostiam z rôznych uhlov, zatiaľ čo náklady by boli minimálne. V pilotnej skupine bolo toto zloženie v podstate dosiahnuté. Dialóg moderoval pán Frans van Dijk menom koordinátora projektového tímu, holandskej súdnej rady. Výsledky dotazníka pre štyri príslušné krajiny boli základom pre diskusiu, nakoľko tieto upozorňujú na silné a slabé stránky súdnych systémov.

Dialóg sa skladal z dvoch fáz. Prvou fázou bola problémová analýza: každá zo štyroch zúčastnených krajín predstavila tri najzávažnejšie problémy, ktorým ich súdny systém čelí vo vzťahu k nezávislosti a/alebo zodpovednosti. Problémy, ktoré boli predložené, sa týkali príslušných ukazovateľov výkonnosti, na ktorých tieto krajiny mali nízke skóre. Nastala diskusia o predložených otázkach. Účastníci sa kriticky vyjadrovali k problémovým otázkam a k ďalším otázkam vyžadujúcim pozornosť. Zámerom bolo získať zdieľaný pohľad na tri najzávažnejšie problémy súdnictva v jednotlivých krajinách a tým získať prehľad o prioritách každého súdneho systému. Tento výsledok bol dosiahnutý. Druhou fázou bolo hľadanie možností riešenia. Zámerom bolo zvoliť dve riešenia, ktoré vyzerali najľubnejšie zo spektra možných riešení. Riešenia by nemali byť obmedzené na právnu ochranu alebo iné zmeny zákonov, ale zaoberali by sa prístupmi, ako je zapojenie do dialógu s ostatnými štátnymi moci alebo spoločnosťou. Jeden z týchto dvoch sľubných riešení by v ideálnom prípade mohol mať dopad v krátkodobom horizonte; druhý v dlhšom časovom horizonte. Ukázalo sa, že ľahšie bolo identifikovať jednotlivé problémy ako nájsť riešenia. Je zrejmé, že problémy, ktoré boli identifikované boli zložité a trvalé, pričom krajiny sa pokúšali o ich riešenie.

Správa z rokovania upozornila na problémy, ktorým krajiny čelia, analýzu jednotlivých problémov ako aj možné riešenia. Správa je priložená ako príloha č. 1.

Diskusie v dialógových skupinách boli dôverné, s výnimkou správy ako takej. Všetky ďalšie informácie o rokovaní týkajúce sa krajiny mohli byť zverejnené iba zástupcami tejto krajiny.

Na konci stretnutia účastníci zhodnotili priebeh a výsledky. Dospelo sa k záveru, že dialógová skupina poskytla platformu pre hĺbkovú diskusiu, ktorá by inak nebola možná. To zvýšilo vzájomné porozumenie ohľadne problémov, ktorým krajiny čelia a viedlo k poznaniu, že veľa otázok sa neobmedzuje iba na jednu krajinu, ale sú často prítomné (takmer) u všetkých národov. Účastníci z jednej krajiny dúfali, že získajú konkrétne rady ako riešiť ich problémy. Toto sa ukázalo ako príliš ambiciózne. Napriek tomu, účastníci išli domov s konkrétnymi predstavami ako boli konkrétne problémy riešené v iných krajinách, čo môže predstavovať návrhy možných riešení.

Pokiaľ ide o podstatu diskusií, ktoré sa konali, je dôležité si uvedomiť, že existujú niektoré spoločné problémy. Jedným z týchto problémov je financovanie súdnictva. Dialógová skupina dospela k záveru, že by sa ENCJ mala zaoberať touto témou. Ďalším problémom, ktorý zdieľali dvaja účastníci je komplikovaný vzťah medzi vnímaním korupcie a médiami. Domnievali sa, že toto vnímanie zapríčiní nespravodlivé podávanie správ v médiách. To si vyžaduje aktívnu mediálnu stratégiu, ktorá v súčasnosti v oboch krajinách chýba.

7.1 Budúcnosť dialógových skupín

ENCJ diskutovala vyššie uvedené a dospela k záveru, že pokračovanie a rozšírenie dialógových skupín by bolo veľmi užitočné. Pokiaľ ide o zloženie dialógových skupín bolo navrhnuté experimentovať s rôznymi formátmi. Pilotná skupina sa skladala zo štyroch súdniciev z rôznych právnych systémov. Toto zloženie mal výhodu stretu veľmi odlišných právnych systémov s mnohými príležitosťami niečomu sa naučiť, čo ale vyžadovalo veľké úsilie k pochopeniu rôznorodosti systémov. Ďalšou možnosťou by boli iba krajiny s jedným právnym systémom. Najproduktívnejšou možnosťou by mohla byť stredná cesta, t.j. štyri krajiny z dvoch odlišných právnych prostredí. Tieto možnosti by mali byť preskúmané.

Na zabezpečenie plodnej diskusie je nutné mať, tak ako v pilotnej skupine, dôveryhodného moderátora od členskej súdnej rady so značnými skúsenosťami v tejto oblasti. Je potrebná dôkladnejšia príprava rokovaní ako pri pilotnej skupine. Poznámky k výzvam a problémom by mali byť rozoslané v časovom predstihu. Súčasťou prípravy je tiež to, že účastníci budú riadne registrovaní. Môže sa ukázať ako nevyhnutné zorganizovať stretnutie dlhšie ako len na jeden deň a / alebo zabezpečiť stretnutie dialógových skupín častejšie ako len raz.

8. Závěry a důsledky

Projekt je prebiehajúcou prácou. Odporúča sa, aby nasledovné činnosti boli vykonávané v budúcom projektovom cykle (2015/2016):

1. V 2015/2016 by sa dialógové skupiny mali rozšíriť na všetkých členov a pozorovateľov, ktorí budú mať záujem. Výsledky by mali byť zjednotené a závery predložené Valnému zhromaždeniu vo Varšave o stave nezávislosti a zodpovednosti v EÚ a kandidátskych krajinách a o krokoch, ktoré treba prijať k riešeniu výziev, či na národnej alebo nadnárodnej úrovni.
2. Metodika ukazovateľov výkonnosti pre nezávislosť a zodpovednosť súdництва a pravidiel bodovania by mali byť zdokonalené. Mohla by byť vykonaná analýza citlivosti na zhodnotenie vplyvu rôznych bodovacích pravidiel na bodovanie. K zmenám ukazovateľov môžu viesť aj výsledky dialógových skupín. Revidované ukazovatele (verzia 1), by mali byť implementované v rokoch 2016/2017.
3. V logickej nadväznosti na zavedenie ukazovateľov týkajúcich sa súdnej nezávislosti a zodpovednosti by malo byť zavedenie ukazovateľov kvality spravodlivosti, lebo cieľom nezávislého a zodpovedného súdництва je vytvárať kvalitnú spravodlivosť pre občanov. Preto sa odporúča vytvoriť metodiku k vytvoreniu ukazovateľov kvality súdництва ako rozšírenie aktuálneho projektu. Bude to zložité, ale určite to stojí za to skúsiť.
4. Prieskum medzi sudcami by sa mal vylepšiť (verzia 1), a členom a pozorovateľom by mal byť poskytnutý dostatok času, aby sa pripravili na ďalší prieskum. Tento prieskum by sa mal konať v rokoch 2016/2017. Pretože sú nezávislosť a zodpovednosť navzájom naviazané, mali by byť preskúmané možnosti začleniť do prieskumu aj zodpovednosť.
5. Pokračovanie prác na nezávislosti a zodpovednosti prokurátorov v systémoch, ktorých súdne rady zahŕňajú aj prokurátorov, bude na zvážení Výkonnej rady a Valného zhromaždenia.
6. Bolo by žiadané, aby sa Eurobarometer spravodlivosti v EU zopakoval aj vo vzťahu k vnímaniu obyvateľstva ohľadne (aspoň) nezávislosti súdництва. K dosiahnutiu tohto cieľa by sa mala začať diskusia s Európskou komisiou.